

A MAGYARORSZÁGI
ZSIDÓSÁGRÓL

I.

A MAGYARORSZÁGI ZSIDÓK
STATISZTIKÁJA.

ifj. WESZPRÉMY KÁLMÁN

DEBRECZEN.

A MAGYARORSZÁGI ZSIDÓK STATISZTIKÁJA.

ifj. VESZPRÉMY KÁLMÁN.

DEBRECZEN SZ. KIR. VÁROSKÖNYVNYOMDA-VÁLLALATA.

1907 – 996.

ELŐSZÓ.

Könyvemnek célja nem a faj elleni izgatás. Művelt ember nem kívánhatja embertársainak üldözését. A már itt levő zsidók ellen védekezni igenis lehet, sőt kell: szorgalmunk, életrevalóságunk fejlesztésével, de el kell őket fogadnunk, mint az örökös sem csak a vagyont, de az adósságot is örökli.

De hogy a széles világ minden üldözött zsidója itt találjon menedéket, és hogy ez az elsanyargatott ország legyen az archimedesi pont, ahonnan a keresztény-kultúrát zsidó-kulturává alakíthassa át az „Isten választott népe”, ez ellen tömörülni, azt megakadályozni, ha kell, törvényeink szigorításával, ha kell, új törvényekkel: nem csak jogunk, de egyenesen kötelesség.

*

A magyarnak mindig az volt az átká, hogy szolidárisak soha sem voltunk, és vétkes köny-

nyelműséggel túrtuk meg magunk között azon elemeket, amelyek alkalomadtán mint a keblünkön melengetett kígyók támadtak hátba, oldalba bennünket. Mindig többet ártott a saját hűtleneink intrikája, mint az idegen ellenség.

És most napról-napra tódul közénk egy szokásaiban, hajlamaiban, érzéseiben, erkölcsiben merőben idegen faj.

Mi nem törődünk véle, ők pedig itt rokonokat, segítő társakat lelnek az itteni zsidóságban. Lehet, hogy a budapesti művelt zsidó azt a pájeszes atyafit nem tartja éppen testvérnek. Úgy van vele, mint mi a csángókkal. De hogy Sándor Pál közelebb érzi magát hozzájuk, mint – mondjuk: Rakovszky Istvánhoz, az bizonyos.

Segítik őket, istápolják, és a második generáció – már pájesz nélkül – újságot ír, képviselő-, bankár-, mérnök-, doktorképen áll a „magyar kultúra” szolgálatában. Magyarul is beszél, mert erre szüksége van. De a családjában a német-zsidó jargon az anyanyelv.

A keresztyén itt is csak goj mint volt Oroszországban. Itt is talál magával szemben többkevesebb ellenszenvet, de mindenesetre annyit, hogy az évezredek üldözések emlékét el ne feledje. És az ellenszenv elenszenvet szül.

Bizonyos elszigeteltség, és a vallás és a faji rokonság egy konszolidált szövetség láthatatlan szálaival fűzi össze őket egy olyan nemzet kebelében, amely nemzetnek örökös átka éppen a széjjelhúzás, és ez a szervezettség csöndben és szaporán „dividit et imperat,” felettünk.

Kezökben a sajtó. Botrányokkal, pártszenvedélyek szításával eltereli a figyelmünket az ő folytonos, csendes előnyomulásukról, és míg egymás között marakodunk: nemzeti kultúránk középpontjai, a városok, de különösen a főváros intelligenciájának 30-40%-a immár a zsidó.

Jelszavak röpködnek a levegőben. Van szabad gondolat, európeárság, demokratia, liberalizmus. Gyönyörű eszmék, szép gondolatok, amelyek azonban nálunk csak a lényeg elta-
karásárávalók. Mindenik eszmének kerül közülünk az élére egy pár becsületes, rajongó idealista, akiket azután a hír és dicsőség glóriájába öltöztet az érdekelt zsidóság, és ezeknek az idealistáknak fényes köpenyege alatt csendben hódít – és terjed a zsidó.

Nemzeti egyéniségünket nyomorogva, küzdve meg tudtuk őrizni egy ezer évig. Ha vannak nagy hibáink a nemzeti nagy erények mellett, az a hiba is a mienk. Ha tudjuk, le fogjuk azokat vetkőzni, rá szorít a létfentartás küz-

delme. De ahogy ma halad ez a nagy civilizáció közöttünk: azon vesszük észre magunkat, hogy le és ki leszünk vetkőztetve minden nemzeti jellemvonásunkból és maholnap nem a magyar, de a zsidó fogja elmondani, hogy: „extra Hungariam non est vita!”

E könyvnek célja a maga meztelenségében bemutatni a valót.

Adataimat vettem a hivatalos statisztikai kiadványokból, a zsidó írók műveiből és a köztudatból.

TÖRTÉNELMI BEVEZETÉS.

Tudjuk, hogy a legendás idők kalandos homályában vitéz nemzet volt Palesztinában a zsidó. A világalomra törő Róma igája alá kerültek, mint Európának is jelentékeny része, de amit Róma más országgal soha sem tett: sértő zárkózottságuk, örökös konspirációjuk folytán teljességgel széjjel kergette a zsidókat a világba.

Nagy okának kellett lenni, hogy Róma ilyen drákói szigort alkalmazott velük szemben, mikor előbb igen széleskörű autonómiát engedett nekik.

Az, hogy a római prokuratorok zsaroltak, nem volt újság akkor a világban. Ami a pénzt illeti, arra az volt a jelszó: „Vae victis!” De az is tény, hogy Róma képviselte akkor a kultúrát, és ami emberré teszi az embert: *az intelligenciát* Róma plántálta el a provinciákon.

De az Isten választott népe göggel fogadta a római kultúr-törekvéseket és ez volt az oka főképpen, hogy a félvilág ura egyetlen ecsetvonással örökre eltörölte a földszínéről a nemzeti zsidó-országot.

Krisztus születése után 70. évben *Vespasianus* volt az a szerencsétlen kezű római vezér, aki a világra rányitotta a Pandora szelenczáját.

És ha a világtörténetet nézzük, különösen abban az időben nem volt újság az sem, hogy egy nép, a környezet nyomása folytán, útra kél és új hazát keres.

Hiszen akkoriban lett divattá a népvándorlás. De példátlan dolog az, hogy egy nép kiűzve hónából, egyénekre forgácsolódhassék széjjel és az akkori vad erkölcsök közepette nem tömeggel és erőszakkal, hanem egyenként és fufanggal, nem egy területet, de az egész világot lepje el!

Fanatikus hit, valami nagy misszió érzete kellett ahhoz, hogy a zsidók el merték hagyni a tömeg által nyújtott védelmet és ha ma, csaknem 2000 év multán végig tekintünk a világon, el kell ismerni, hogy egy faj, amely erős hittel, szívós ragaszkodással csügg

egy gondolaton, az a gondolat mind erősebb és erősebbé válik, az a hit teremthet martyrokat, de diadalát csak az akadályozhatja meg, ha egy erkölcsileg tartalmasabb, de hasonló erős hittel kerül szembe.

A babyloni fogságból mintegy 80,000 zsidó került vissza Palesztinába 586-ban Kr. e. A szétzüllés idején számuk 200-220 ezer lehetett. Ez a 220 ezer zsidó szétfutott a szélrözsa minden irányában. Palesztina déli klímája alól apránként Szibériától Afrika partjaiig, Indiától Spanyol- és Franciaországig szanaszét a világban, minden klíma alatt bő szaporodásnak indult!

1849-ben a kozákokat hazánkban megtizedelte az ismeretlen klíma. Nagy Napoleon seregét Oroszországban hősökből maródiakká tette a hideg.

De nincs a világon időjárás, nincs fagy, nincs hőség, ami a zsidókat akadályozta volna abban, hogy példátlan szaporasággal ne terjeszkedjenek, és nincs a klímák között, a táplálkozási cikkek, a foglalkozási módok és a környezet szokásai, erkölcssei között a széles világon elég nagy különbség arra, hogy a szanaszét szórt zsidók faji sajátosságait elmódosítani képes lett volna.

Az elmúlt népek maradványai mind felszívódtak a világon. Hol vannak a kelták, gótok, hol vannak a longobárdok, avarok stb.?! Sehol. Egyéni faji jellegét megőrizte a kínai, a japán. De amazt egy kőfal, emezt egy tenger zárta el a világtól.

A színes bőrű emberfajok – elkeveredve új színeket produkálnak.

Csak a zsidó az, amelyiket sem tenger, sem kőfal nem választott el az idegenektől, de elválasztott egy sokkal hatalmasabb, fanatikus erő, a *gój* iránti gyűlölet.

A zsidó típus az ma, amilyennek a fennmaradt legrégebbi festmények mutatják. A zsidó típus ugyanaz Szibériában és Tuniszban, Ázsiában, Angliában és Amerikában.

*

A tudósítások szerint, amik ránk maradtak, már Krisztus urunk életében is voltak zsidók Persiában, Kis-Ázsiában, Egyiptomban, Kirénében és az Appeninek alatt. Rómában sem volt ismeretlen a zsidó, és a diadalmas légiók nyomán eljutottak Róma provinciáiba is. Hispania, Gallia, Illíría, Styria már a legrégebbi időben kedvező települő helyök lett

Ha a később felsorolt zsidó-üldözések statisztikáját végig nézzük, meg kell győződnünk róla, hogy a civilizált világ egyetlen állama sem volt mentes a zsidók beözönlése ellen.

Felesleges volna hosszasan foglalkozni vele, hogy egyik államból kiűzve, onnan hová menekültek, elégedjünk meg azzal, amit a modern statisztika a zsidók jelenlegi elterjedtségéről mond.

A ZSIDÓK ELTERJEDTSÉGE A VILÁGON
ÉS KÖZELEBBRŐL EURÓPÁBAN.

Egy Amerikában megjelenő statisztikai évkönyv: „The Annual Statistican And Economist” (1892. San-Francisco) azt állítja, hogy az egész világon 8.000,000 a zsidók száma. A „Handwörterbuch der Staatswissenschaften” (Jena) című munkában Lexis a zsidók főösszegét 7.403,000-re teszi. Ha egyiket elfogadjuk ezek közül, mondjuk a nagyobbikat, hogy 1890-ben volt a világon 8.000.000 zsidó, ugyanakkor volt Magyarországon 725,222, azaz az összesnek 9%-a.

Ha figyelembe vesszük, hogy a lakott terület széles e kerek földön 137 millió négyzet kilométer és ebből hazánk csak 322,013, azaz az egésznek 0.23%-a, valljuk meg, hogy ez a 725,222 zsidó ha nem is sok, de éppen elegendő.

Még érdekesebb dolog lesz a minket sokkal közelebről érintő Európa zsidó viszonyaival foglalkozni. A Magyar Tudományos Akadémia és az Orsz. Statisztikai Hivatal közbenjöttével Jekelfalussy József és Vargha Gyula szerkesztésében jelent meg a „Közgazdasági és Statisztikai Évkönyv 1894-95” című munka, amelynek adatait a következőkben jegyzem ki a 63-75. lapokról:

Az európai államok zsidó-statisztikája.

Állam (ország-rész)	A zsidók száma 1890-ben	A lakosság %-ában
Alsó-Ausztria	128,729	4.84
Felső-Ausztria	1,078	0.13
Salzburg	157	0.09
Stájerország	1,979	0.15
Karinthia	164	0.05
Krajna	89	0.02
Trieszt	4,708	2.99
Görz-Gradi-ka	331	0.15
Isztria	229	0.07
Tirol	601	0.07

Állam (ország rész)	A zsidók száma 1890-ben	A lakosság % -ában
Voralberg	136	0·12
Csehország	94,479	1·62
Morvaország	45,324	1·99
Szilézia	10,042	1·66
Galiczia	772,213	11·66
Bukovina	82,713	12·09
Dalmácia	329	0·06
Porosz királyság	372,059	1·24
Bajor királyság	53,885	0·96
Szász királyság	9,868	0·27
Württemberg	12,639	0·62
Baden	26,735	1·61
Német birodalom	567,884	1·15
Németalföld	97,324	2·16
Anglia	46,000	—
Belgium	4,000	— ¹
Franciaország	49,439	— ²
Svájc	8,069	0·30
Olaszország	40,000	— ³
Spanyolország	5,000	— ⁴
Bosznia és Hercegovina	6,000	—
Montenegró	—	—
Szerbia	3,000	—
Románia	400,000	—
Bulgária	24,000	—
Törökország (európai)	80,000	—
Görögország	5,000	—
Oroszország	1.200,000	—
Finnország	500	—

Megjegyzés. 1234 Ezen adatok hozzávetőlegesek, mert ezen államokban a népszámlálás vallási megkülönböztetést nem tesz.

A Balkán-államok adatai – népszámlálási adatok hiányában – a „Wörterbuch der Staatswissenschaften, (Jena, 18992.) ez. műből vannak merítve.

Egész Európában, 1890 ben volt tehát 4.349,739 zsidó.

Ebből Magyarországra esett 725,222, azaz 16.7%.

Ez azonban a mi különösen kedvező helyzetünket még nem világítja meg teljesen. Hívjuk csak segítségül a geográfiát. Egy kis

sematikus rajzban áttekinthetjük ennek a szerencsétlen országnak a fekvését. Tessék a táblázaton utána nézni: szomszédaink azok az országok, ahol aránylag legtöbb a zsidó. – Alsó-Ausztria, Morvaország, Szilézia, Galiczia, Bukovina és Románia az egész európai zsidóságnak 34%-át teszi ki.

<p>E helyre egy kis vázlatos rajz jött volna, de érthetetlen okból, bár 2 cinkografusnál lett megrendelve, hetek óta nem érkezett meg. Igaz, mind a kettő zsidó volt. E miatt a könyv megjelenése tovább fenntartható nem volt.</p>

Magyarország az összekötő kapocs az európai zsidóság mindenkor szolidáris és lelki rokonságban levő egyharmadrésze között.

És mégis, tudom, „általános élénk derültséget” okoz, ha valaki Magyarországon „zsidó kérdés”-ről beszél.

A feketeség; a sötétség lovagja, a csuhások barátja, ultramontán, klerikális, műveletlen, türelmetlen, ostoba és más hasonló kifejezések nem szokatlanok már a lapokban.

És míg jelen kis munkám előfizetési felhívására, egy ismeretlen ember felhívására közéletünknek valóban előkelő osztályából, rétegeiből egy hónap lefolyása alatt 800 jelentkezett, igaz mértékéül annak, hogy ez a kérdés aktuális: azon rétegekből hiába keresnénk 800-at, de csak 80-at is, aki ezt a szűk bizalmas körén kívül hirdetni is merné: mert a zsidóság ma valóban terrorizálta ezt a nyomorult országot.

És a magyar embernek az az átka, hogy senki sem szereti magát exponálni és a tömörülés, a szervezettség, az összetartás erejét csak akkor ismeri fel, ha az ő ellene csinál frontot.

De ma, mintha mégis mutatkoznék az egyesített erők iránt valamelyes érzék a magyarban. Az a siker, amit a megdönthetetlennek tartott szabadelvű uralom elseprésével felmutathatott az összetartás, talán felvilágosította a magyart!

Tudnánk mi összetartani is, de csak akkor, ha a nyomás, a támadás vehemens. De köddé foszlik a lelkesedés, nemtörődöm-séggé a harci kedv, ha a nyomás egy kissé enged.

Nos hát a zsidók térfoglalásai és hódításai is imminens veszedelmet képeznek. Hogy milyen nagy és milyen imminens ez a veszedelem, azt akarom e könyvben felmutatni. Ez a nyomás, ez a veszedelem napról-napra nő, mindenki látja részleteit, de a részleteket csekélységnek vesszük és könnyelműen napirendre térünk fölötte.

De ha valaki majd áttekinti ennek a tervszerű, és pedig zseniálisan tervszerű terjeszkedésnek egész valóságát, nem fogja kicsinyelni a részleteket, amelyek, mint a láncszemek, egymást tartják és erősítik.

Abba bízom, hogy ha a magyar ezzel a beteges tünettel egyszer tisztába jön és egyesült erővel hozzá fog gátakat emelni ellene, lelkesedése, kitartása sem lesz szalmaláng, épen azért, mert a veszedelem és az érdekeltek ellenakciójának vehemens volta sem fog megszűnni addig, míg a méregfogait végkép ki nem szedik.

A ZSIDÓK
ELTERJEDÉSE MAGYARORSZÁGON.

Mielőtt Magyarországra vonatkozólag a feltétlenül bizonyos adatok tárgyalásához fognánk, meg kell említenünk a Statisztikai Hivatal kiadásában megjelent „*Magyarország népessége a Pragmatica Sanctio idejében 1720-21*” cz. műnek a zsidóságra vonatkozó adatait.

Az országos levéltárban a zsidókra vonatkozó összeírások 1698-99. évtől kezdve találhatók. Ez összeírások egy-két vármegyére vonatkoznak, és már az adatgyűjtés módszerének különböző volta miatt sem alkalmasak arra, hogy tiszta, világos képet nyújtsanak. De az 1735-38. években, az ország 30 vármegyéjéről rendszeres adatok vannak, amelyekben névszerint írtak össze a zsidók, származásuk és foglalkozásuk szerint.

Ez összeírás célja a megadóztatás volt. Természetes dolog, hogy a zsidók e megszámlálás alól kibújni törekedtek, és mivel sem a földesúrnak, sem a községeknek nem állott érdekében a pontos összeírás: az elszórtan élő zsidóknak sikerült is kimaradni az összeírásból.

Mindazonáltal, ha nem is biztosak ezen adatok, az összeírás erre a 30 vármegyére mégis tájékozást nyújt.

*

A zsidóság legrégebb időben tömegesebben Pozsony, Sopron, Nyitra és Trencsén megyében élt. Legfőbb pátronusuk – már a török világban – az Eszterházy hercegi és grófi család volt. Sopron megyében a legrégebb zsidó települöket ők támogatták.

A szatmármegyei zsidóságot gróf Károlyi Sándor – a szomorú emlékéü kurucz generális vette a szárnyai alá és a nagy-károlyi zsidóknak 1724-ben ő küldött rabbit Pozsonyból.

Ez a tette eredményesebb volt, mint a szatmári béke. Már mint a – hazára nézve.

Az 1700-as évek elején a zsidó bevándorlás nagyon kis méretű volt. A bevándorlás jobbára Morva- és Csehországból történt, A régi időben különben – ez az összeírás is mutatja – a zsidókat mint teljesen idegen elemet kezelték. Az 1700-as években végrehajtott népszámlálások amint megkülönböztették a lakosságot anyanyelv szerint, éppen úgy megkülönböztették a zsidókat származás szerint. Nem azt kérdezték a zsidótól, hogy mi az anyanyelve? hanem azt, hogy honnan került?

A származásra nézve érdekes dolog, hogy a szóban forgó 30 vármegyében lakó 11,621 zsidó bevallása szerint

- 35.31% született Magyarországon,
- 38.35% „ Morvaországban,
- 3.07% „ Csehországban,
- 5.31% „ Ausztria más tartományában,
- 11.05% „ Lengyelországban,
- 1.24% „ a Németbirodalomban
- 0.44% „ más országokban,
- 5.23% eredetét nem lehetett megállapítani.

Mily megbecsülhetetlen volna *ma* egy ilyen kimutatás !

*

Egyébiránt az 1835-38. évi összeírás eredménye részletesen a következő: (A mai megfelelő lélekszám feltüntetésével.)

M e g y e (város)	Összeíratott névszerint 1735–38-ban									1900-ban él ugyanott zsidó összesen	
	családfő származás szerint								családfő összesen		zsidó összesen
	magyar- országi	morva- országi	csehországi	másországi tartomány- béli	lengyel- országi	német- országi	egyéb				
Abauj m.	4	10	—	—	23	—	5	42	167	14,069	
Arad	3	7	—	—	7	2	—	19	97		
Árva	5	—	—	—	—	—	—	5	29	2,648	
Bács	8	9	1	—	3	—	1	22	95	18,793	
Békés	—	—	—	1	—	—	—	1	2	7,358	
Bereg	1	—	—	—	44	—	8	53	235	29,052	
Bihar	5	10	2	—	—	—	1	20	82	29,170	
Borsod	3	26	—	—	4	—	2	35	165	16,477	
Esztergom	—	5	—	—	—	—	7	12	47	2,974	
Fejér	4	23	—	—	—	—	6	33	170	7,863	
Győr	3	9	—	—	—	—	—	12	55	6,403	
Átvitel	36	99	3	1	83	2	30	254	1144	134,807	

Megye (város)	Összeíratott névszerint 1735—38-ban										1900-ban él ugyanott zsidó összesen
	családfő származás szerint										
	magyar- országi	morva- országi	csehországi	más osztrák tartomány- belli	lengyel- országi	német- országi	egyéb	családfő összesen	zsidó összesen		
Áthozal	36	99	3	1	83	2	30	254	1,144	134.807	
Heves	—	8	—	—	1	—	—	9	22	10,320	
Komárom	4	28	3	1	—	—	2	38	180	7,235	
Liptó	—	15	—	—	—	—	—	15	68	3,092	
Moson	115	57	11	—	6	5	—	196	855	2,180	
Nyitra	76	301	6	1	4	—	52	440	1,971	24,935	
Pest	24	66	12	4	11	3	2	123	560	201,067	
Pozsony	178	137	37	6	12	20	12	408	1,996	22,246	
Sáros	—	—	—	—	61	—	—	61	314	12,262	
Somogy	1	—	—	—	—	—	—	1	8	10,969	
Sopron m.	406	20	2	—	—	1	—	429	1,949	9,536	
Szatmár-Ném. v.	—	—	—	—	3	—	—	3	17	5,287	
Szepes megye	—	8	—	—	—	—	—	8	44	7,234	
Tolna	4	27	—	—	—	—	11	42	181	1,427	
Trencsén	2	162	1	—	—	—	—	165	807	11,397	
Ugocsa	—	—	—	—	—	—	—	25	115	10,566	
Vas	14	2	—	100	—	—	15	131	513	9,429	
Veszprém	17	19	2	—	—	—	5	43	230	9,343	
Zala	2	—	—	20	—	—	—	22	106	13,967	
Zemplén	6	12	—	—	96	—	3	118	541	31,533	
Összesen :	885	961	77	133	277	31	142	2531	11,621	537,832	

„Ezen adatokhoz járulnak azon vármegyék, melyekről más összeírásokból bizonyosan megállapítható, hogy 1720-ban laktak bennök zsidók.

Szatmár megyében körülbelől	100
Szabolcs	30
Közép Szolnok	40
Máramaros	200
Zaránd	20
Turócz	100
Nógrád	40
Gömör	50
Ung	70
Összesen:	650
Az előbbi 30 megyében	11,621
Főösszeg:	12,271

Laktak még zsidók a Temesközben (1717-ben 12 spanyol-zsidó család), a határőrvidéken, továbbá az erdélyi részekben ele nyésző csekély számban. Mindenesetre csak pár száz lélekről lehet azonban itt szó, ami a végeredményt alig módosítaná, a megszámlálás alól kibújtakkal együtt.

Konstatálható még, hogy 1750 körül zsidó egyáltalában nem volt: Baranya, Bars, Csanád, Csongrád, Hont és Zólyom vármegyékben. Ma ezen vármegyék összes zsidó lakossága ellenben 22,195. (Csanád kivételével, a melyről az adatok hiányzanak.)

Semmi esetre sem tévedünk sokat, ha a magyarországi zsidók összes számát 1735-ben – kereken – 13,000-re vesszük.

*

A pontos összeírás a 30 vármegyéről azt mutatja, hogy egy családfőre 4.6 tagból álló család jut, ami azt teszi, hogy 50 férj és 50 feleségre jut 130 gyermek.

A szaporaság nem igen magas. De semmi esetre sem olyan, hogy megmagyarázná azt, hogy ugyanazon vármegyékben ahol akkor összesen 11 ezer volt a zsidó: 175 esztendő múlva 538 ezer lehessen!

Míg a „Magyarország Népeisége 1720-21-ben” ez. munka az anyaország összes lakosságát 2.582,598-ra számítja, és ehhez képest a lakosság meghatszorozódott, addig az akkori zsidóság számához képest a mai zsidóké negyvenkilencszer annyi. Ha az ország népe olyan arányban szaporodott volna, ma Magyarországon 123 millió lakosnak kellene lenni 19 millió helyett.*

Kétségtelen dolog, hogy az 1700-as évek közepén Magyarországon 13000 zsidónál több nem volt. És már az 1840. évben Fényes Elek számítása szerint 244 ezer, de 1859-ben már pozitív adat szerint 368 ezer a számuk.

A zsidók beözönlése tehát 100 év alatt 350 ezerre tehető.

* A szaporodásbeli különbség szembeötlőbbé tételére legyen szabad itt egy tréfás számítást tenni. Tegyük fel, hogy az ország lakossága is, a zsidók is ebben az arányban szaporodnának tovább.

Újabb 175 év múlva, azaz 2080-ik évben lenne összes népesség 114 millió és ebből 26 millió a zsidó.

Újabb 175 év multán – 2155 ben – lenne a lakosság összesen 684 millió és ebből – 1421 millió zsidó. Persze ez nem férne el Magyarországon. Elfogalná egész Európát.

Ez lenne a magyar impérium!

Azóta (1850 óta) eltelt egy újabb 50 év. Ezalatt 350 ezerről felszaporodtak 826 ezerre. 50 évre 475 ezer szaporodás!

Bocsánatot kérek, ezen lehet is, érdemes is gondolkozni!

*

Ha az ember nézi ezt a hihetetlen szaporodást, s összehasonlítjuk ennek a nyomorult országnak a viszonyait más országokkal: megáll az ember esze. Tény az, hogy a zsidóság azokat az országokat tartja megszállva – az egyedüli Alsó-Ausztria jön más beszámítás alá, – ahol a kultúra alacsony fokon áll.

Oroszország, Románia, Galiczia, Lengyelország, Bukovina, Morvaország azok az országok amelyeket megszállva tart a zsidó, de viszont itt *üldözik is őket*.

Ellenben a művelt nyugat, Németország, Belgium. Anglia, Francia-, Olaszország, Svájc, Spanyolország, ahol nincsenek az antisemitizmusra – viszont elenyésző %-ot mutat fel zsidóban.

Mi majmoljuk Európát, műveltek vagyunk, amikor a viszonyok által sugallott barbarizmus volna helyén, és mégis . . . mégis csak a kelethez számít minden művelt nemzet bennünket, aki nem személyesen, hanem csak a sajtó révén vesz rólunk tudomást!

*

Keresem és kutatom az okát, hogy minek köszönhetjük azt a megtiszteltetést, hogy az Isten választott népe miért éppen minket tisztel meg azzal, hogy a széles világról minden üldözöttje ide tódul? Mivel érdemeltük ki ezt a bizalmat, és mi az oka, hogy ez a tejjel és mézzel folyó Kánaán (nomen est omen) olyan nagy vonzó erővel bír rájuk, akiket kivetett minden földre, és pedig annál régebben, minél régebben szántják.

Mert bemutatom itt a zsidó-üldözések statisztikáját 1700. évig a legrégebbi idő óta:

Δ zsidó-üldözések statisztikája.

- Kohn Sámuel nyomán. -

135 Kr. u. Julius Severus Palesztinában a zsidókat nagyrészt leölölte és a többit kiűzte.

161-180 Marcus Aurelius szigorú rendszabályokat hoz ellenük az egész római birodalomban.

320 A spanyol illiberi zsinat ellenük törvényt hoz.

336 Nagy Constantin minden hivataltól eltiltja őket.

363 Nagy zsidó üldözés a római birodalom területén.

455-58 II. Jesdegárd persa király kiűzi a persa birodalomból.

518-31 Kabad persa király végleg kiűzi őket.

527-565 Jusztinianus bizanczi császár megfosztja őket a polgárjogaiktól.

600 körül Mohamed – aki eleinte szerette őket – kiveri a félhold-uralta területről.

600 Reccared a nyugoti góthok királya kiűzi őket.

612 Sisebut

628 Heraklios bizanczi császár kiveri őket és a zsidók a kazárokhoz menekülnek.

680 körül Omár török császár az első, aki a zsidókat bizonyos megkülönböztető jelek viselésére kötelezi, de később ki is veri őket országából.

969 A kazárok közt letelepült zsidókat az oroszok széjjel kergetik.

1041 Eduárd angol király a zsidókat és vagyonukat a korona tulajdonainak nyilvánítja.

1148 Nagy zsidó üldözés a spanyolországi területen, s ekkor lép fel először az „*álkeresztény*” (héberül *anuszim*) elnevezés a kényszerítve kitért zsidókkal szemben.

1096 A Rajnától Regensburgig és Prágáig a keresztes hadak minden zsidót kiirtanak Németországban.

1146-ban ugyancsak a keresztesek a maradékkal bánnak el.

1181 Vérvád alapján Paris és környékéről kiűzetnek.

1189 szeptember 3-án oroszlan szívű Richárd alatt leölik a zsidókat Londonban, Norvich és York grófságokban.

IV. Henrik és III. Conrad német császárok elrendelik, hogy a zsidó polgárjogot nem nyerhet, földbirtoka nem lehet, ezéhekbe nem léphet be, külön ghettókban köteles lakni és zsidó-jelt visel.

1189 Németországban vérvád alapján Roppardból kiűzetnek.

1171 Bolognából kiűzetnek vérvád miatt.

1196 Bécsből kiűzetnek vérvád miatt.

1198 Nürnbergből kiűzetnek.

1199-1216 János angol király mindenöket elkobozza.

1205 Haliéből (Németország) kiűzetnek.

1212 Góthából kiűzetnek.

1216-72 III. Henrik angol király zsidó-jelek viselésére kötelezi őket.

- 1221 Erfurtból kiűzetnek.
 1225 Meklenburgból kiűzetnek vérvád miatt.
 1225 Boroszlóból vérvád alapján kiverik őket.
 1233 M ajmuni iratait Franciaországban elégetik.
 1235 Fuldából kiverik őket vérvád alapján.
 1240 Parisban és Montpellierben hitvita és ennek alapján.
 1242 Minden zsidó írást hóhér éget el.
 1241 Majnáí Frankfurtból vérvád alapján kiveretnek.
 1243 Bieliczből (Németország) kiűzik őket.
 1258 Hildesheimből (Németország) kiűzetnek.
 1260 Weissenburgból kiverik őket.
 1261 Magdeburgból kiűzetnek.
 1263 Barcelonában (Spanyolország) hitvita.
 1276 Lorchból (Németország) vérvád miatt kiűzetnek.
 1283 Bacherachból (Németország) kiűzik őket.
 1285 Münchenből kiverik őket.
 1289 Egész Bajorországból kiűzik őket szentelt ostyák meggyalázása folytán.
 1290 I. Eduárd angol király az országból száműzi őket.
 1306 Szép Fülöp 100,000 zsidót űz ki Franciaországból.
 1315 X. Lajos nehéz feltételekkel visszaereszti őket francia földre.
 1320 Franciaországban a „pásztorosok” üldözik őket.
 1321 Franciaországban nagy üldözés a kutak megmérgezésének vádjára.
 1328 Navarrából kiűzetnek.
 1336-38 Elszászban és Sváb földön Armleder vezérlete alatt kiirtják őket.
 1346 Német földön a Flagellánsok üldözik őket.
 1348 Spanyolországban zsidó üldözés kutak megmérgezése miatt.
 1348 Egész német földön ugyanazon vád folytán üldözés.
 1391 Sevillából és a Baleári szigetekről kiűzetnek.
 1394 VI. Károly Franciaországból – egyelőre – végleg kiveri őket, s Lengyel-, Orosz-, Németföldre menekülnek.
 1412 Spanyolországban külön „Judería”-ban szabad lakniok.
 1413 A tortosai hitvita után ugyancsak Spanyolországban zsidójelek viselésére kötelezetnek.
 1420 Maincból,

- 1420-21 Ausztriából,
 1424 Freiburgból,
 1424 Zürichből,
 1426 Kölnből,
 1432 Egész Szászországból,
 1435 Zürichből újra kiverik őket.
 1435 Speierből,
 1438 Mainzból újra.
 1450 Bajorország területéről űzetnek ki.
 1452-5 Sziléziából verik ki őket.
 1492 Márczius 31-én V. Ferdinánd 300,000 zsidót tesz földön-
 futóvá.
 1492 Portugáliában IL Juan király 8 hónapra befogadja ugyan
 őket, de azután Nagy Emánuel
 1496-ban a régi portugáliai zsidókat is kiveri.
 1493 Katholikus Ferdinánd Sziciliából űzi ki őket.
 1500 után Olaszországban ghettókban laknak és zsidó-jeleket
 viselnek.
 1510 Németországban Braudeuburgi Joakim vérvád folytán
 üldözi őket, 30-at megégettet, kereskedésből, czéhekből kilitlja, ghettö-
 ban lakásra, zsidójelek viselésére szorítja őket.
 1551 Bajorországból,
 1555 Pfalzból kiűzetnek.
 1553-60 írásaik Rómában, Velenczében, Bolognában hóhér
 kézzel égettetnek el.
 1573 Brandenburgból,
 1615 Majnai Frankfurtból,
 1616 Svájcából,
 1618 Basalból,
 1622 Appenzellből,
 1634 Zürichből,
 1655 Schaffhausenből,
 1670 Az osztrák örökös tartományokból veretnek ki.
 1648-61 Lengyelországban a Chlumetzky-féle zsidó üldözés
 félmillió zsidót irtott ki.

Sajátságosnak látszik én előttem, hogy azok a népek, amelyek ma a felvilágosodottság, a műveltség, a kultúra zászlóját viszik és egymástól perelik el az elsőséget az emberiség jólétének előrevitelében – a zsidóüldözés terén is bátran versenghetnek egymással. Mi már akkor is lovagiasak és bölcssek voltunk. Voltak törvényeink a zsidók ellen, de sohasem elég radikálisak. Vérvád itt is volt bőven, volt zsidóégetés is, de viszont a szükség, a szegénység opportunistákká tette IV. Bélát, meg más királyainkat is, és országunk, amelynek egyik keze mindig a kardját fogta, másik: balkeze árnyékában megtúrta maga körül a zsidót.

Még azt értem, hogy a zavaros időkben, háborús időkben észre sem vették a zsidót. De hogy ma nem csak az anyagiak terén, de egyetlen – illuzorius – vagyonúnkból, tradícióinkból is kihagyjuk magunkat forgatni, ez bámulatos.

Nyomorultak, kifosztottak, szegények és becsapottak vagyunk 400 esztendő óta. Koldusul is volt egy vagyonunk, a tradíció és a jog. És ma, a magyar kultúra bibliái, a magyar műveltség tárházai, összes magyar lexikonaink azt hirdetik, hogy itt ősfoglalók voltak

Árpáddal együtt a zsidók.

Ősi jogot formálnak ehhez az országhoz, és amikor egy-egy zsidó képviselő, díszmagyarba öltözve az „őseinkről” beszél, mi csak mosolygunk rajta, pedig annak valami rettenetesen perfid értelme van.

De hát persze nem szokás nálunk olvasni. Nem azért van nálunk Történelmi Társulat, nem arra való a Magyar Tudományos Akadémia, hogy holmi Lexikonok szerkesztését ellenőrizze.

Három modern magyar Lexikon forog ma közkézen. A „Pallas nagy lexikona”, ugyancsak a Pallas kiadásában egy 1885-ben megjelent 16 kötetes lexikon, és az „Athenaeum kézi lexikona”.

Kezdjük az apraján: az „Athenaeum kézi lexikon” cz. munka II. kötet 878. lapján a *Kazárokról* ezt írja:

„Attila idejében a Volga mellékén laktak a *kazárok* és midőn I. Romanus császár a római birodalomból, a török pedig a maga területéről kiüldözte a zsidókat, ide menekültek, és a kazárok 786-809-ben *Bulán* Khagán alatt áttértek a zsidó vallásra. A kazárok – persze immáron zsidók – közvetítették Kelet és Nyugat között a kereskedést. A IX. században már a keleti Kárpátoktól és a felső Dnyepertől a Volgáig, a Kaukázustól az Oku folyóig ők voltak az urak.

A magyarokkal mér az ős-hazában élénk összeköttetésben voltak, sőt felettük a felsőbbség bizonyos nemét gyakorolták. Így midőn az ős-hazából Lebediába indultak a magyarok: a kazár Khagán tanácsolta nekik, hogy egyik vezérüket: Elödöt királlyá válasszák!

Mikor pedig mostani hazánkat elfoglalni jöttek: Kievnél csatlakozott hozzájuk egy kazár törzs: a *kabarok*, akik beolvadtak a magyar nemzetbe”. (Hivatkozik Vámbéri: Magyarok eredete ez. művére 1882.)

Ennek méltó folytatása Kohn Sámuel tollából a Pallas Lexikonnak a zsidókra vonatkozó következő állítása (16-ik kötet 1218. 1.):

„Vajjon a beköltöző magyarok a honfoglalás előtt ismerték-e már a zsidókat, vagy zsidó hitű kazárok velük jöttek-e Magyarországra? Több mint valószínű. Mellette szól azon történelmi tény, hogy a honfoglaló magyarokhoz csatlakozott kazárok (*kabarok*) nagy része már régebben felvette a zsidó hitet, továbbá azon körülmény, hogy legrégebb okiratomban meglepő sűrűn előfordulnak a „zsidó” szóval összetett, vagy ebből képzett helynevek (pld. Zsidányfölde, Zsidópatak, Zsidótábor, Zsidóvár stb.); végre azon tény, hogy a zsidók Magyarország első két századában a *honfoglalók minden jogával bírtak, a magyarok népéletével a legbensőbb kapcsolatban álltak és sűrűn éltek velők vegyes házasságban*, mitől csak az egyház ismételt tilalma szoktatta el őket. Szent László alatt hoztak először korlátozó intézkedéseket ellenök” stb.

Ezt mondja ma – okiratainkra hivatkozva – a Pallas Lexikon.

Az egészen mellékes dolog, hogy a cikk végén Kn. betű áll, ami azt jelenti, hogy Kohn Sámuel rabbi írta, ezt nagyon kevés ember keresi, és látja csak azt, hogy nincs történettudós Magyarországon, aki ezt a körmönfont ravasz hazugságot megczáfolja.

Semmi okunk kétségbe vonni, hogy a kazárok egy része valaha zsidó hitre tért. De hogy ez által a kazárok fajilag zsidóvá lettek volna, az is teljességgel lehetetlen. Mert körül metélkedik az arab is, disznóhúst nem eszik az olasz sem, Jehovának hívja az Istent a szombatos is – és még sem zsidó.

Az insinuatió ott kezdődik, hogy Kohn Sámuel és az Athenaeum lexikona a történelmi egymásutánt hegyezi ki, és az a bizonyos Khagán, aki a magyarok felett már az ős-hazában a szellemi fölény bizonyos nemét gyakorolta: már a zsidóvá lett Bulán Khagán utóda!

A magyar nemzet ezeresztendő múltja bizonyítja, hogy nemzetszervező tehetsége volt a magyarnak. Az a nagyszabású poli-

tikai belátás, mely a magyart már a vezérek korában jellemzi, szerintök zsidó-tanács eredménye.

Igaz, hogy a legelső tiltó intézkedés a zsidók ellen Szent Lászlótól ered. De amint nincs adat arra, hogy a zsidókat azelőtt üldözték volna, nincsen adat arra sem, amit Kohn Sámuel vakmerően állít: hogy az első két században sűrűn éltek vegyes házasságban a magyarral.

Honnan veszi ezt ez a történetíró? Onnan, hogy Szent László 1092-ben úgy rendelkezik, hogy „ha zsidó keresztyén nőt venne feleségül, vagy általában keresztyén személy lenne nála rabszolgaságban: az szabadon eresztessék”; „*associaverint és detinuerint*” szavak feltételesen, a jövőre céloznak.

Szent Lászlónak emez intézkedése tehát a keresztes hadak elől Németországból beözönlő zsidók ellen preventív rendszabály volt a kor szellemében.

A józan ész is ellene mond annak, hogy ha a zsidók a magyarral együtt jöttek volna be, már akár kaftánban, akár a kabarok bundájában, mikor Szent István nem annyira lelki szükségből, de politikai belátásból nemzetét a keresztyénségbe bevezette és ősei-nek tiszta, gyönyörű hitét vérrel és vassal üldözte (pedig az a hit a gyakorlati életre való kihatásában: a nép erkölcsi felfogásában volt olyan értékes, mint egy tévelygő tan, s ezt nemcsak a Kohn Sámuel forrásai, de feltétlen megbízható idegen források is igazolják) mondom, mikor apái hitét üldözte: akkor lehetett-e türelmes a zsidókkal szemben, akiket akkor is, azelőtt is, azután is, a keresztyén világ gyűlölve üldözött ?

Nem azért nincs a zsidók ellen intézkedés, mert Szent István és utódai szerették volna őket, hanem azért, mert a keresztes háborúk előtt nem volt nálunk zsidó. De *strigiis, quae non erant: nulla legislatio fuit.*

Kohn Sámuel mondja, hogy a zsidók minden nemzet kebelében megőrizték családi életök tisztaságát, ami zsidóul fogva fel, a tisztátalan zagyva vérű gójtól való faji elszigetelést jelenti, és mégis, hogy e földhöz történeti jogokat harácsoljon, azt állítja, hogy a magyar sűrűn élt velők vegyes házasságban !

A magyar nemzet türelme már nem is annyira türelem, mint a jámborságig fokozott nemtörődömség.

Azon cím alatt, hogy a Pallas Lexikon cikkeit csupa szakember írja: zsidó rabbinus írja meg a magyarországi zsidók törté-

netét. Pedig a história, a pozitívumok alapján álló becsületes, igaz história sem valláshoz, sem fajhoz kötve nem lehet, ahhoz csak tudás és objektivitás szükséges.

És ha tendenciozus históriai falsumokat kever bele valaki a mi történetünknek talán kevésbé megvilágított legrégebbi részeibe, nincs *Történelmi Társulat*, (amely pedig folyóiratának lapjait készséggel átengedi például annak a kérdésnek a fejtegetésére, hogy a „*Magyarok Istene*” szálló ige csak a legújabb korból ered), nincs *Magyar Tudományos Akadémia*, amely se praeventive, sem utólag kötelezve érezze magát arra, hogy ezeket a tendenciozus falsumokat legalább a következő kiadásból eliminálja!

Illúziókat magunk törjük össze – már akár alaposan, akár nem, – de semmi szavunk nincs az ellen, ha idegen elemek illúziókat teremtenek. Pedig a mi illúzióink ártatlanok, emezek pedig határozottan veszedelmesek, mert csak szárnyat adnak olyan törekvéseknek, amelyeknek szinte felesleges is a biztatás.

*

Mert hogy a *Bernstein-éle „1848-49-iki szabadságharc és a zsidók”* cz. munka, meg a *Kohn Sámuel-féle: „A zsidók története Magyarországon”* a többi zsidó historikus írásaival egyetemben tendenciózusan ferdít: ahhoz semmi közünk.

Akárhogy lecsepülük, akárhogy megezáfolják, scripta manent, de csak azoknál, akiknek ez a ferdítés tetszik.

De egy Pallas Lexikon nem a zsidók tulajdona, elvárható volna, hogy annak szerkesztésénél tudományos kontroll alkalmaztassék, mert az a nemzet köztulajdona, és a bele csempészett falsumok e köztekintély hatása alatt a szó teljes értelmében *beévílhetnek*.

Ez a kérdés tudományos kérdés. Nem anti- vagy filosemita-ság kérdése. Ezt a kérdést hozzák tisztába azok, akik erre hivattak.

Ez tudományos érdek, és kíváncsi vagyok, lesz-e bátorsága történettudásaink közül valakinek elkezdni felette az eszmeceserét!

Már mint igazi tudományos szempontból és nem a zsidó-érdek szempontjából.

A ZSIDÓKRA VONATKOZÓ
MAGYARORSZÁGI TÖRVÉNYHOZÁS
(ÉS EGYÉB HISTORIKUMOK).

A maga nyers anyagában közlöm itt a zsidóságra vonatkozó magyar törvényhozási intézkedéseket.

Mikor a zsidók magyarországi történetírója azt állítja, hogy a magyar és a zsidó jól összefér egymással és a legrégebb időben benső jó viszonyban, sőt sűrű vegyes házasságban éltek velünk, ez a száraz igazság talán egy kissé meg fogja világítani a Kohn Sámuel objektivitását.

íme:

Szent László Decretum I. 10 art. (1092. évből.)

Ha zsidó keresztyén asszonyt vésszen társul magához, vagy valamely keresztyén személyt szolgaságban tart az ő házában, vegyék el tőle és adják vissza annak szabadságát; aki pedig eladta volt, attól az árát vegyék el és legyen az a püspökök jövedelme.

Szent László Decretum I. Art. 26. (1092. évből.)

Ha valaki vasárnap vagy más nagyobb ünnepen talál zsidót munkában, tehát hogy a keresztyénség meg ne botránkozzék, valamely számmal a zsidó dolgozott, azt vesszítse el.

Kálmán Decretum II De Judaeis (1095.) Caput I.

Kálmán .... ily törvényt szerzett az ő országában lakozó zsidóknak: hogy keresztyén cselédet, akármicsoda nyelvű vagy nemzetű legyen.” venni, vagy eladni, avagy magánál szolgaságban tartani senki a zsidók közül ne merjen ezentúl.

1. §. És ha valamelyik ezen végezést általhágja, szenvedje kárát a nála megtalált keresztyén cseléd elvesztésével.

Caput II De mutuis- Christianorum et Judeorum.

Ha keresztyén zsidónak, vagy zsidó keresztyénnek két, vagy három pénz érő kölcsönt akar adni, a kölcsönadó zálogot vegyen a kölcsönvevőtől és keresztyén meg zsidótanuk legyenek jelen, hogyha netalán eltagadná egyik, amit a másiktól kölcsönzött vala, mégis a zálog és mindkettejük tanúi bizonyítsák.

1. §. Ha pedig egyik a másiknak három pénznél nagyobb kölcsönt adand, zálogot és tanukat vegyenek hozzá, mint mondtuk és a pénznek summáját meg a tanuk neveit írassák levélbe és

azt mind a kettőnek, tudniillik mind a kölcsönadónak, mind a kölcsönvevőnek pecsétjével pecsételjék meg; hogy ha valamikor ebben a dologban egyik a másikon méltatlanságot akarna tenni, az írás és mindkettejük pecsétje bizonyítsa meg az igazságot.

Caput III. De emptionibus et venditionibus Christianorum et Judeorum.

Ha zsidó keresztyéntől, avagy keresztyén zsidótól vásárol valamit, meghihető keresztyén és zsidó tanuk jelenlétében vásároljon, és az árut, meg a tanúk neveit írassa levélbe, és a levelet mind az eladó, mind a vevő pecsétjével megerősítvén, tartsa meg magánál, hogy ha valamikor ezen vételből tolvajsággal vádoltatnék, a nála megismert lopott árunak urát adhassa és a feljebb emiített tanukat előállítván, megmenekedjék.

1. §. Ha pedig a megismert lopott áru eladóját előállítani nem tudná, de a pecsétes írást felmutatja, a beírt tanúk hite alatt szabaduljon.

2. §. Ha pediglen keresztyén tanúi nincsenek, de meghihető zsidó tanukat állít elő, azoknak *a zsidók törvénye szerint letett hitek után* fizesse meg a lopás bírságát négyszer.

3. §. Hogyha sem a megismert árunak urát nem adhatja, sem pecsétes levelet nem mutat fel, ítéltesék meg az ország szokása szerint: fizesse meg a lopás bírságát tizenkétszer.

II. Endre. 1222. Arany bulla. 24. Articulus.

Quod ismaelitae et Judaei non teneant officiolatus. Pénzváltó kamara-ispánok, sókamarások és vámosok országunkbeli nemesek legyenek.

1. §. Ismaeliták és zsidók ne lehessenek.

1233. II. Endre a beregi erdőben esküt tesz, hogy hivatalokban zsidót nem tűr és zsidójeleket rendel.

1251. IV. Béla – szegény, – megszorult állapotában bérbeadja nekik a közjövödelmeket, tőlök pénzt kölcsönöz és ezekért némi kiváltságokat ad a zsidóknak. Behozza a zsidóbíró intézményét, oltalmat ígér. Azonban a zsidókat vendégnek kívánja tekinteni és kimondja, hogy a zálogos birtokokon a zsidó földesúri jogokat nem gyakorolhat.

1279. A budai zsinat *a zsidókra és kéjhölgyekre kötelezővé teszi bal mellükön egy köralakú vörös posztó viselését*; zsidóknak külön városrészben kell lakni (ez Budán körül is volt kerítve).

1360. Nagy Lajos számúzi a zsidókat az országból.

1370 körül beereszti ugyan őket, de a zsidóknak keresztényekkel szemben fennálló követeléseit érvénytelennek nyilvánítja.

1436. Zsigmond megengedi nekik a kereskedést, de az ő uralkodása alatt már felmerül a vérvád.

1494. Nagyszombatban zsidóégetés vérvád miatt.

1526. Székesfehérvári országgyűlés a zsidókat száműzi, de a zavaros időkben ezt csak Pozsony és még pár város foganatosítja.

1529. Bazinban zsidóégetés vérvád folytán.

1540. Nagyszombatból vérvád miatt kiűzetnek.

1598. Buda ostrománál a török mellett fognak.

Rudolf 1578. Decr. I. Art. II. 3. §.

„ ... De a zsidókat és anabaptistákat, akiknek házuk van, (akik Magyarországon igen kevesen vannak) hogy minél előbb kiköltözzenek: kétszeres adóra és teherviselésre szorítsák”.

Rudolf 1593. IV. Art.

„ ... az anabaptistákat és zsidókat is adózásra kell szorítani ... és pedig az anabaptisták fejenként 12 dénárt, a zsidók pedig 20 dénárt fizessenek”.

Rudolf 1595. Art. 10.

„Az anabaptisták és a zsidók személyükre nézve minden hónapban egyenként 50 dénárt fizessenek”.

II. Ferdinánd 1625. Decr. II. Art. 28. 3. §.

„ ... És erre a célra ... vonják taksafizetés alá ... régi szokás szerint a zsidókat is (*anélkül, hogy ezzel az országba bekebeleznék*) stb.

1623. Bethlen Gábor Erdélyben ghattót rendel, zsidójelek viselésére szorítja őket – bár egyébként elég türelmes velők szemben.

II. Ferdinánd 1630. Decr. III. Art. XV 2, §.

2. §. A zsidókat pedig úgy a harminczadok, mint a vámok hasznóbérletétől elmozdítsák.

Ezt megerősíti: *III. Ferdinánd 1647. Decr. II. Art. 24. és III. Ferdinánd 1647. Decr. II. Art. 91. §. 8.*

„Ez alkalommal megújítják az 1630. évi 15. cikkelyt, hogy ennek erejénél fogva *a zsidókat, mint akik az ország jogainak nem részesei, hűtlenek és egészen lelkiismeretlenek, (szó szerint: judaei*

veluti jurium regni non capaces, infidèles et nulla conscientia prae-diti) a vámok bérlésétől a jelen országgyűlés befejezése után minél előbb elmozdítsák s hogy az ellenkezőleg cselekvők legott a vám elvesztésének büntetésébe essék”.

III. Ferdinánd 1649. III. Deer. 79. Art. 1. §.

A zsidóknak a vámok kezelésétől való elmozdítására megújítják (a Kk. és Rr.) az e részben hozott cikkelyeket:

1. §. És ezenfelül ezeknek valóságos foganatosítása céljából határozzák, hogy minden vármegyében, ahol a vámszedésre éfële zsidókat alkalmaztak, az illető vármegyék alispánai hivatalvesztés büntetése alatt ... a színhelyére menjenek és teljes hatalmukban álljon, hogy a falut, vagy várost, ahol a vámot ilyen zsidó kezeli . . . egyszerűen minden tétovázás nélkül elítélni és azonnal elfoglalni és (minden jogorvoslat kizárásával) a legközelebbi végvidékhez alkalmazni.

I. Lipót 1662. Decr. II.

1. §. Hogy ily felkelésekben az országban szőlő- és földbir-tokos külföldieket, s úgy a háztulajdonos, mint az idegen házak-ban lakó zsidókat, s az anabaptistákat *míg őket az országban meg-tűrik* ... a megyék lelkiismeretesen pénzben adóztassák meg . . .

1689. A szabad kir. városokból kitiltatnak, a bányavárosok-tól csak 7 mértföldre szabad nekik lakni.

1684-86. A törökkel cimboráló zsidókat Budavár bevétele után felkonczolják.

III Károly 1723. Decr. II. Art. 15.

A száraz és nem szükséges vámoknak eltörléséről *és a zsidók elmozdításáról.*

§. 2. Az ellenszegülők ellen pedig, akik az ilyen eltörlést s *a zsidók elmozdítását* meg nem engedik az 1566. évi 12. törvény-czikkhez képest a királyi fiscus . . . perelhessen.

§. 4. *És a meddig* az idézett 91-ik cikkely tartalma szerint *a zsidókat minden vámoktól el nem mozdítják, addig az olyan helyen senki se tartozzék vámot fizetni.*

III. Károly 1729. Decr. III. Art. 22.

§. 19. . . . hogy a szentgyörgyi végvidékre *nem régen bebo-csátott zsidóknak úgy onnan, mint a nevezett országok* (Dalmát, Horvát és Szlavonországok) *egyéb helyeiről – ha még valahová*

belopóztak volna – való elmozdítását a maga helyén kegyelmesen elrendelni méltóztatott.

Mária Therézia 1741. Decr. I Art. 29.

A borral való kereskedés főleg az ország felső részeiben a görögöknek, örményeknek és zsidóknak eltiltatván, a vármegyék és városok által elkobzás terhe alatt, határozatott: . . .

1749. Mária Therézia behozza a türelmi adót, azaz a közterheken felül még adózniok kellett azért, hogy az országban megtüretnek.

Ezt az adót II. József kamarai-adó-á változtatta, de lényegében ugyanaz maradt és 1846-ig érvényben is volt.

II. Lipót 1790. Decretum. Art. 38.

A zsidókról.

Hogy a zsidókról addig is gondoskodva legyen, míg ügyök s némely szabad királyi városoknak őket érintő kiváltságai a legközelebbi országgyűlésen jelentést teendő országos bizottság által tanácskozás alá vétetnék, a zsidók állapotáról ő szent felségének s a Karok és Rendeknek egyetértő akaratával intézkedés tétetnék, a Karok és Rendek Ő szent felségének jóváhagyásával határozták, hogy a Magyarország és Kapcsolt Részei határain belül élő zsidók, az összes szabad királyi városokban és más helységekből (ide nem értvén a királyi bányavárosokat) azon állapotban, melyben az 1790. évi január elsején voltak, megtartassanak, és ha abból netán kizavartattak volna, visszahelyeztessenek.

*

1792-ben Vértád volt Pér-en, Sárosban, Csengerben. Ferencz 1807. Decretum V. Artieulus I.

1. §. Hogy . . . újonczok közé ... zsidókat is lehessen felvenni és elfogadni.

Ferencz 1808. Decretum. VI Art. 6.

3. §. Hogy a zsidókra is azon község népességének arányában, melynek részét teszik, vesse ki az illető törvényhatóság az ujoncz jutalékot és a zsidó hitközségek által a saját tagjaik közül előállított egyéneket az ujonczok felajánlott számába el kell fogadni.

Ferencz 1830. Decretum IX. Art. 7.

4. §. Hogy a megajánlott ujonczok sorába zsidók is vétessenek fel, kiknek számát a népesség aránya szerint az illető törvényható-

ság határozza meg, s akik a zsidó hitközségek útján egyedül nemzetükből lesznek kiállítandók és . . . besorozandók. *V. Ferdinánd 1840. II. törvénycikk.*

4. §. Ezen számba (ujonczok) az izraeliták is kötelesek népességük arányában egyedül önfelekezetükből újonczokat állítani, ugyanazért az illető törvényhatóság a reájuk eső számot népességük szerint kivette . . .

V. Ferdinánd 1840. XXIX. t.-cz. A zsidókról.

Addig is, míg a zsidók, állapotjáról a törvény bővebben rendelkezik, ezúttal határoztatik:

1. § *Mindazon zsidók kik az Országban, vagy kapcsol Részekben születtek, valamint szinte azok is, kik az itteni lakásra törvénges utón engedelmet nyertek, ha ellenök erkölcsi magaviseletök tekintetében bebizonyított alapos kifogás nincs: az egész országban és Kapcsolt Részekben akárhol szabadon lakhatnak, kivéve egyedül az 1791. évi XXXVIII. t.-cz.-ben említett bánya városokat, s azon helyeket, melyekből a bányák és bányászati intézetekre való tekintettel törvényes régi szokás mellett jelenleg kizárva vannak.*

2. §. A fennálló feltételek mellett gyárat a zsidók is állíthatnak, kereskedést és mesterségeket akár a maguk kezökre, akár vallásukbeli legények segítségével is üzhetnek, s fiaikat ezekben taníthatják, – azon tudományokat és szép mesterségeket pedig, miknek gyakorlatában eddig is voltak, ezután is gyakorolhatják.

3. §. Egyébiránt köteleztetnek, hogy *állandó vezeték és tulajdon neveikkel éljenek*, a születendők pedig vallásuk papjai által vezetendő anyakönyvbe bejegyeztessenek, továbbá kötelesek:

4. §. Minden okleveleket és szerződéseket a Hazában és kapcsol Részekben divatozó élő nyelven szerkeszteni.

5. §. Amennyiben az izraeliták polgári telkeknek (fundus) szabad szerezhetése jogában lennének, az ily városokban ezen gyakorlat a jövőre nézve is megállapíttatik.

6. §. Minden ezen törvénnyel ellenkező törvény, szokás, rendelet vagy határozat eltöröltetik és megszüntetetik.

1867. évi XVII. törvénycikk. A zsidók egyenjogúságáról polgári és politikai jogok tekintetében.

7. 1. §. Az ország izraelita lakosai a keresztyén lakosokkal minden polgári és politikai jog gyakorlására egyaránt jogosítottaknak nyilváníttanak.

2. §. Minden ezzel ellenkező törvény, szokás, vagy rendelet ezennel megszüntetetik.

*

Kiegészítésül bemutatom még a Werbőczy tripartitumából a zsidókra nézve kötelező – ma már eltörölt – eskü formuláját.

„Nem célom, hogy a zsidókról írjak, minthogy a zsidóknak az ő jogaikra nézve többféle és különböző és több helyen az üdvösséggel ellenkező kiváltságaik vannak és különben is az uzsoráról ítélni veszedelmesnek látszik ...” írja Werbőczy István a „Tripartitumban”. (III.-36.)

Mindazonáltal közli a zsidókra kötelező eskümintát, amelyet rövid köntösben, fején „zsidókalappal”, napfelé fordulva, mezítláb, kezével a Mózes tábláját tartva kellett a zsidónak elmondani:

„Én N. zsidó esküszöm az élő Istenre, a szent Istenre, a mindenható Istenre, aki az eget és földet, a tengert és mindazt teremtette, ami ezeken és ezekben van, hogy ebben az ügyben, amellyel engem ez a keresztény vádol, teljesen ártatlan és büntelen vagyok. És ha bűnös vagyok, nyeljen el a föld, mely Dathant és Abyront elnyelte. És ha vétkes vagyok, leljen meg a szélhúdés és bélpoklosság, amely Elizeus kérésére a syriai Naamant és Jeziit, Elizeus szolgáját meglepte. És ha vétkes vagyok, érjen engemet a nyavalyatorés, vérfolyás és hirtelen gutaütés és ragadjon el a véletlen halál és vesszek el testestül és lelkestül és vagyonostul, és sohase jussak el az Ábrabám kebelébe. És ha vétkes vagyok, semmisítsen meg Mózes törvénye, melyet neki a Sinai hegyen adtak és szégyenítsen meg minden írás, mely a Mózes öt könyvében írva van. És ha ez az esküm nem való és igaz, törüljün el Adonay és az ő Istenségének hatalma. Amen”.

Hogy a kép teljes legyen, fel kell még említeni azt, hogy az utolsó, és immár modern *vérvád* 1884-ben volt Tiszaeszláron.

E vérvád tette világhírű *védő-ügyvéddé* Eötvös Károlyt és köszönhetjük neki azt az irodalmi alkotást („A nagy per, amely ezer éve tart és soha sem lesz vége”) amelyikben egy ragyogó magyar elme játékában gyönyörködhetünk. Első kötetében előadja a vádat, a körülmények véletlen összetalálkozása folytán, szinte megdöbbentő megdönthetlenségében, hogy azután még zseniálisan

megdöbentőbb elmeéllal és meggyőzően szétbontsa azt a második kötetében.

Csak a címét nem értem ennek a könyvnek. Miért mondja Eötvös Károly, hogy „*soha se lesz vége?*”

*

Az 1894. évi recepció, majd az egyházpolitikai törvények annyira ismereteseek, hogy azokkal könyvem szűkre szabott keretében foglalkozni feleslegesnek látszik.

A ZSIDÓK NÉPMOZGALMI ADATAI.

Közelebbről lássuk most a magyarországi zsidók népmozgalmi adatait.

Év	1840. ¹	1850.	1857.
A zsidók száma .	244,035	368,525	412,702
Az összes lakosság ‰-ában	1·89	2·79	3·02

Év	1869.	1880.	1890.	1900.
A zsidók száma .	542,257	624,826	707,961	826,222
Az összes lakosság ‰-ában	4·0	4·5	4·7	4·94

Nagyon gyakori dolog a nagy Kossuth Lajos nevét hozni fel, ha egy negyvennyolczas-párti ember holmi antiszemita hangokat ereszt meg. Nagy Kossuth Lajost a zsidók azért *is* örökre tisztelhetik, hogy Magyarországon ő tette az emberrel egyformává a zsidót.

Emberre tette, jól tette. De hogy sem Kossuth Lajos, sem senki az 1840-es években nem sejtette, hogy 50 esztendő alatt csaknem négyszer annyi lesz a zsidó, míg az ország átlagos népessége 12 millióról csak 19-re emelkedik, az egyszer bizonyos.

De eltekintve attól, hogy ez a szaporaság példátlan és hogy nincs a világon népfaj, amely ilyen szaporodási százalékot bírjon

¹ Fényes Elek számítása szerint.

felmutatni, a veszedelem lényege nem ebben fekszik főképen. Mert az ország lakosságához viszonyítva az a 4'94% még a többi európai államokhoz képest nem volna végkép kétségbeejtő dolog. Igaz ugyan, hogy ekkora %-ot sem tud felmutatni Európában más, csak legkedvesebb szomszédaink Alsó-Ausztria (4.84%), Galiczia (11.66%), Bukovina (12.9%) és Románia, de az ország közügyeinek intézésében a zsidóságnak akkora része sehol a világon nincs, mint Magyarországon.

És ha Kossuth Lajos és valamennyi humanista társa meggondolhatta, megérezhette, megsejthette volna, hogy a magyar közélet – általuk is legfontosabbnak tartott terenumai: a sajtó, a föld, a pénz, a kereskedelem, a jogtudomány, orvosi és műszaki teendők intézése 50%-ában zsidó kézre kerül még az ő életükben, Kossuth Lajos is meggondolta volna a dolgot.

Mert a faj szeretet mindig több kell hogy legyen az ember lelkében, mint a humanizmus. Meggondolta volna, hogy ezekre a kincsekre rászabadítson egy fajt, amely csak félszáz éve érezheti – ha érzi – magát a magyar földhöz kötve. Amelynek, ha van e földön tradíciója, az a tradíció a kapott sérelmekért érzett gyűlölet.

Hogy ez a térfoglalása a zsidóknak a legfontosabb pozíciókban igaz: arról egy későbbi helyen fogunk hiteles statisztikai adatokkal beszámolni.

*

Bemutattuk az imént a zsidóság számbeli fejlődését Magyarországon 1840-től 1900-ig. Hogy ez a fejlődés folytonos: megemlítjük még, hogy 1905-ben már a zsidók száma 886,410, tehát újabb 60,000 point.

Az 1905. évi statisztikai évkönyv szerint 1000 zsidóra esett 8.4 házasság, 31.6 élve születés, 16.8 haláleset és 14.8 szaporodás, akkor, amikor vallás szerint volt az átlagos szaporodás 1905-ben:

róm. kath	8.5 %
gör. kath	10.0
ev. ref.	4.5,,
ág. ev	6.2 ,,
gör. keleti	4.9,,
unitárius.....	6.8,,
zsidó.....	14.8,,

Születik zsidó (1901-1905. átlag) évenként.....	27,120
Meghal „ „ „ „	14,413
Természetes szaporodás tehát évi	12,707

A zsidóságnak még a gyermekhalandóság terén is nagy előnye van, ami különben az intellektuális foglalkozás következménye, mert míg országos átlagban 1000 élveszületetttől 7 évesnél fiatalabb elhal 368, 1000 zsidózsülöttről csak 218.7; s általában a haláleseteknek csak 3%-a a zsidó, míg a szülöttek közül 4.21%, a lakosságnak pedig 4.94%-át képviselik.

Életképes, tartós, SZÍVÓS, szapora faj.

Bródy Sándor a zsidókról beszélve, valahol így aposztrófálja őket: „*nemzetem kovásza*”.

Mondhatja. Ő tőle nem veszik rász néven.

*

A polgári házasság által teremtett új helyzetet meglehetősen kevésbé veszik igénybe a zsidók.

1905. évben zsidó vőlegényhez nőül ment:

157 róm. kath.

5 gör. kath.

43 ev. ref.

22 ág. ev.

5 gör. keleti

2 unitárius

5 felekezetnélküli

összesen 241 leány.

Ellenben zsidó leányt vett el:

169 róm. kath.

7 gör. kath.

35 ev. ref.

15 ág. ev.

5 gör. keleti

- unitárius

10 felekezetnélküli

összesen 239 férfi.

Zsidók maguk között kötöttek 6576 házasságot.

A törvénytelen gyermekekre vonatkozólag az országos % szinte megfelel az átlagosnak, amennyiben az 1905. évben született összesen 23,920 zsidó gyerek közül 2279 azaz 8.73% volt törvénytelen.

Ez az országos % azonban paradoxon. Mert tudvalevő dolog, hogy a törvénytelen szülöttek száma az intelligentiával fordított arányban áll. Tudjuk, – hiszen látni fogjuk – hogy a zsidók túlnyomóan intellectualis foglalkozásban élnek és így reájuk ez a % tulmagas volna.

Úgy is van. És ez is egy főargumentum legyen az én célom mellett, maguk az intelligens zsidók előtt, mikor azt az aljas és erkölcstelen galicziai zsidót az országba beereszteni nemzeti veszedelemnek tartom.

Álljon itt a „Közgazd. és statisztikai Évkönyv 1894-5” cz. munka 147-149. lapjáról a következő idézet:

„A törvénytelen szülöttek hitfelekezetei szerint. A magyar anyaországban az egyes hitfelekezetei szerint a törvénytelen szülöttek arányszáma tekintetében a következő eltérést látjuk:

		1000 születés közt volt törvénytelen születés					
		rkath.	gör. kath.	gör. kef. ág.	ref.	unit.	zsidó
átlag	1881—85-ben	90	72	85	61	86	31
	1886-ban . .	89	77	92	64	85	47
	1887-ben . .	89	74	98	63	86	52
	1888-ban . .	87	75	101	58	86	75
	1889-ben . .	88	74	102	62	83	92
	1890-ben . .	90	77	105	66	88	92
átlag	1886—90-ben	89	75	100	63	84	72
	1891-ben . .	91	75	106	65	88	97
	1892-ben . .	91	75	103	65	88	103
	1893-ban . .	89	70	103	63	84	103
	1894-ben . .	93	72	107	67	88	100

Két hitfelekezetenél látunk már e rövid idő alatt is rendkívüli változást, a görög-keletiekénél és zsidóknál, még pedig kedvezőtlen irányban, a törvénytelen szülöttek száma mindkettőnél rohamos emelkedést mutat. A görög-keleti népességet tudvalevőleg oláhok és szerbek alkotják, érdekes volna kutatni, hogy melyik nemzetiség szolgáltatja újabban a törvénytelen szülöttek nagy számát; – a hivatalos népmozgalmi statisztika erre nézve nem ad határozott feleletet, nagyjából azt vehetjük ki belőle, hogy inkább az oláhság, különösen a bihari, aradi, temesi és krassó-szörénymegyei oláhság. Az oláh többségű Krassó-Szörény megyében 1892-ben minden 1000 szülött között 168, 1893-ban 184 törvénytelen volt. Még sokkal feltűnőbb a változás e zsidóknál, amely felekezetenél az 1881-85-ös

éveknek még nagyon kedvező aránya évről-évre fokozatosan 1894-re már több mint háromszorosán megrosszabbodott. A törvénytelen születésűek gyanánt kimutatottak számának ezen rendkívüli emelkedése aránylag oly rövid idő alatt részben kétségkívül a bevallás szigorúbb pontosságának is tulajdonítandó, amelyet a vallásügyi kormánynak az izraeliták anyakönyvi ügyét szabályozó újabb rendeletei eredményeztek, de másrészt az is bizonyosra vehető, hogy *ezen kedvezőtlen alakulás tényleg fenn forog és a Galicziából történő nagymértékű bevándorlással függ össze. Köztudomású, hogy a törvénytelen viszony a galicziai zsidók körében mennyire el van harapódzva s úgy látszik, hogy az erkölcstelen állapot nálunk is leginkább a Galicziából bevándoroltaknál található.* Legalább azon vármegyék, amelyekbe a bevándorlás nagyobb mérveket öltött, mint Sáros, Bereg és kiváltképpen Máramaros, a törvénytelen születésűek arányára nézve is szinte megdöbbentő számokat mutatnak. Sárosban 1893-ban az összesen született 438 zsidó közül 72 volt törvénytelen (tehát ezerből 164), Beregben 1157 közül 445 (ezerből 385) és Máramarosban, amely a bevándorlásnak főfészke, 2183 szülött közül 1123 volt törvénytelen származású, azaz ezer összületésből 514 törvénytelen volt. S hogy a viszony évről-évre inkább rosszabbodik, kiviláglik az utolsó 7 év összehasonlításából, e szerint Máramarosban született zsidó:

	Összesen	Törvénytelen	Ezer születésből törvénytelen
1887-ben . . .	2046	406	198
1888-ban . . .	2185	731	335
1889-ben . . .	2246	1106	492
1890-ben . . .	2022	1053	521
1891-ben . . .	2239	1110	496
1892-ben . . .	2088	1160	555
1893-ban . . .	2183	1123	514*

Ez a kimutatás 1893-ig szól. Úgyde a „Magyar korona országainak 1890-1902. évi népmozgalma” cz. hivatalos statisztikai kimutatás szerint született zsidó Máramarosban:

	Összesen	Törvénytelen	Ezer születésből törvénytelen
1900-ban . . .	1874	784	418
1901-ben . . .	1812	857	473
1902-ben . . .	1883	963	512

Tisztelettel kérem most a lipótvárosi kaszinót, hogy mielőtt tovább olvasná a könyvet, engedje meg, hogy megállapítsuk a máramarosi atyafiak erkölcsstelen voltát.

*

Ezt a kérdést azonban kár volna ilyen könnyedén elereszteni, mert bizony a statisztika *elég* objektív tudomány arra, hogy a zsidók családi életének tisztaságát is kimutassa.

Bereg és Máramaros a galicziai atyafiak hazája. Bereg megye már nem mutat ugyan akkora %-ot a törvénytelen szülöttek tekintetében, de ha e két megyét külön kezeljük, az úgynevezett „magyar zsidók”-ra jobb % kerül ki országos átlagban.

1902. évben volt az egész országban

	összes zsidó szülött	törvénytelen	ezerre törvénytelen
	27,939	2420	87
Ugyanakkor Beregben	1212	224	
Máramarosban	<u>1883</u>	<u>963</u>	
A kettőben összesen	3095	1187	

Ezt levonva az országos eredményből, azt látjuk, hogy az úgynevezett „magyar zsidók” között 24,844 összes szülött közül csak 1233 a törvénytelen szülött, azaz 1000 élve születettből 49'7, amely eredmény az úgynevezett magyar zsidókat immár erkölcsösebb családi életűekké emeli.

*

Senki se mondja, hogy elfogultság vezet, megpróbálhatjuk az úgynevezett magyar zsidókat még erkölcsösebbeknek tüntetni fel.

1902. évben – a hivatkozott munka 168-169. lapján bárki megláthatja – Budapesten született összesen 4037 zsidógyerek és ebből törvénytelen volt 575. (Ezerre 143.)

Ha az országos eredményből *Máramarost, Bereg megyét és Budapestet leszámítjuk, mint a magyarországi zsidók három leg-erkölcsstelenebb fészékét*, akkor az ország többi zsidóságára már csak 20,807 összes közül 658, azaz 1000-re 31.6 törvénytelen gyerek esik, ami már európai record.

*

A kivándorlók 3'0%-a volt a zsidó, 1905-ben szám szerint 4132.

Sajnos, a statisztikai hivatal nem mutatja ki, hogy viszont hányan vándoroltak be Galicziából? De az egészen bizonyos, hogy

minden kivándorló üresen maradt helye be van töltve azonnal tízszerezesen.

Ez a fogyás tehát senkit se aggasszon.

*

Ami az *áttéréseket* illeti:

Zsidóvá lett	1896—1905. évek alatt összesen		1905-ben	
	férfi	nő	férfi	nő
Róm. kath.	268	343	37	33
Görög kath.	8	13	2	—
Ev. reform.	56	61	4	4
Ág. evang.	33	42	2	3
Görög keleti.	6	13	1	—
Unitárius	4	2	1	1
Egyéb	1	—	—	—
Összesen	376	474	47	41
Ebből <i>visszatérés</i>	—	—	21	16

Zsidó kikeresztelkedett	1896—1905. évek alatt összesen		1905-ben	
	férfi	nő	férfi	nő
Róm. kath.	1357	1369	142	159
Görög kath.	49	44	—	1
Ev. ref.	446	346	58	47
Ág. evang.	158	147	6	6
Unitárius	16	7	3	3
Görög keleti	16	39	—	4
Egyéb	—	—	—	—
Felekezeten kívüli lett	151	—	27	—
Összesen	2193	1952	236	220

Még ezen a fogyáson sincs mit aggódni, hiszen itt maradnak közöttünk. Ezen csak a statisztikus vakarja a fejét, hogy az adatai nem *tiszták*. Keresztényeink között sok az „*Anuszim*”.

A ZSIDÓK ELOSZLÁSA AZ ORSZÁGBAN.

A zsidóság túlnyomó része a városokba tömörül. Ha azt mondanánk, hogy a zsidóknak ez a része a veszedelmesebb, egyáltalában nem azt kell érteni alatta, hogy a falusi zsidó nem éppen olyan veszedelmes. Éppen olyan veszedelmes az a maga szűk körében, a maga szűkebb látóköre mellett, de az csak az ország anyagi erejét szívja, míg a városi intelligens zsidóság nemcsak az anyagi erőt, hanem országunk, népünk, nemzetünk jellegét, külföld előtti prestige-jét is levetkezteti rólunk.

A városok zsidósága 1900-ban.

Város	A zsidók száma	A lakosság %/o-ra	Város	A zsidók száma	A lakosság %/o-ra
Budapest . . .	167,974	23·4	Székesfehérvár .	2,726	8·9
Nagyvárad . . .	12,111	25·8	Sopron.	2,320	7·6
Pozsony	6,808	11·0	Komárom. . . .	2,103	12·5
Debreczen . . .	6,078	8·4	Baja	2,206	11·0
Arad	5,962	11·1	Ujvidék	2,062	7·2
Temesvár	5,788	11·7	Kecskemét . . .	1,926	3·4
Szeged.	5,776	5·8	M.-Vásárhely. .	1,625	9·2
Kassa	4,988	14·0	Fiume	1,167	3·1
Kolozsvár. . . .	4,601	9·9	Versecz	869	3·5
Szatmárnémeti .	5,240	20·0	Pacsova	741	4·0
Pécs	3,911	9·2	Selmecz-Bélabánya.	527	3·2
Győr	3,259	11·7			
Szabadka	2,998	3·7			
			Összesen	253,766	30 ⁰ / _o

Mindenekelőtt megállapíthatjuk tehát, hogy a törvényhatósági joggal felruházott városokban, – az ország kulturális és kereskedelmi gócpontjain – az összes magyarországi zsidók egyharmadrésze tömörül.

Budapest pedig egymaga dicsekedhetik az összes zsidóság 20.3%-ával (azaz egyötöd részével) már 1900-ban.

Budapest után Nagyvárad áll, ahol minden negyedik ember zsidó. – Itt kell felállítani a harmadik egyetemet!

*

A vármegyékben a megoszlás a következő:

Vármegye	A zsidók száma	A lakosság 0/0-a	Vármegye	A zsidók száma	A lakosság 0/0-a
Máramaros . . .	55,957	18.1	Gömör	5,332	2.9
Zemplén	31,515	9.6	Baranya	5,282	1.8
Pest-Pilis-Solt-K.	30,143	3.7	Kolozs	5,124	2.5
Bereg	28,993	13.9	Fejér	5,072	2.5
Nyitra	24,890	5.8	Komárom	4,896	3.1
Szabolcs	23,225	8.1	Krassó-Szörény .	4,343	1.0
Szatmár	21,097	6.2	Bars	5,184	3.1
Bihar	16,867	3.2	Hunyad	4,032	1.3
Borsod	16,341	6.4	Arad	3,983	1.2
Ung	16,675	11.0	Alsófehér	3,852	1.9
Pozsony	15,052	5.0	Csanád	3,237	2.3
Zala	13,915	3.2	Győr	3,085	3.2
Sáros	12,179	7.0	Liptó	3,082	3.8
Sz.-Doboka . . .	11,767	5.0	Maros-Torda . .	3,340	1.9
Trencsén	11,315	3.9	Esztergom	2,931	3.4
Somogy	10,929	3.2	Temes	2,923	0.8
Jász-N.-K.-Sz. .	10,681	3.1	Zólyom	2,842	2.3
Ugocsa	10,563	12.8	Hont	2,778	2.4
Heves	10,246	4.0	Árva	2,648	3.1
Nógrád	9,490	3.9	T.-Aranyos	2,465	1.5
Bács-Bodrog . .	10,590	1.8	Moson	2,162	2.4
Vas	9,358	2.2	Csongrád	2,098	1.6
Veszprém	9,317	4.2	Turócz	2,022	3.9
Szilágy	8,874	4.3	Kisküküllő	1,614	1.4
Abauj	8,791	5.6	Csik	1,514	1.2
Tolna	8,420	3.3	Brassó	1,250	1.3
Békes	7,330	2.6	Udvarhely	1,198	1.0
Sopron	7,295	3.0	Nagyküküllő . . .	1,084	0.7
Szepes	7,155	4.2	Szeben	1,029	0.6
Hajdu	6,613	4.5	Háromszék	889	0.6
Besztercze-N. . .	6,346	5.4	Fogarás	845	1.0
Torontál	5,979	1.0			

A rendezett tanácsú városokra nézve pedig álljon itt – ugyan-
csak az 1900. évi népszámlálás alapján – a következő kimutatás:

Megye	Rendezett tanácsú város	Összes lakos	Zsidó	%
Bars	Körmöczbánya és községei	9,349	320	3·4
	Léva	8,488	1,259	14·8
	Ujbánya.	4,603	75	1·6
Esztergom	Esztergom	17,909	941	5·2
Hont	Korpona.	3,963	96	2·5
Nógrád	Losoncz.	9,530	1,990	20·9
Nyitra	Érsekújvár.	13,385	1,504	11·2
	Nyitra.	15,169	3,674	24·2
	Szakolcza	4,932	228	4·7
Pozsony	Bazin	4,899	353	7·2
	Modor	5,279	170	3·2
	Nagyszombat.	13,181	1,715	13·0
	Szentgyörgy	3,456	228	6·5
Trencsén	Tencsén.	7,011	1,275	18·2
Zólyom	Beszterczbánya	9,264	1,025	11·0
	Breznóbánya.	3,942	172	4·4
	Zólyom	7,173	584	8·2
Somogy	Kaposvár	18,218	2,771	15·2
Sopron	Kismarton	3,067	140	4·7
	Ruszt.	1,609	26	1·6
Vas	Kőszeg	7,930	243	3·1
	Szombathely.	24,751	2,635	10·5

Megye	Rendezett tanácsu város	Összes lakos	Zsidó	%
Veszprém	Pápa	17,426	3,238	18·6
	Veszprém	14,114	1,586	11·2
Zala	Nagykanizsa	23,978	3,653	15·2
	Zalaegerszeg	9,782	1,333	13·6
Bács-Bodrog	Zenta	28,588	1,264	4·4
Csongrád	Szentes	31,308	945	3·0
Heves	Eger	25,893	2,642	10·2
	Gyöngyös	16,442	1,974	12·0
Jász-Nagy-Kun-Szolnok	Jászberény	26,791	941	3·5
	Karczag	20,896	886	4·2
	Kisujszállás	13,224	525	3·9
	Mezőtur	25,383	836	3·3
	Szolnok	25,379	1,952	7·6
Pest-Pilis-Solt-Kiskun	Turkeve	13,797	338	2·5
	Czegléd	30,106	913	3·0
	Kiskunfélegyháza	33,408	1,018	3·0
	Kiskunhalas	19,866	603	3·0
	Nagykörös	26,638	729	2·7
	Szentendre	4,822	221	4·6
Bereg	Vác	16,808	1,875	11·1
	Beregszász	9,629	2,770	28·9
Borsod	Munkács	14,416	6,567	45·6
	Miskolcz	43,096	8,551	19·8
Gömör és Kis-Hont	Dobsina	5,115	110	2·1
	Jolsva	2,790	165	5·9
	Nagyröcze	1,812	100	5·5
	Rimaszombat	5,849	595	10·3
	Rozsnyó	5,198	384	7·4

Megye	Rendezett tanácsu város	Összes lakos	Zsidó	%
Sáros	Bártfa	6,102	1,715	28.1
	Eperjes	14,447	2,106	14.6
	Kisszeben	3,257	392	11.9
Szepes	Gölniczbánya	4,093	93	2.2
	Igló	9,301	620	6.7
	Késmárk	5,606	907	16.6
	Leibicz	2,803	63	2.2
	Lőcse	7,866	709	8.9
	Ólubló	1,977	250	12.5
	Poprád	1,530	202	13.5
	Szepesbéla	2,623	141	5.4
Szepesolaszi	2,666	139	5.1	
Szepesváralja	3,024	294	9.8	
Ung	Ungvár	14,723	4,560	31.0
Zemplén	Sátoraljaiújhegy	16,886	4,784	28.3
Békés	Gyula	22,446	791	3.5
Hajdu	Hajduböszörmény	25,070	797	3.2
	Hajdunánás	15,884	768	4.8
	Hajduszoboszló	15,451	538	3.5
Máramaros	Máramarossziget	17,445	6,375	3.6
Szabolcs	Nyiregyháza	33,088	3,008	9.1
Szatmár	Felsőbánya	4,584	142	3.0
	Nagybánya	11,183	963	8.6
	Nagykároly	15,382	2,139	13.8
Szilágysomlyó	Szilágysomlyó	5,658	941	16.5
	Zilah	7,639	317	4.2

Megye	Rendezett tanácsu város	Összes lakos	Zsidó	%
Krassó-Szörény	Karánsebes	6,497	380	6·0
	Lugos	16,126	1,622	10·1
Temes	Fehértemplom . . .	10,849	243	2·2
Torontál	Nagybecskerek . . .	26,407	1,335	15·1
	Nagykikinda	24,843	777	19·2
Alsó-Fehér	Abrudbánya	3,341	36	1·1
	Gyulafehérvár . . .	11,507	1,647	14·2
	Nagyenyed	7,494	282	3·7
	Vizakna	3,920	10	0·3
Besztercze-Naszód	Besztercze	12,081	1,316	10·8
Brassó	Brassó	36,646	1,198	3·3
Csik	Csikszereda	2,858	160	5·5
Háromszék	Kézdivásárhely . .	5,638	87	1·5
	Sepsiszentgyörgy . .	7,131	291	4·1
Hunyad	Déva	7,089	592	8·3
	Hátszeg	2,367	213	9·0
	Szászváros	6,934	207	3·0
	Vajdahunyad	4,419	149	3·4
Kisküküllő	Erzsébetváros . . .	3,903	116	3·2
Kolozs	Kolozs	3,767	42	1·1
Maros-Torda	Szászrégen	6,552	449	7·8

Megye	Rendezett tanácsu város	Összes lakos	Zsidó	%
Nagyküküllő	Medgyes	7,954	356	4.4
	Segesvár	10,868	179	1.7
Szeben	Nagyszeben	29,577	874	2.9
	Szászsebes	7,770	109	1.4
Szolnok-Doboka	Dés	9,888	1,840	18.6
	Szamosujvár	6,364	416	6.5
Torda-Aranyos	Torda	12,117	326	3.5
Udvarhely	Székelyudvarhely .	8,045	170	2.1
		1.269,268	117,314	9.2%

Semmi esetre se lesz érdektelen dolog megvizsgálni, mi lehet az oka annak, hogy a zsidóság igénytelenebb része, amelyik t. i. sem tudományos pályára nem lép, sem pedig nagyobb szerű vállalatokra nem pályázik, hanem megelégszik azzal, hogy falvakban, szerény viszonyok között küzd az életért: mondom, mi okból oszlik el ilyen aránytalanul a vármegyékben? Mi lehet az oka, hogy míg Háromszék, Szeben és Temes vármegyében 1% sincs a zsidó, addig Máramaros, Zemplén, Bereg, Ung és Ugocsa megyékben 10%-ot is meghaladja.

Próbáljuk meg ezen vármegyék demográfiai és kulturális statisztikáját megkérdezni.

8 vármegye adatait közlöm ebben a táblázatban. Kérdezem most, véletlen eset-é az, hogy ha ezt a 8 vármegyét az analfabéták sorrendjében írrom le – sajátságos – sorrendben lesz írva – a zsidó % szerint is! íme:

Máramarosban	analfabéta van	64%, zsidó	18.1%
Beregben	„ „	52% „	13.9%
Ungban	„ „	51% „	11.0%
Ugocsában	„ „	46% „	12.8%

¹ Ugocsában 2 nagy község, Nagyszöllős 1282, Tiszaujlak 1055 zsidót számlálván, ez a városi jellegű dolog viszi a vármegyei %-ot 12.8-ra, ezek nélkül (20.000 lakos, 2.300 zsidó.)

Zemplénben	analfabéta van	40%, zsidó	9.6%
Temesben	„ „	39% „	0.8%
Háromszék	„ „	32% „	0.6%
Szeben	„ „	32% „	0.6%

Megállapítható, hogy a *falusi zsidók száma egyenes arányban áll az analfabéták számával.*

Egyenes arányban áll továbbá a *ruthének számával* is. Fordított arányban áll a németek és magyarok számával - a mi különben negatív az analfabétákkal együtt jár.

Nem véletlen dolog az sem, hogy Máramaros, Bereg, Ung, Zemplén vármegyék vannak Lemberghez és Tarnopolhoz legközelebb.

Lehetetlenség elnyomni azt a gondolatot, hogy az embernek eszébe ne jusson, hogy az aczelgyártásnál is bizonyos előmelegítő kemenczétet használnak, mielőtt a vasat a maga óriási hőfokú kemenczéjébe bocsájtánák. Ilyen előmelegítő kemencze ez a négy-öt vármegye. – Itt lesz 5-6 év alatt ősmagyarrá a lengyel zsidó. Itt tanul bele a magyar viszonyokba s innen indul azután az ország szíve felé elfoglalni azt a teret, amit az ezer esztendő multu magyar faj oly ostoba módon átenged.

Nem akarjuk kisebbiteni a zsidóság életrevaló voltát. Elismerjük alkalmazkodási képességüket, elismerjük azt is, hogy ha nagyon sokszor szorgalommal pótolják is azt a természetes fogékonyságot a tanuláshoz, amit az Ur Isten a magyar embernek ingyen megadott, de zöld ágra tudnak vergődni minden pályán, mondom: elismerjük a jó tulajdonságaikat, de bizonyos, hogy térfoglalásuk szertelen nagy volta első sorban nem az ő érdemük, de a magyar ember bűne.

Sokat lehetne még beszélni arról, hogy statisztikai módon megállapítsuk a kisebb igényű zsidóság belterjes szaporodhatásának feltételeit. Meg lehetne állapítani azon 7-800 község demográfiai és egyéb viszonyait, ahol zsidó egyáltalában nincs; de ez az áttekinthetőség rovására esnék. Megállapítható, hogy egy négytagból álló falusi zsidó család megélhetéséhez 320-350 lélek szükséges, és pedig minél analfabétább a környezet, annál kevesebb. A zsidóságnak az ország területén itt bemutatott elterjedéséből véglegesen meg lehet állapítani azt, hogy *a zsidóság legjobb talaja a legmagasabb fokú kultúra vagy a legsötétebb butaság.*

A ZSIDÓK AZ ISKOLÁKBAN.

Az óvodát tudvalevőleg azok veszik igénybe, akiknek a gyermek – már a szülők elfoglaltsága révén – otthon teher. Mégis 234,103 óvodás gyermek közül 17,461, azaz 7.4% volt a zsidó Magyarországon 1905-ben.

Az elemi iskola és a tovább nem tanulók számára 14 évig az ismétlő iskola kötelező. Már az a körülmény, hogy az elemi iskolák és az ismétlő iskolák (3.125,121-ből 133,211 zsidó) a tankötelesek közül csak 101,466-ot, azaz az összes zsidó tanköteleseknek 76'17%-át mutatják ki, abban leli magyarázatát, hogy a hiányzó 23'87% nem hogy analfabéta maradna, de 10 éves korától kezdve vagy szakiskolába, vagy középiskolába jár:

Mert – és a statisztikának az ilyen paradoxonai indítják még egy Eötvös Károlyt is a statisztika kigúnyolására – tudva azt, hogy a zsidónak egyik elvitázhatatlan erénye az, hogy a gyermekét anyagi erején felül is taníttatja, semmiféleképpen nem volna érthető, hogy míg

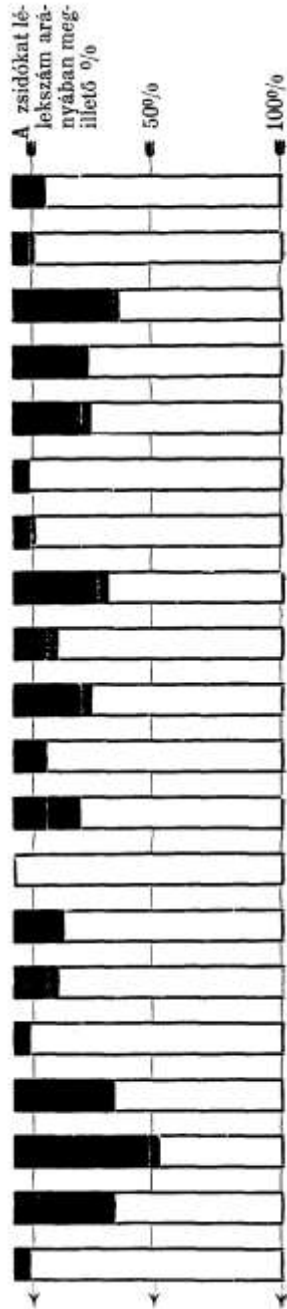
a római kath. tankötelesek közül			83.63%
a görög kath.	„	„	64.21%
az ev. ref.	„	„	80.90%
az ág. ev.	„	„	89.37%
a görög keleti	„	„	69.49%
az unitárius	„	„	81.55%
addig a zsidó	„	„	76.17%

lett volna csak, aki a betűvetést, a kétszerkettőt megtanulni kíváncsi!

Világosabban látunk már az elemi iskolától kezdve felfelé. A mellékelt kimutatáshoz egy grafikus ábrásorozatot csatolunk. Ez az illető iskolák összes hallgatóinak %-ában mutatja a zsidók arányát:

I s k o l a	Összes tanuló	Zsidó	%	A zsidókat lélekszám arányában megillető %
Felsőbb népiskola .	1,088	122	11·2	
Iparos inasiskola . .	64,085	5156	8·0	
Kereskedő inasiskola	5,430	2220	40·9	
Polgári fiúiskola . .	23,614	6334	26·9	
Polgári leányiskola .	33,647	9528	28·3	
Tanítóképző . . .	5,484	245	4·4	
Tanítónőképző . . .	4,785	345	7·2	
Felsőbb leányiskola .	5,206	1744	33·5	
Iparművészeti iskola .	159	23	14·4	
Felsőbb ipariskolák .	541	146	26·9	
Ipari szakiskolák . .	1,050	114	10·9	
Nőiipariskola Bpest .	366	93	25·4	
Kézműves iskolák .	158	—	0·0	
Iparrajziskola . . .	762	131	17·2	
Magánipari iskolák .	746	113	15·1	
Tengerészeti akadémia	42	2	4·7	
Kereskedelmi főisk.	215	83	38·6	
Felső keresk. isk. . .	5,665	2927	51·7	
Női tanfolyamok . .	888	336	37·9	
Földműves iskolák .	636	25	3·6	

Iskola	Összes tanuló	Zsidó	%	A zsidókat lélekszám arányában megillető %
Vinczellérképző . .	273	1	0.4	
Egyéb gazd. tanint. .	358	3	0.8	
Árvaházak	4,359	310	7.1	
Vakok intézete . .	214	10	4.7	
Siketnémák intézete .	801	123	15.3	
Hülyék „ . .	186	78	42.0	
Gyermekmenhelyek .	22,778	1688	7.4	
Szeretetházak . . .	920	62	6.7	
Javitó intézetek . .	650	58	9.0	
Bábaképző	827	32	3.8	
Egyéb szakiskolák .	1,235	232	18.0	

Több ízben volt már szó róla, hogy a zsidók az összes magyarországi lakosság 4.9%-át teszik. Ha ezeket a nem szorosan vett tudományos képzést adó iskolákat tekintjük, összesen a tanítóképzők, az alsórendű gazdasági szakiskolák és a bábaképző azon intézetek, ahol az őket jogosan megillető százalékot nem lépik túl.

Ellenben a kereskedelmi iskolákban 40-50%-kal, a felsőbb leányoktatás terén 30-40%-kal, a polgári és felsőbb iparoktatásnál 30%-kal vannak képviselve.

Az emberbaráti nevelőintézetek közül is van egy, ahol 42% az övük. A hülyék intézetében.

Boldogok a zsidó költők. Soha se juthat eszökbe elénekelni: hogy „Lesz-e gyümölcs a fán, melynek nincs virága!?”

Ami a középiskolákat illeti, már itt előre veti az árnyékát az a megdőbbentő állapot, amelyben Magyarország magyar intelligenciájának a pusztulását látjuk. 1905. évben a gimnáziumok

53,070 tanulójaiból 20-29%, számszerint 10,768 a reáliskolában
 a reáliskolák 9,414 „ 36-53 „ „ 3,441; a középiskolában
 összesen 62,489-ből 22-74 „ „ 14,209 volt a zsidó.

Nagyon tanulságos dolog – és erre már most felhívjuk a szülők figyelmét – szemmel kísérni a zsidók térfoglalását a különböző főiskolákban, már csak azért is, mert fiaink pályaválasztása alkalmával minden „Amicus Juventutis” „Pályamutató”-jánál gyakorlatibb jó tanácsot lehet ebből kiolvasni.

Tény az, hogy gyakorlati érzék dolgában a zsidókkal versenyezni nem tudunk. Az élelmességhez és a szolidaritásból merített mérhetetlen előnyükhöz még bizonyos ösztönszerű tájékozási képesség járul. A zsidó sohasem menne, ha sáska volna a Hortobágyra, hanem bizonyosan – az esztergomi primás 89 ezer katasztrális vetését lepné el.

Az utolsó 15 év alatt a zsidók %-a a középiskolákban – gimnázium és reál együtt – tőlük igazán szokatlan módon, állandóan a 22-23% között maradt. Oly csekély a szaporodás, hogy ez a zsidókról szólva, szinte stagnálás.

Azonban még is van bizonyos mozgalom, az, hogy a zsidók immár a reáliskola rovására inkább a gimnáziumot kultiválják. Bizonyos dolog, hogy összefügg ez a műegyetemi túltermeléssel.

Ugyanis

a gimnáziumban:

ellenben

a reáliskolában:

Év	Összes	Zsidó	%
1891—895	37,645	6,489	17.24
1896—900	45,304	8,466	18.69
1898	45,263	8,440	18.65
1899	46,877	8,972	19.14
1900	48,353	9,340	19.31
1901	49,434	9,681	19.59
1902	50,473	10,016	19.84
1903	51,619	10,269	19.89
1904	52,556	10,580	20.13
1905	53,070	10,768	20.29

Év	Összes	Zsidó	%
1891—895	8,210	3,058	37.25
1896—900	9,499	3,699	38.94
1898	9,413	3,660	38.88
1899	9,564	3,807	39.81
1900	9,669	3,779	39.08
1901	9,868	3,869	39.21
1902	10,023	3,866	38.57
1903	9,881	3,810	38.56
1904	9,645	3,627	37.61
1905	9,419	3,441	36.53

Roppant érdekes az a – hogy úgy mondjuk – statisztikai ösztön, hogy a zsidóknál már 1899-1900-ban észrevehető a műszaki pálya túltömöttségéről való meditatálás. 1900-1901 mintegy fontolgatást mutat, hogy 1902-ben rohamosan menjenek a gimnáziumba. Persze a magyar egy évvel – mint mindig egy lófével – hátrább jár.

*

Mielőtt a főiskolákra áttérnénk, még egy pár iskolát kell fel-
említeni. Ezek:

Posta- és távirtdatanfolyamon	142-ből	14 a zsidó	10.0%
Vasúti tisztképző	46-ből	6 „ „	13.0 „
Tanfolyam felnőtteknek	605-ből	178 „ „	29.4 „
Festészeti iskolák	30-ból	5 „ „	16.7 „
Rajztanár-képző	228-ből	29 „ „	12.7 „
Színésziskolák	329-ből	66 „ „	20.0 „
Zeneiskolák	4277-ből	681 „ „	16.0 „
Szobrászati mesteriskola	5-ből	– „ „	0.0 „

Először is szembeötlő, hogy a szobrászati mesteriskolában egyetlen zsidó sincs s általában a művészetek terén szerény 16%-al vannak képviselve. És – csodálatos – csaknem minden, legjobban reklámozott művészkapacitás, de bizonytal minden kritikus – zsidó.

Erre különben a „Zsidók boldogulásának magyarázata” cz. fejezetben még visszatérünk és most maradjunk az iskoláknál.

Zsidók a főiskolában.

Főiskolák	Összes hallgatók száma	Zsidó	%	A zsidókat lélekszám arányában megillető %
Hittani intézetek . .	2,140	84	3.90	
Jogk. s jogakad. h. .	6,460	1791	27.72	
Bölcsészeti	1,763	344	19.51	
Orvoskari	1,065	509	47.80	
Gyógyszerészi . . .	238	76	31.93	
Műegyetem	1,273	563	44.23	
Felsőbb tanint. összes.	10,799	3283	30.40	
Állatorvosi	371	224	60.00	
Magyaróvári gazd. .	252	31	12.30	
Gazd. tanintézetek .	503	32	6.30	
Selmeczb. erdészeti .	174	—	0.0%	
Selmeczb. bányászat.	123	12	9.70	

Látjuk, hogy a zsidók különösen az állatorvosi, orvosi és műegyetemi pályákra özönlenek valóban megdöbbentő arányban. Teljességgel nem kíváncsiak az erdészetre, igen kevesen a bányászati és gazdasági pályákra.

Valóban furcsa. Pedig hogy az erdők iránt érdeklődnek, azt minden gyerek tudja a – Székelyföldön, és – amint látni fogjuk – ők aratnak az ország földjének csaknem $\frac{1}{10}$ részén!

Azt hinné az ember, hogy ha, amint mindig halljuk, a zsidók között csak a vallás az összekötő kapocs és tényleg nem nemzetiségképen, hanem csak hitfelekezeti képen különböztetjük meg őket a magyartól: azt hinné az ember, hogy a hitélet lehet náluk valami különösen kifejlődve. És ennek nyomát keresnénk a hittudományi szak kultiválásában. És horrendum dictu – e téren még csak a lélekszám arányát sem érik el!

Igen is, kell nekik a vallásos érzés, mert ebben jut érvényre a szolidaritás, de nem fektetnek súlyt a hit, mint tudomány művelésére.

Mielőtt még befejeznénk az iskolákról való kimutatásainkat, nem lesz érdektelen a budapesti egyetemeket külön szemügyre venni. Nemcsak érdekes a kérdés, de ma, mikor a harmadik egyetem felállításáról van szó: fontos is. A Budapest összes lakosságának 23.4%-a a zsidó. Számszerint 167,974. Ismerjük azt a tényt, hogy a zsidó szülék anyagi erejüket meghaladó számban küldik fiaikat az egyetemekre, bízva az ifjú szorgalmában, élelmességében, és főként bízva a hitsorsosok szolidaris érzésében. Magyar (?) fogalom a *napot evés* fogalma.¹

Mivel pedig az ország zsidóságának $\frac{1}{5}$ része Budapesten él: mi sem természetesebb, minthogy ide jön a sok tudományszomjas zsidó.

A zsidóságnak, a tudományos pályákat végkép kiszolgáltatni nem kell egyéb, minthogy a harmadik egyetem egy zsidóban gazdag városban, sőt csak zsidóban gazdag megyében is álltassék fel.

Ez a szempont tiltja a pozsonyi egyetemet. Ez a szempont parancsolja, hogy az új egyetem Szegeden legyen!

(Pozsony 11,0%, Pozsony megye 5,0% zsidóval dicsekszik; és mellette egy zsidóbő vidék; Szegeden 5,8%, Csongrád megye 1.6%; Bács megye 1.8% a zsidó.)

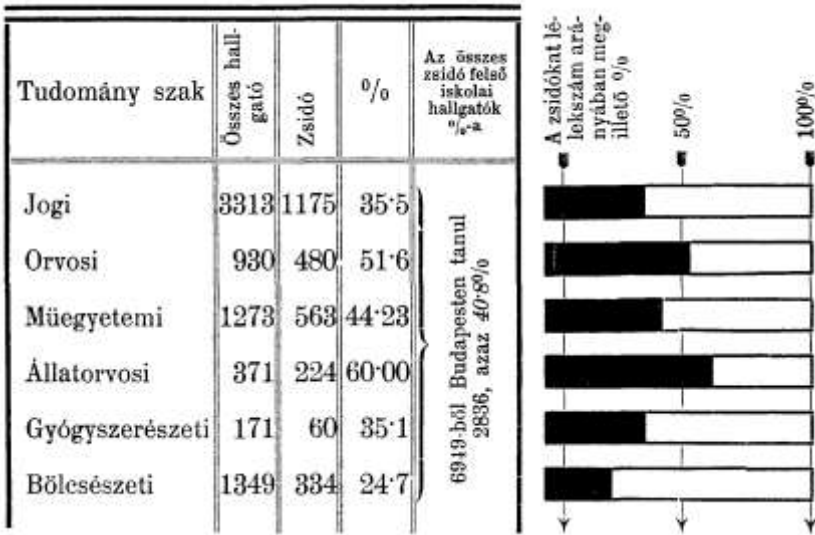
¹ Ez a *napot evés* azt jelenti, hogy a Budapestre felkerült zsidó ifjú 6-7 zsidó családot – akiket addig sohse ismert – megtisztel azzal a szíves bizalmával, hogy beállít hozzájuk minden hétfőn, illetve kedden stb. kosztolni.

A jogcíme erre az, hogy ő is zsidó. Az a kötelességérzet, hogy neki enni adni kell, szintén csak azon alapszik, hogy a gazda is zsidó.

Már most az a libaczomb, az a csólet, az a gersli leves, amit az a zsidó ifjú megeszik, tisztán és merőben arra van hivatva, hogy sejtekké alakulva az ifjú izmaiban, agyvelejében a *nagy-zsidó eszmét* szolgálja: „*Kultur-ember alkotó részévé válnék*”.

Egyébként a budapesti viszonyok ezek:

Egyébként a budapesti viszonyok ezek:

Hencz Károly országgyűlési képviselő az idej költségvetési vita folyamán, az egyetemeken kontingentálni kívánta a zsidók számát, épen erre a horribilis számarányra hivatkozva. Ez indítvány szerint tehát az egyetemekre csak bizonyos – előre megállapított számú – zsidó volna felvehető.

Ha ezt a kis táblázatot nézem: valóban el kell mosolyodni a Hencz Károly numerus claususán. Legyen Hencz Károly nyugodt. Eljön annak magától is az ideje. Akkor, mikor – 100%-nál már nem lehet tovább menni. 50 esztendő is elég lesz hozzá, bizony!

A ZSIDÓK A KÖZSZOLGÁLATBAN ÉS A
SZABAD FOGLALKOZÁSOKBAN.

„A magyar korona országainak 1900. évi népszámlálása. Nyolczadik rész. Közszolgálati ágak és szabadfoglalkozások” című hivatalos kiadvány alapján mutatom be itt a zsidók térfoglalását e téren.

Az összes létszámot minden fontosabb foglalkozási ágánál összehasonlítom az 1890. évi eredménnyel, hogy a fejlődés látható legyen, azután a zsidók számarányát (esetleg ahol érdekes, a tíz év előtti számarányt is) mutatom be, majd a zsidóban leggazdagabb és a zsidótól mentes vidékeket sorolom fel.

Jóllehet a részletes adatokat is közlöm táblázatos kimutatások alakjában, azt hiszem, e rövid összefoglalás sem felesleges, mert az ily táblázatos kimutatásokhoz nem szokott ember előtt a számok közötti böngészés unalmas lehet.

Ennek tulajdonítom én azt is, hogy mindezideig senki e statisztikai tanulmánnyal meg nem előzőtt, mert magam is belátom, hogy egy ilyen vállalkozáshoz sok türelem és fáradság kell. A fáradságot és türelmet nem sajnálnám, ha az emberekben e számadatokkal, e száraz dolgokkal gondolatokat, elhatározásokat és a tömörülés szükségérzetét tudnám felébreszteni. Bármily gyenge is legyen hozzá a képességem, a bizalmam és a hitem erős.

*

Állami tisztviselők. Az 1890-1900. közti idő alatt az állami tisztviselők száma 6548-ról 8633-ra, azaz 2085-tél szaporodott. Csaknem 33 százalék ez, amit a fejlődéssel indokolni nagyon bajos volna, de viszont a túltengő bürokráciában ennek a veszedelmét mindennap érezhetjük.

A ma szolgáló állami tisztviselői kar egy harmadrésze olyan állásban van, amely állás csak 1890. után lett rendszeresítve. Ha vesszük még azt, hogy az elhalálozások és nyugdíjazások révén is mennyi állás ürült e 10 esztendő alatt, nem csoda, ha az apák előtt gyermekeik pályaválasztásánál e szükös, de biztos foglalkozás első tekintetre igen alkalmasnak tűnik fel.

De éppen ez az indokolatlan, inkább politikai, mint természetes fejlődési folyamat, ez a horribilis szaporodása az állásoknak maga emel gátat maga ellen: a zsidóság ezt bölcsen megérzi: és az állami tisztviselők létszámában %-szerűen fogyóban van a zsidók száma.

1900. évben 8633 állami tisztviselő közül csak 384 a zsidó, az országos összegben 4.4%, kevesebb mint a lélekszám aránya.

E pálya szűkös fix fizetéshez van kötve, mellékjövedelemre kilátás nincs, ez a pálya zsidónak nem kell. Különös vonzó ereje nem lévén, érvényesül a statisztikai valószínűség elve, csaknem a lélekszám arányában részesül itt a zsidó elem.

Van azonban egy érdekes momentum itt is, ami a zsidó szolidaritásra jellemző. Az összes 384 zsidó állami tisztviselő közül 33%, azaz 129 Budapesten van: ott, ahol az állami hivatalnok mégis több szabad idővel rendelkezik, holmi pótlékokat élvez *és ahol nincs annyira szem előtt a szabad idejének más utón való értékesítése dolgában.*

% szerint legtöbb a zsidó Verseczen 16.7%, Sopronban 10.5%, Nógrád megyében 11.5%, Bács-Bodrog 11.4% és Turóc megyében 10.0%.

Számszerint: Nyitra, Krassó-Szörény és Torontál vármegyékben (10-10), (természetesen Budapesttől eltekintve). Nincs zsidó állami hivatalnok Baja és Kecskemét városokban, és 20 vármegye területén.

*

Az állami díjnokok létszámában 8.5% a zsidó. Ha a zsidó természetét ismerjük, azt kellene mondani, hogy ez a 115 zsidó a legélhetősebb az országban. Van tehát ilyen is 115.

*

Vármegyei tisztviselők. Az utóbbi évtized alatt az állások száma 3692-ről 4471-re szaporodott. Új állás szerveztetett 779, azaz 21.1%. Körülbelül természetes szaporodás. E pályán csak 98 zsidó találtatott 1900. évben, 2.2%.

Sovány pálya, rossz pálya, de meg – hála Istennek – ez az egy intézményünk nemzeti jellegét megtudta őrizni mostanáig.

Legtöbb zsidó megyei tisztviselő van Torontál megyében: 7, és Zemplénben: 5. Immúnis vármegyék: Esztergom, Hont, Pozsony, Zólyom, Fejér, Győr, Komárom, Mosón, Somogy, Tolna, Csongrád, Heves, Borsod, Gömör, Szepes, Ung, Máramaros, Szilágy, Besz-

tercze, Naszód, Brassó, Gsik, Fogaras, Háromszék, Hunyad, Torda-Aranyos és Udvarhely.

*

A vármegyei díjnokok száma 10 év alatt 516-ról 1063-ra emelkedett, szaporodás 547, azaz 106%. Pedig még 1900-ig nem is volt „egyszerűsítés”.

Bizony nem valami zsiros hivatal, nem is kereste több mint 55 zsidó, ami 5.2%-nak felel meg.

*

A törvényhatósági jogú városok tisztikarában is meglátszik, hogy választás útján töltik be az állásokat, mert a zsidóság 97 fővel (4.5%) van képviselve. – Szaporodott az állások száma 1855-ről 2126-ra, azaz 271-el, ami városaink rohamos fejlődéséhez képest elég kevés.

Legerősebb fejlődést mutat Nagyvárad (szaporodás 61), Szeged (szaporodás 46), Kecskemét (szaporodás 31 állás); ellenben visszafejlődést mutat: Fiume 31, Szabadka 28, Székesfehérvár és Zombor 9.9, Pancsova 4, Versecz 5, Baja 2 állás beszüntetése által.

Legtöbb zsidó van Temesvárott 14, Kassán és Nagyváradon 10-10. Nincs zsidó Fiume, Pancsova, Pozsony, Székesfehérvár és Zombor városok tisztikarában.

*

A városi díjnokok száma 272-ről 535-re, azaz 263-al szaporodott, csaknem 100%, ami azt mutatja, hogy városaink ha egyében nem is tudnak spórolni, az alkalmazottaik fizetésén igen.

Azon városokban, ahol fogyott a rendszeresített állások száma: bőven szaporodott a díjnokoké.

Van az 535 között 16 zsidó, amihez kommentárt fűzni felesleges

*

A rendezett tanácsú városi hivatalnokok száma 2087-ről 2520-ra, azaz 433-mal szaporodott; aránylag jóval több, mint a nagy városoké. Zsidó van közte 99, kereken 4%.

Bendezett tanácsú városi díjnokaink 243-ról 487-re, 100%-al szaporodtak, közöttük 21, azaz 4.3% zsidó.

*

Érdekes dolog a *községi jegyzők* statisztikája, mert e tekintélyes számú testületben szaporodás alig mutatkozik. 4298-ról 4925-re, azaz 627-tel emelkedett 10 év alatt a számuk, ami csak 12.7%

és sehogy sem áll arányban azzal a munkanövekedéssel, ami a jegyzőkre nehezedik. Még mindig igen sok a körjegyzőség és ez; irányban habár lassú fejlődés remélhető.

Hogy – amint Kohn Sámuel mondta – mily benső viszonyban vannak népéletünkkel a zsidók, jellemzi az, hogy a falusiak összesen 158 zsidó jegyzőt választottak meg (3.2%), azokat is túlnyomóan az ország északkeleti részén. Legtöbb zsidó jegyző van: Szilágy megyében 14, Abaúj-Tornában 12, Szatmárban 11, Szolnok-Dobokában 10; nincsen zsidó jegyző Árva, Esztergom, Hont, Nyitra, Pozsony, Zólyom, Baranya, Somogy, Ung, Hajdú, Szabolcs, Csanád, Brassó, Csik, Háromszék, Szeben, Torda-Aranyos és Udvarhely vármegyékben.

Pedig ez a pálya nem rossz pálya. Mutatja az, hogy az újabb időben erősen megy rá a zsidóság. A *segédjegyzők* között, kiknek száma 2350-ről 2736-ra szaporodott (ez is elég kevés!); 177, azaz 6.4% a zsidó. A közigazgatási tanfolyamon is évről-évre szaporodnak, bár a zsidókra nézve e pálya nem kecsegtető.

Községi díjnokok között 2029-ből 223, kerekén 9% a zsidó.

Összegezve most a közigazgatás különböző ágait, azt látjuk, hogy ez a tér nem a zsidónak való. 34,135 közül összesen 1619 a zsidók száma, ami 4.7%-nak felel meg.

Ez azután mutatja azt is, hogy nem valami irigylendő sora van a tisztviselőnek és nagyon rájuk fért a fizetésrendezés.

Az igazságszolgáltatás.

A *bírák* száma 10 év alatt 1954-ről 2557-re, azaz 603-al szaporodott. Persze ez időre esik a királyi táblák decentralizációja is, ami kétségtelenül ugrást okozott; úgy, hogy ez a szám nem alkalmas arra, hogy belőle a további fejlődésre következtetést lehessen vonni.

Ez a foglalkozás sem a zsidónak való. (Vagy hogy nem bízzák rá?) Itt van legkisebb %-al képviselve a zsidóság, meg az ügyészi karban.

2557 bírósági közül 83 volt 1900-ban a zsidó; azaz 3.2%.

Legtöbb volt a zsidó bírósági Temesváron, Pest megyében és Torontálban 4-4. Ellenben 35 vármegyében és 15 törvényhatósági városban nem volt egy sem.

Ügyész 168-ról 222-re, 51-el szaporodott és volt közötté zsidó 1890-ben 1, 1900-ban összesen 4. Temesváron, Jász-Nagykun-Szolnokban 1-1, és Budapesten 2. (1890-ben az az egyetlen is a fővárosban volt.)

A bírósági és ügyészségi tisztviselők száma 4196-ról 4676-ra, azaz 480-al szaporodott. Ide már bőven tódult a zsidó, mert ugyanazon idő alatt 185-ről 350-re, azaz 165-el szaporodtak. Az újonnan szervezett állások $\frac{x}{3}$ része zsidóval lett betöltve. Pedig még ma sem államtitkár Visontai Soma.

*

A bírósági és ügyészségi díjnokok között (337-644) 74 a zsidók száma. Több mint 11%. Elég sok, de tudni kell, hogy Debreczenben is van egy olyan zsidó díjnok, aki amellett – fa-kereskedő. Ő szállít a bírának is tűzifát.¹

*

Közjegyző volt 1890-ben 226, 1900-ban 317. Szaporodtak 91-el. Zsidó volt 6, illetve 16, szaporodott 10-el. A % elég kicsiny, a szaporodás sok. Remélhető, hogy ebből se lehet következtetni a jövőre.

Közjegyző-jelöltek és segédek fogytak a 10 év alatt. 193-ról 173-ra. De a zsidók szaporodtak 24-ről 27-re. Hja! közjegyzőség, csőd, patikajog és kéményseprés egész jó üzlet.

*

A bíró, ügyész, közjegyző, bírósági tisztviselő, hiába, csak beamter valamennyi. A közjegyzőt kivéve mind csak a fixfizetéséből nyomorog, a közjegyzőségre meg sok a protekciós foka – akarom mondani eszkimó. Nincs mit csodálni, hogy ezeken a pályákon csodálatosan kevés a zsidó. De van az igazságszolgáltatásnak egy másik ága, az, ahol szemesnek áll a világ, ahol a jövedelmet csak az korlátozza, hogy egy-egy emberről csak egy bőrt lehet lefejtetni, mert nincs több (legalább egyszerre, mert apródonként a bőr is vissza nő és újra lenyúzható, persze okkal móddal és ügyesen!).

Ez a foglalkozási ág az ügyvédi kar, amelynek hihetetlen szaporodásával egy kissé részletesebben kell foglalkoznunk.

¹ Lehet, hogy a cézet nem ő jegyzi.

Az ügyvédek.

Az ügyvédi kar szaporodása óriási. Azt megítélni, hogy ez a szaporodás indokolva van-é? egy kissé körülményes dolog. A czi-vilizáció folytán az emberek egymás között több és több téren jöhetnek peres viszonyba, több és több érdek-ellentét, peres kérdés keletkezhetik.

Nézzük meg, hogy 1890. és 1900. években milyen volt az ügyforgalom a bíróságoknál, és amily mértékben szaporodott ez, az ügyforgalom szaporodásának $\frac{1}{10}$ részében meg fogjuk találni a kulcsot arra, hogy milyen %-szerű szaporodás volna az ügyvédi kar szaporodására a természetes arány?

Mert az ügyforgalmi statisztika a tyúkpert is egynek veszi, a csődöt is. A csőd jövedelmezhet 20.000 forintot, egy sommás perben 30 korona is elég a fiskális számára. Talán még sok is, ha a perek számát $\frac{1}{10}$ részben vesszük mértéknek arra, hogy hány új fiskális élhet meg a pör-szaporodás alapján.

Álljon hát itt a következő statisztika:

1881. évben	volt a bíróságok ügyforgalma	2.069,628
1891.	„	2.484,716
1901.	„	4.455,838
1905.	„	7.255,708

Százalékokban a szaporodás volt 1881-hez viszonyítva

1891-ben	20.5%
1901-ben	115.3%
1905-ben	350.6%

Ellenben az ügyvédek száma volt 1881-ben (az ügyvédjelöltekkel együtt) 4377, 1891-ben 4532, 1901-ben 6355 és 1905-ben 9068.

Százalékos szaporodás 1881-hez képest

1891-ben	3'5%
1901-ben	45'2%
1905-ben	107-2%

Csakhogy figyelembe kell venni azt is, hogy ezek az ügydarábok milyen természetűek?

A királyi bíróságok részletes ügyforgalmi statisztikája:

B i r ó s á g	1881	1891	1901	1905
Kir. járásbíróságok . .	1.122,339	1.527,914	3.576,359	5.519,852
Kir. törvényszékek . .	706,727	703,261	764,905	1.596,422
Királyi táblák	204,566	221,955	103,559	99,916
Kuria	35,996	31,586	11,015	39,518
	2.069,628	2.484,716	4.455,838	7.255,708

Ma (1905-ben) a perek $\frac{7}{5}$ része a járásbíróságok előtt foly le – ami kétségtelenül olcsóbb dolog, míg 1881-ben a pereknek csak fele intéztetett el ilyen olcsóbb módon.

Nincsen tehát indokolva a szaporodás az ügyforgalom által és beteges tünet az ügyvédi kar módfeletti szaporulata.

A zsidók száma az ügyvédi karban óriási mértékben nő. 1890-ben volt a zsidók száma 918, 1900-ban 1538, szaporodott 620-al, azaz 68.6%-kal! akkor, mikor az összes létszám 4202-ről 4507-re, 305-el, azaz csak 7.2%-kal szaporodott!

Most azon tűnődhetünk, hogy a bírósági ügyforgalom – különösen az apró perek száma – azért nőtt-e meg olyan nagyon, mert elszaporodott a zsidó ügyvéd, vagy pedig azért szaporodott el a zsidó fiskális, mert megnőtt az ügyforgalom?

De bizonyos az, hogy a zsidó ügyvéd élelmesebb (olyiának kliens-szállító vigéczei is vannak) és hogy egy zsidó ügyvéd eltarására több kliens kell, mint egy keresztény ügyvédnek. Már most indokolva látjuk, hogy e drága világban, ahol a kliensek rendje napról-napra pusztul és szegényedik: még a megnövekedett ügyforgalom mellett sem él meg a tenger sok fiskális tisztán a jogkereső publikumból, mellékfoglalkozásokra van utalva, és a zsidó ügyvéd tényleg visszatér ősei nyomdokára: üzérkedik is. Ismerek ügyvédet, aki utazik, nagyon sok bérel és gazdálkodik, a legtöbb pedig „népsegélyző” betéti szövetkezeteket alapít.

Heti 10 krajczáros betétekre alapított bankoknak, mint szövetkezeteknek van *jogtanácsosuk és külön ügyvédjük* is, de nincs olyan „mint szövetkezet”, amelyiknek ügyvédje ne volna s manapság nem igen lesz zsidó ügyvéd, amelyhez ne tartoznék egy „*mint szövetkezet, korlátozt felelősséggel!*”.

Nem fog felesleges lenni, ha némi kis statisztikát mutatok itt be az ügyvédek ellen beadott panaszokról és fegyelmi ügyekről.

Fegyelmi panaszok és vizsgálatok ügyvédek ellen.

É v	Fegyelmi panasz ügyvédek ellen								Fegyelmi vizsgálat ügyvédek ellen				
	mult év végén folyamatban maradt	az év folyamán érkezett							elintézendő volt összesen	mult évről folyamatban maradt	az év folyamán elrendeltetett	az év folyamán befejeztetett	az év végén folyamatban maradt
		hány ügyvéd ellen	magán féltől	bírószéptől vagy kir. ügyesszéptől	hivatalból emelve a kamara ügyésze által vagy más ügyvédi kamarától	egyéb hatóságtól vagy hivatali közegetől	összesen						
1897 . . .	584	1046	1115	262	43	52	1472	2056	201	211	209	203	
1898 . . .	583	1148	1229	288	173	45	1735	2318	203	283	285	201	
1899 . . .	645	1120	1260	243	108	35	1646	2291	201	272	234	239	
1900 . . .	677	1117	1234	277	79	72	1662	2339	239	282	346	175	
1901 . . .	638	1231	1294	309	111	50	1764	2402	175	258	260	171	
1902 . . .	699	1229	1366	280	128	52	1826	2525	171	278	256	193	
1903 . . .	685	1257	1470	315	119	43	1947	2632	193	270	263	200	
1904 . . .	771	1168	1259	264	188	46	1757	2528	200	249	274	175	
1905 . . .	757	1190	1172	232	159	48	1611	2368	175	297	294	178	

Ügyvédek ellen folyó fegyelmi eljárás főbb adatai.

É v	Ügyvédek ellen vádhatározat következtében tartott tárgyalások										A fegyelmi bíróság által az ügyvédek gyakorlatának felfüggesztése iránt hozott határozat ellen a legfőbb ítélőszék-												
	száma	a fegyelmi vizsgálat folytatása a rendelkezett el	vétkesség	nem vétkesség	ügyvédi állással össze- terheltenség	a vizsg. iratok a bünt ki hírséghez tételek ki	eredménye				alapján a védekes- határozat ellen a legfőbb ítélőszék-			kimondatott		íránt hozott határozat ellen a legfőbb ítélőszék-							
							irásbeli fődés	penzbírság	ideiglenes fel- figyeztetés	ügyvédekkel való elmozdítás	hez fűtörzestett főbebevezések száma	helybenhagyó	megráskító	foddó vagy más módon elintézett	a büntető bíróság vád alá helyezési határozata alapján mert vádított az ügyvédekkel elmozdítá-t elrendelő fegy. bíróóság határozata ellen fű- tebevezéssel ell	Csodnyítás vagy gondnokság alá helyezés miatt	hez fűtörzestett főbebevezések száma	helybenhagyó	megráskító	feddó vagy más módon elintézett	határozatok száma		
1897	247	28	149	73	4	-	69	46	23	4	108	77	15	9	11	1	1	4	5	-	-	4	5
1898	209	5	153	51	17	-	66	60	23	4	86	68	10	-	7	2	2	7	6	-	-	7	6
1899	247	8	141	81	17	-	59	60	16	6	104	79	14	8	6	1	1	7	6	-	-	7	6
1900	248	15	149	84	2	-	77	50	18	4	87	52	12	4	12	2	2	8	6	-	-	8	6
1901	258	14	134	107	2	1	60	49	19	6	85	59	10	4	11	2	3	9	9	-	-	9	9
1902	221	13	145	57	2	4	64	54	23	4	99	61	13	3	11	2	3	12	9	-	-	12	9
1903	258	58	184	104	9	3	80	74	21	9	128	100	22	3	8	2	2	9	5	1	-	9	5
1904	280	34	152	91	-	8	62	67	16	7	104	73	10	1	5	1	1	6	9	-	-	6	9
1905	308	14	177	110	-	7	63	85	17	6	146	98	15	14	6	1	1	7	6	1	-	7	6

Úgy látszik tehát, hogy az ügyvédek ellen emelt panaszok és fegyelmi vizsgálatok száma is bőven szaporodik, ami az ügyvédi kar nívójának nem épen emelkedését mutatja. De mutatja azt is, hogy az ügyvédség hova-tovább üzleti spekuláció lesz és a per nem annyira *jogkeresés*, hanem *kliens kereséssé* fajul.

Mi sem természetesebb, mint hogy a nem budapesti zsidó ügyvédek közül 294, azaz 32% a vidéki nagyvárosokban lakik és a vármegyékben, apró városkákban és falukon lakó zsidó ügyvédek száma 628, csak hattal több, mint amennyi magában Budapesten él!

Szaporodott az ügyvédek száma általában Aradon 10 év alatt 12-vel, Debreczenben 10-el, Kolozsváron 13-al, Újvidéken 11-el; ellenben fogyott: Baja 6, Győr 9, Kassa 7, Kecskemét 8, Komárom 5, Sopron 7 és Temesvár 5 ügyvéddel.

Több mint fele zsidó az ügyvédeknek Selmezbányán (3 közül 2 zsidó); több mint 40% Baján, Győrött, Kassán, Szegeden; több mint 25% Arad, Debreczen, Hódmezővásárhely, Marosvásárhely, Nagyvárad, Szabadka, Szatmárnémeti és Újvidék városokban. Olyan város, ahol 10%-nál kevesebb volna a zsidó ügyvédek száma, csak egy van: Versecz, ahol 23 közül csak 2 a zsidó.

A zsidó ügyvédjelöltek száma még több a városokban, itt már négy város van: Baja, Győr, Kassa és Szeged, ahol a zsidók számaránya 50%.

Az ügyvédi írnokok között már csak 20% a zsidó.

Vármegyéink közül legtöbb zsidó ügyvéd van Pest megyében 39, Zala 32, Nógrád 31, Torontál, Jásznagykun-Szolnok, Borsod 28-28; százalékszerűen legtöbb van Liptó 57.8%, Ung 56.5%, Trencsén 52.3%; több mint 25% van összesen 30 vármegyében. 10%-nál kevesebb csak Szilágy vármegyében van, az erdélyi megyéktől eltekintve, ahol általában kevés a zsidó fiskális, úgy, hogy 6 erdélyi vármegyében egy sincs! 15 erdélyi vármegyére csak 25 zsidó ügyvéd jut, ami elég kevés.

Az ügyvédjelöltek száma 1368-ról 1846-ra, azaz 478-czal szaporodott. A zsidók száma ugyanakkor 499-ről 780-ra emelkedett. 381 a szaporodás. A szaporodásnak tehát 80%-a volt a zsidó. Ha az ügyvédjelölt tehát olyan tojás, amiből ügyvéd kél ki: a jövő e téren elég biztató.

És mi, boldogtalan alperesek – sajnos! – nem sztrájkolhatunk.

Minden kommentár nélkül ide iktatok még a Pesti Hírlap 1907 február 17-iki számának 19-ik oldaláról 2 darab nyílttéri közleményt. Hogy a hirdetmény szélesebb körben terjed: nem kérek érte semmit. De hátha volna olvasóim között, aki meg-szolgálná a 3000 koronát? De meg az ügyvédi hivatásra is - már abban a bizonyos irányban – ez is világot vet.

„Nyílt-tér.¹ Háromezer korona jutalom annak, aki oly adatokat bocsájt rendelkezésemre, hogy a dr. Simonyi (Schönfeld) Arthur ügyvéd, budapesti lakos (II. kerület, Főutca 4. szám) ellen a 320 ezer koronában átvett hozományomból a kir. Kúria által most jogerős bírói ítélettel megítélt 80 ezer korona és járulékaiból álló követelésemet biztosíthatom. Fontossággal bírnak a mostani nejére, született Büchler Irmára vonatkozó adatok is, akinek nevére már házasságunk tartama alatt ingatlant szerzett.

Budapest, 1907. év február hó 15.

özv. Fleischmann Antoine
szül. *Lőwy Teréz.*

VI. Andrassy-út 41. sz. II. em. 3. ajtó.

Háromezer korona jutalom annak, aki oly adatokat bocsájt rendelkezésemre, melyek az özv. Fleischmann Antalné szül. Lőwy Teréz magánzó, budapesti lakos (VI., Andrassy-út 41, II. em. 3.) elleni peremben kihallgatott hamis tanuknak özv. Fleischmann Antalnéhoz való viszonyát megvilágítják, hogy én azt a perújítás iránt folyamatba tett eljárásban is kellő módon felhasználhassam. *Fontossággal oirnak a perbeli ügyvédjére, dr. Zoltán Gézára (Budapest, VI., Teréz-körut 17) vonatkozó felvilágosítások is, aki azonos azzal a Moskowitz Gézával, ki annak idején Rozsnyóról került ide Budapestre.*

Budapest, 1907. évi február 16-án.

Dr. Simonyi Arthur,
II, Fő-utca 4., II. em. 21. sz.

¹ E rovat alatt közlöttekért nem vállal felelősséget a szerkesztő”.
Én sem.

Egyházi és tanügyi szolgálat.

Annak a 830 ezer zsidónak, amelyik a magyar földön él, 1900-ban 658 rabbi látta el 102 segédrabbinussal együtt a lelki szükségait. Egy rabbinusra esik kereken 1240 zsidó.

*

A *kisdedővönők* 10 év alatt 633-ról 1833-ra szaporodtak, csaknem 300%! De 1833 közül csak 67 a zsidó óvodásnők száma!

Elemi iskolai tanítók 10 év alatt 20,563-ról csak 20,970-re, azaz 407-tel szaporodtak és 1900-ban volt közöttük csak 1227 zsidó.

Már az elemi iskolai tanítónők száma sokkal nagyobb fejlődést mutat, mert 2819-ről 5281-re, azaz 2462-vel szaporodtak, de 5281-ből is csak 306 a zsidó.

A tanítói pályán, úgy látszik, hova-tovább a nők terjeszkednek, amit a nőkérdés szempontjából is csak üdvösnek lehet mondani. De e sovány pálya epén nem vonzó a zsidóságnak, amit másrésről a keresztény kultúra szempontjából szintén csak örömmel lehet konstatálni.

Mert a hivatalos statisztika nem szól a zugiskolákról, amelyek kizárólag csak a zsidóságot érdeklik.

A felsőbb leányoktatás és felsőbb népoktatás terén a fejlődés elég szép. 626-ról 910-re emelkedett a tanárok és 178-ról 809-re a tanárnők száma. Zsidó közöttük 99, illetve 46, ami elég szerény százalék.

A zsidók számában Baja, Komárom, Nagyvárad és Pozsony városok vezetnek; megyék közül Nyitra, Trencsén, Turóc, Zala és Torda-Aranyos, hol a zsidók több mint egynegyed részét képviselik az enemü testületeknek.

Tanítóképző intézeteink közül 2 zsidó tanárnő van Szabadkán, 1 tanár Pest megyében, ez összesen 3. Budapesten – persze 10 tanár és 2 tanárnő.

1900-ban volt tanár és tanárnő összesen 404, közöttük – mint fent részleteztük – 15 zsidó.

*

A középiskolai tanári pályára – bele lévén foglalva persze a kereskedelmi iskola is – már inkább megyén a zsidóság.

2165-ről 2749-re emelkedett a tanárok száma 10 év alatt, a

zsidók száma pedig ugyanazon idő alatt 47-ről 94-re. (Épen kétszer annyi.) A szaporodásnak 8%-a reájuk esik.

A városok közül Temesvár és Sopron (4.4) és Nyitra megye 5 zsidó tanárt számlál, ellenben 53 törvényhatóság területén nincs egy sem.

Amint majd a budapesti viszonyok tárgyalásánál meglátjuk, a zsidó középiskolai tanár a fővárosban érzi jól magát.

*

Egy, mondhatni szinte zsidó intézményhez jutunk a *nevelők* és *korrepetitorok* statisztikájánál. Itt először is a fogalommal kell tisztába jönni. Nevelő vagy korrepetitor alatt, már mint aki foglalkozásszerűen ezt a mesterséget űzi, az egyetemi hallgatókat, akik órákat adnak, mindet érteni nem lehet.

A népszámlálás nevelő és korrepetitor alatt csak azon egyéneket veszi fel, akiket egy háztartás keretében szolgáló személyzet között e név megillet.

Főúri házak nevelői, vidéki családoknál a kisebb kvalifikációjú házi tanító, a korrepetitor vagy nevelő a szerint, amint a gazda szerényebben vagy nagyzolva nevezni őket szokta. A bejáró korrepetitor nem ide tartozik, az rendszerint diák, és a saját lakásán ilyen minőségben számláltatik meg.

A korrepetitorok és nevelők száma 1060-ról 1453-ra növekedett az országban 10 év alatt. Összesen volt 1900-ban 1453 közül 989 zsidó.

Jellemző dolog ez és a vidéki apák sok tanulságot meríthetnének belőle.

Mert ez a 68”8% zsidó nem a városokra esik, ahol ott az iskola, hanem a falukra, ahonnan a magyar ember beküldi a fiát kosztra, elzülleni.

A városokban volt 1900-ban 89 közül 40 a zsidó korrepetitorok száma, Budapesten, ahol a nevelő inkább sétálni hordja a gyermeket hazulról: volt 442-ből 281 zsidó, ami a zsidóknál a kényelmi szemponton kívül a zsidó ifjak támogatását, tehát faji szociológiai célokat is szolgál, de a fő kontingens a falukra esik, ahol volt 922-ből 668 a zsidó.

Miért nem érti meg ebből az a középbirtokos magyar apa, hogy otthon, falun nevelőt tartva, olcsóbban és szem előtt nevel-tetheti gyermekét, mintha kosztra adja a városba vagy kellő fel-ügyelet nélkül, vagy valami professzorhoz méregdrágán – szintén

problematikus felügyelet alá, amellett, hogy gyermekébe a protekció, a korrupció gondolatát már a zsenge gyermekkorban gyakorlati módon oltja be? Mert egy hordó bor, vagy egy fél szalonna, vagy egy pár rőf kolbász biztosabbá teszi a kalkulust, mint ha két órával többet tanul naponként a gyermek!

A zsidó korrepetitor rendszer legjobban divik Nyitra, Pozsony, Vas, Pest, Abauj, Bereg, Borsod, Sáros, Szepes, Ung, Zemplén, Bihar, Máramaros, Szabolcs, Szatmár és Szilágy vármegyékben, ahol mint például Abaujban 36-ból 33; Beregben 33-ból 31; Sárosban 33-ból 31; Ungban 27-ből 24; Biharban 65-ből 54, Máramarosban 22-ből 19; Szabolcsban 46-ból 39; Szatmárban 62-ből 55; Szilágyban 30-ból 26 a zsidó.

Ne higgye senki, hogy ennek a házi nevelésnek nincs szocio-lógiai kihatása. Merném állítani, hogy a fejlődésben lévő gyermeknek apai felügyelet alatt tartása még a szaporodási arányszám magas voltában is visszaadja a kamatjait.

*

A nevelőnők száma, persze már a városokban is elég magas. A városban a bonne és a francia kisasszony sikk. 509-ről 723-ra nőtt vidéki városainkban a nevelőnők száma és közöttük 88 a zsidó. Elég kevés, de hát ki tehet róla, hogy a boldog S vaj ez, Németes Franciaország nem termel elég zsidót? És ki tehet róla, hogy éppen ezek a divatosak?

A vármegyékben szétszórt nevelőnők között már sokkal több a zsidó, élénk bizonyosságul annak, hogy ahol holmi flancz-konkurrenzia nincs, a zsidóban e téren is a faji rokonszenv nyilatkozik meg. 1944-ből itt már 592 a zsidók száma; 30%.

*

A zsidó tehát a tanításra hivatottságot nem érez, a tanítást életpályának nem szereti. Átmeneti foglalkozásul elfogadja, nem mint hivatást, de pénzszerzési módot arra, hogy azután tovább tanulhasson ő.

A zsidó áldozni tud a gyermeke nevelésére, de ezt is okosan és olcsóbban, mint más. Otthon a falun tart nevelőt, aki talán még botos ispáni teendőket is, de magántitkári foglalkozást minden esetre végez, a gyermeke szem előtt otthon tanul és nem lesz se lump, se korhely, de a család *szellemében* nevelkedik.

Közegészségügyi szolgálat.

Orvosaink száma 10 év alatt 3778-ról 4805-re szaporodott. Egy orvosra esett országos átlagban 1890-ben 4814; 1900-ban 3480 lélek. Bizony ez még akkor is elég szomorú dolog volna, ha orvosaink egyenletesen oszlanának meg a lakosság között. De ha vesszük, hogy Budapesten volt 1075, a törvényhatósági városokban pedig 707 orvos 1900-ban, és így az ország vidéki lakosságára csak 3023 orvos esik, akkor ne csodálkozzunk rajta, ha úgy a tüdővész, mint a gyermekhalandóság akkora pusztítást végez.

Ez a pálya – hiszen egyebet se hallunk – se nyugdíjjal nem jár, sem jól nem jövedelmez, mégis túlon túl van tömve zsidóval!

Nincs olyan magyar paraszt, nincs öreg asszony, nincs úri ember, aki erre a pályára hajlandósággal ne bírna. Nincs olyan nyavalyája a világnak, amire a magyar ember tanácsot ne adna, és mégis elhanyagolja a magyar és horribilis módon hódít e téren a zsidó.

Mi vonzza hát erre a fáradságos és gyengén fizető pályára a zsidót?

Bizonyosan a humánus ösztön.

Az emberbaráti hajlam.

1900-ban volt 4805 orvos közül 2321 zsidó, kevés híján 50%. Bizony senki se mondhatja, hogy nem teljes a bizalmunk a zsidókban, ha legfőbb kincsünk, az egészségünk felében a zsidók lelkiismeretére van bízva.

Hová lettek azok az idők, mikor a zsidókat a kutak megmérgezésével vádolták és e miatt kiűzték őket Francia, Német és Spanyolországból!

Több mint fele az orvosoknak zsidó, Aradon (41-ből 22), Kassán (33-ből 17), Komáromban (13-ből 7), Nagyváradon (48-ből 33), Pécsen (32-ből 18), Szabadkán (31-ből 17), Szegeden (52-ből 34), Székesfehérváron (18-ből 10), Temesváron (43-ből 27), Újvidéken (20-ből 12), Liptó, Nógrád, Nyitra, Pozsony, Trencsén, Turóc, Baranya, Győr, Komárom, Somogy, Veszprém, Zala, Csongrád, Heves, Bereg, Borsod, Sáros, Ung, Zemplén, Szabolcs, Ugocsa vármegyékben.

Az erdélyi vármegyéktől – hol 15 megyében 408 közül csak 62 a zsidó orvos – eltekintve nincs vármegye, ahol az orvosoknak legalább $\frac{1}{4}$ része ne volna a zsidó.

Meg is látszik. A zsidók halálozási százaléka az összes halálozásokból 3% (bár lélekszám arányában 5%-nak kellene lenni), a gyermekhalandóság pedig az országos átlagban ezer szülöttre 368, zsidóknál csak 219.

Ez ha nem az intenzívebb ápolás eredménye, akkor olyan faji sajátság, amely anthropologia szempontból minden külső jelnél biztosabb argumentum.

*

Gyógyszerész, gyógyszerértulajdonosok száma 10 év alatt 1271-ről 1639-re, azaz 368-czal szaporodott. Nem is olyan sok – mondaná Kristóffy József.

Tényleg kevés, ha vesszük, hogy Magyarországon városokban van ebből 184, Budapesten 76, összesen 260 és így az ország 12,579 községére 1379 patika esik!

Zsidó patikus van városokban 184-ből 18, Budapesten 76-ból 18, az országban 1639-ből 129.

Legtöbb zsidó van Somogy, Zala, Pest, Jásznagykun, Bereg, Borsod, Sáros, Zemplén, Szabolcs, Krassó-Szörény, Torontál megyékben, 4.8 között váltakozva, míg egy sincs 42 törvényhatóság területén.

A gyógyszerész segédek száma fogyott az országban 1323-ról 1264-re, közöttük van 1900-ban 200 zsidó. 15.8%.

Sajnos, itt nem áll rendelkezésre az 1890. évi zsidók száma, de a gyógyszerész-hallgatók számából következtetve bizonyos, hogy e téren is hódít a zsidó.

Az élehetetlen magyar ember nehezen tud önállóvá lenni e téren, de a zsidónak csak a diplomára van szüksége, hogy a hozományból patikát vehessen. S aztán a zsidó patikája egy kozmatikai vegyes kereskedés, ahol még gummi cikk is kapható.

*

Az állatorvosokra ma már az 1890. és 1900. évi statisztika mit sem ér, mert azóta lett az állategészségügyi államosítás keresztül vive, ami a pályát egészen újjá teremtette.

Az állatorvosok száma 699-ről 898-ra emelkedett 1900-ban (azóta már rég túl jár az 1200-on) és volt 898 közül 223 a zsidó.

Ma az állatorvosi akadémián állandóan 60% a zsidók száma és így az új, elkövetkezendő népszámlálás e téren elrémítő adatokat fog szolgáltatni.

Oly meghaladott állapot ma az 1900. évi eredmény, hogy felesleges róla beszélni.

A *szülésznek* száma – elég absurdum – fogyott. 9518-ról 9213-ra, pedig ez a hivatal aligha megy ki a divatból. 1900-ban volt ebből 817 zsidó.

A fogyás jobbjára a nemzetiségi vidékekre esik, míg a tiszta magyar vidékeken némi szaporodás vagy legalább is stagnálás észlelhető.

Nyitra, Trencsén, Nógrád, Pozsony, Somogy, Pest, Szolnok, Bereg, Borsod, Ung, Zemplén és a Tiszabalparti megyékben van legtöbb zsidó baba, míg Szepes, Fogaras és Udvarhely megyékben egy sincs.

Budapesten, ahol sok kényes eset fordul elő, már 717-ből 158 azaz 22% a zsidó szülésznek száma, mert itt már ez is jobbjára magánvállalkozás.

*

A szabadfoglalkozások közül a hivatalos statisztika részletesen adja még a *színészek és színésznők* viszonyait.

Már mint a statisztikai viszonyait. A színészek 685-ről 777-re szaporodtak és ezek közül 1900-ban 699 volt a *magyar színész*. Zsidó volt közte 156. Olyan kevés ez, hogy szinte hihetetlen. (Vagy sok közöttük a kikeresztelkedett?) *Színésznők* szaporodtak – már mint a számuk – 657-ről 776-ra, köztük 100 zsidó.

A színészek és színésznők 1900-ban a legideálisabb megoszlásban jelentkeznek. Egygyel több a férfi, mint a nő.

Vannak még olyan közszolgálati ágak és szabadfoglalkozások, amelyeket csak országos összegükben közöl a hivatalos statisztika. Ez országos összeg csak 1900-ra vonatkozik és így ott a fejlődés nem, csak a konkrét valóság látszik.

E statisztikát egész terjedelmében itt mutatom be: jóllehet nagyon sok tételét az előbbiek során bővebben tárgyaltam.

Ez adatok tehát 1900. évre vonatkoznak

Foglalkozás fő- és alcsoport	Összes kereső férfi és nő	Ebből zsidó	
		abszolút számokban	‰-ban
<i>Közigazgatási szolgálat.</i>			
Állami tisztviselők	8,641	384	4·4
„ díjnokok	1,604	123	7·6
Vármegyei tisztviselők	4,472	98	2·2
„ díjnokok	1,087	57	5·2
Törvényhatósági városi tisztviselők.	2,962	126	4·3
„ díjnokok	1,059	69	6·5
Rendezett tan. városi tisztviselők . .	2,521	99	3·9
„ díjnokok	501	21	4·2
Községi és körjegyzők	4,925	158	3·2
Jegyző segédek	2,736	177	6·4
Egyéb községi tisztviselők	1,596	84	5·3
Községi díjnokok	2,031	223	10·9
Összesen	34,135	1,619	4·8
<i>Igazságszolgáltatás.</i>			
Birák	2,557	83	3·2
Ügyészek	222	4	1·8
Bírósági és ügyészségi tisztviselők .	4,676	350	7·4
„ díjnokok	2,611	233	8·9
Börtön és fegyházi tisztviselők . .	135	7	5·2
„ díjnokok	13	—	—
Közjegyzők	317	16	5·0
Közjegyzősegédek és jelöltek	173	27	15·6
„ irnokok (díjnokok)	404	60	14·8
Ügyvédek	4,507	1,538	34·2
Ügyvédsegéd és jelölt	1,846	780	42·2
Ügyvédi irnok és díjnok	2,113	688	32·5
Összesen	19,574	3,786	19·3

Foglalkozás fő- és alcsoport	Összes kereső férfi és nő	Ebből zsidó	
		abszolút számokban	%-ban
<i>Egyházi szolgálat.</i>			
Lelkészek	11,105	658	5·9
Segédlelkészek	1,622	102	6·3
Hitoktatók	395	187	47·3
Egyházi szolg. alk. tisztviselők	2·130	896	42·1
„ „ „ díjnokok	50	22	44·0
Összesen	15,302	1,865	12·2
<i>Tanügy.</i>			
Kiseddóvó intézetek.	1,844	68	3·7
Elemi iskolák	26,251	1,533	5·8
Felső nép- és polgári iskolák	1,418	137	9·7
Felsőbb leányiskolák	301	8	2·6
Kiseddóvó és népkisk. tanítóképzők.	404	15	3·7
Középiskolák	2,749	94	3·4
Felső tanintézetek	446	21	4·9
Felső tanintézeti segédzemélyzet	206	44	21·3
Ipari és keresk. tanonciskolák	3	1	33·3
Ipari szakoktatás.	202	6	2·9
Kereskedelmi szakoktatás.	240	63	26·3
Egyéb szakiskolák	243	22	9·1
Szakiskolák összesen	917	95	10·3
Emberbaráti tan- és nevelő intézetek.	242	27	11·1
Magán nyelvtanárok és tanítók	489	57	11·6
Különböző intézetek nyelvtanítói	4	—	—
Magán zenetanárok és tanítók	860	143	16·6
Különböző intézetek zenetanítói	24	2	8·3
Különböző ügyességek tanítói	368	101	27·4
Torna és intézetben tanított ügyesség	18	1	5·5
Nevelők, correpetitorok	5,565	1,865	33·5
Talmud tanítók	932	932	100 ⁰ / ₀
Tanárok és tanítók kül. megh. nélkül.	46	4	8·7
Tan- és emberbar. int. tulajdonos.	51	17	33·3
Tanügyi kezelő tisztviselők	83	9	10·8
„ „ „ díjnok	23	1	4·3
Összesen	43,252	5,174	11·9

A keresők közül nőtlen volt	40,683		
hajadon volt	16,826		
házas volt	76,658		
özvegy volt	4,082	férfi	
„ „	5,021	nő	
elvált volt	566	férfi	
„ „	352	nő.	
Életkor szerint volt 20 éven aluli	4,477	férfi	2,639 nő.
20—40 éves	60,329	„	16,451 „
40—60 éves	41,189	„	7,788 „
60 éven tuli	8,749	„	2,606 „
Házbirtoknélküli volt	91,254	férfi	27,600 nő.
Földbirtoknélküli volt	92,643	„	28,554 „

A ZSIDÓK ÉS A KERESKEDELEM ÉS IPAR.

Hogy a zsidók a kereskedelem terén igazán hivatással bírnak, az magának a kereskedelemnek a természetéből folyik, mert a kereskedelem közvetítés a termelő és fogyasztó között testi munkával nem jár – legalább erőt nem igényel, és a hasznot úgy a termelő, mint a boldogtalan vevő, egyaránt fizeti. Úgy a termelő, mint a vevő juthat sokszor olyan helyzetbe, hogy „bis dat, qui cito dat”^A és a forgó-tőke nagyon gyakran a szoros értelemben vett uzsora színe nélkül hozhat akár 300% kamatot is.

Hogy a kereskedelem zsidó kézben van 80% arányában, mindnyájan látjuk és tudjuk.

*

A statisztikai hivatal gyönyörű részletes munkát végez. Évkönyveiben a kereskedelmet országos eredményekben a következő részletezéssel szokta ismertetni:

a) Tulajdonképeni kereskedelem:

I. Állatokkal és mezőgazdasági terményekkel való kereskedés (20 alcím).

II. Fával és egyéb erdei terményekkel való kereskedés (4 alcím).

III. Vas, fémárúk, gépek stb. (8 alcím).

IV. Agyag-, üvegipari cikkek (2 alcím).

V. Fa- és faragott árúk, norinbergi, bőr, díszmű, papír, író- és rajzszerkek (5 alcím).

VI. Fonó, szövőipari cikkek (8 alcím).

VII. Élelmezési, élvezeti cikkek, italkereskedés (14 alcím).

VIII. Droguák, vegyszeti cikkek (3 alcím).

IX. Könyv- és műkereskedés (3 alcím).

X. Zsibárúsok.

XI. Vegyeskereskedők.

XII. Fogyasztási és városi beviteli vámbérlők.

XIII. Vásári helypénz- vagy jogbérlők.

XIV. Cselédszerzők, közvetítők.

XV. Hirdetési vállalkozók, közvetítők.

XVI. Szállítók, bizományosok.

XVII. Egyéb külön megnevezés nélküli kereskedők.

XVIII. Az árukereskedelem segédüzletágai.

*

b) Kofák (2 alcím).

c) Házalók.

d) Ügynökök, alkuszok.

e) Pénz, hitel, biztosítás (8 alcím).

f) Közraktári vállalatok.

*

Azt hiszem, méltán reméltem, hogy ha ez idő szerint nincs is még kiadva teljesen az 1900. évi népszámlálás feldolgozása, a a statisztikai hivatalban a zsidókra vonatkozó adatokat meg fogom kapni.

E célból tisztelegtem a m. kir. központi statisztikai hivatal igazgatóságánál, ahol – dr. Vargha Gyula miniszteri tanácsos ur beteg lévén – dr. Vizaknay Antal helyettes-igazgató ur öméltósága volt szíves fogadni.

Amily kellemes reám nézve az a másfél óra, amit öméltóságával tárgyamról elbeszélgetni szerencsém volt, annál keserűbb a tény, amit ott megtudtam.

A tény az, hogy sem a kereskedelem, sem az ipar terén foglalkozókról vallás szerinti statisztika nem készül. Ezt máig nem kívánta senki az országgyűlésen, amely fórum van hivatva évről-évre megállapítani a statisztikai hivatal munkaprogramját.

Kisebb embernek érzem magam, mintsem hogy érveket akarjak felhozni arra, hogy az országgyűlés tagjait meggyőzni iparkodjam a strucz-politika ostobasága felől, arról, hogy csak az ostoba ember nem szereti látni azt, ami kellemetlen; – de elég erősnek hiszem magamat rá, hogy a fővárosról, a törvényhatósági és rendezett tanácsú városokról, de meg a falusi szatócsok és korcsmárosokról, a kereskedőkről, a nagyipari, kisipari személyzetekről (legalább az önállókról) magam fogom az adatokat beszerezni, de erre idő kell és így ezeket könyvem folytatásaképpen kiadandó „*Adalékok a zsidó világnézet filozófiájához*” című könyvemben fogom bemutatni.

Szíves elnézést kérek addig is; az oka nem én vagyok, ha könyvem most ily csonka maradt, hanem a „liberális politika” és a sok „közgazdaságilag tevékenykedő” politikus. No meg a nem-bánomság.

A ZSIDÓK ÉS A FÖLD.

Ezen szent igék írva találatnak – így mondaná ezt nagytiszteletű Dr. Balthazar Dezső szoczialista esperes úr – Mózes II. könyvének XXIII. részében a 27-30. versekben ekképen:

„És az Isten szóla, mindezeket az igéket mondván:

27. Az én félelmemet botsátom el előtted, és minden népet, a' melly közzé mégy, elrettentek; és minden ellenségeidet elfutamtatom előtted.

28. *Darázsokat* botsátok el előtted, kik Khiveust, Kana-neust és Khittheust kiüzzék te előled.* * 2 Jós. 24. 12.

29. *Nem űzöm ki előled mind azokat egy esztendőben, hogy a' föld el ne pusztuljon, és megsokasodjanak te ellened a' mezőnek vadai.*

30. *Lassan-lassan űzöm ki azokat előled, míg megszaporo-dol és a' földet bírhatod.*”

*

Hatalmas a Jehova, mert a magyar földről a magyar, a tót, a ruthén csakugyan megyén már Amerika felé. A Jakabok a darázsak.

*

És hogy a zsidók hogyan foglalták el már a magyar földet: a „*Gazdaczímtár*”, Baross: „*Magyarország földbirtokosai*”, Rédei és Elek: „*Magyar földbirtok*” és főleg Petrássevich: „*Zsidó földbirtokosok és bérlők Magyarországon*” cz. munkák nyomán a következőkben mutatom be.

Magyarországon 100 holdnál nagyobb földbirtokos zsidó volt 1884-ben 1898, tíz év múlva 2788, és a 100 holdnál nagyobb zsidó birtok e 10 év alatt 1.747,255 kat. holdról 2.619,300 kat. koldra szaporodott. 100 holdnál nagyobb bérgazdaság volt 1884-ben 4291 és ezek közül zsidó 2697, összesen 2.745,100 holdon; de 1894-ben már 4861 közül 3170 zsidó 3.350,740 katasztrális holddal.

(A továbbiakban a zsidó földbirtokosokat és bérlőket együtt fogom tárgyalni.)

M e g y e	Ezer holdnál na- gyobb birtokon van			Száz holdnál nagyobb birtokos van		
	össze- sen	ebből zsidó	%	össze- sen	ebből zsidó	%
Árva	9	1	11·1	45	11	24·4
Bars	39	8	20·5	194	80	41·7
Esztergom	20	1	5·0	79	9	24·1
Hont	42	8	19·0	228	68	29·9
Liptó	15	4	26·7	119	32	27·0
Nógrád	115	28	24·3	546	237	43·4
Nyitra	86	22	25·6	569	292	51·3
Pozsony	69	16	23·2	392	174	44·4
Trencsén.	47	24	51·1	339	196	58·0
Turóc	10	4	40·0	108	24	22·2
Zólyom	14	2	14·3	93	12	13·0
Baranya	59	27	45·7	266	90	33·9
Fehér	129	40	31·0	320	103	32·2
Győr	39	8	20·5	184	51	28·0
Komárom	56	18	32·1	306	113	37·2
Moson.	26	5	19·0	324	36	11·1
Somogy	202	62	30·7	172	31	18·0
Sopron	51	9	17·6	439	114	26·0
Tolna	71	24	33·8	225	66	29·3
Vas.	97	12	12·4	386	52	13·5
Veszprém	95	23	24·2	324	64	19·7
Zala	95	18	19·0	377	92	24·4
Bács-Bodrog.	98	23	23·5	1,456	130	9·0
Csongrád	22	5	22·8	485	48	10·0
Heves	87	26	29·9	429	184	43·0
J.-N.-K.-Szolnok	90	35	39·0	761	290	38·1
Pest-Pilis.	214	71	33·2	1,984	337	17·0
Abauj	60	20	33·3	365	135	37·0
Bereg	31	9	29·0	170	83	48·8
Borsod	71	23	32·4	393	117	29·8
Gömör	66	8	12·1	381	43	11·2
Sáros	70	15	21·4	358	78	21·8
Szepes	38	8	21·1	211	47	22·2
Ung	39	14	36·9	196	73	37·2
Zemplén	156	55	35·9	585	262	44·8

M e g y e	Ezer holdnál na- gyobb birtokos van			Száz holdnál nagyobb birtokos van		
	össze- sen	ebből zsidó	%	össze- sen	ebből zsidó	%
Békés	65	8	12·3	469	43	9·2
Bihar	194	86	44·3	724	240	33·1
Hajdu	46	30	65·2	511	85	16·6
Máramaros	55	26	47·3	468	154	32·9
Szabolcs	146	75	51·3	761	522	68·6
Szatmár	84	25	30·0	718	304	42·3
Szilágy	64	13	20·3	389	99	25·4
Ugocea	10	3	30·0	121	75	62·0
Arad	91	16	17·5	413	83	20·1
Csanád	13	3	23·1	241	29	12·0
Krassó-Szörény.	72	6	8·3	177	19	10·7
Temes.	82	19	23·2	579	178	33·6
Torontál	91	17	18·5	800	92	11·5
Alsó-Fehér	38	11	29·0	293	50	17·0
Besztercze-Naszód.	5	—	—	99	19	19·1
Brassó.	2	—	—	22	—	—
Csik	16	1	6·3	176	9	5·1
Fogarás	9	1	11·1	44	5	11·4
Háromszék	30	1	3·3	303	4	1·3
Hunyad	45	1	2·2	313	24	7·6
Kisküküllő	20	2	10·0	207	22	10·6
Kolozs	70	5	7·1	443	81	18·3
Maros-Torda.	35	6	17·1	368	50	13·6
Nagyküküllő.	14	1	7·1	136	18	13·2
Szeben	1	—	—	66	3	4·5
Szolnok-Doboka	61	11	18·0	253	108	43·2
Torda-Aranyos	36	1	2·8	113	29	25·7
Udvarhely	13	—	—	168	3	1·8
Országos összeg	3836	1064	27·6	23,184	5922	25·5

100 holdnál nagyobb gazdaság van 23,184 és ebből zsidó 5922, azaz 25.5%.

Ez az országos eredmény, azonban egyes vidékeken ezek a százalékok nagy ingadozást mutatnak.

Legkevesebb nagybirtokos zsidó van az erdélyi és a déli vármegyékben.

Absolute nincs zsidó ezerholdas gazda a szászok között, ahol a 100 holdasok is csak 5%-ig mennek legfelebb.

Legtöbb 1000 holdnál nagyobb zsidó gazda van Hajdú 65.2%, Szabolcs 51.3%, Trencsén 51.1% megyékben, ahol a nagybirtokosoknak több mint fele zsidó, azután jönnek Máramaros 47.3%, Baranya 45.7%, Bihar 44.3%, Turócz 40.0%, Jász-Nagykun-Szolnok 39.0%, Ung 36.9%, Zemplén 35.9%, Tolna 33.8%, Abauj 33.3, Pest megye 33.2%-al, ahol tehát a nagybirtokosoknak több mint $\frac{1}{3}$ része zsidó.

Azután jön Borsod 32.4%, Komárom 32.1%, Fejér 31.0%, Somogy 30.7%, Szatmár és ügocsa 30.0%, Heves 29.9%, Alsó-Fehér, Bereg vármegyék 29.0%, Liptó 26.7%, Nyitra 25.6%-kal. Itt tehát az úgynevezett ezerholdasoknak több mint $\frac{1}{4}$ része a zsidó.

Huszonkilencz olyan vármegyénk van, ahol a „*bőrkabátos*” -oknak több mint $\frac{1}{i}$ része ezt a bőrt a nyúltól vette és míg Magyarországon a „*holt kéz*” birtokában van összesen:

Római kath. érseki és püspöki birtok	709,193 kat. hold
Görög kath. érseki és püspöki birtok	151,175 „ „
Görög keleti érseki és püspöki birtok	20,684 „ „
Hitbizományi birtok	2.329,206 kat. hold

Összesen: 3.210,258 kat. hold,

akkor a *túlságosan is eleven kézben* volt 5.970,140 katasztrális hold – ezelőtt már 10 esztendővel is 100 holdnál nagyobb complexumokban!

Derék polgártársaink, akik olykor demokrata, olykor liberális néven, de mindig szocziálista hangulatban olyan előszeretettel emlegetik a „*bőrkabátot*” meg a *holt kezét*, sajtáságosan sohasem a hit-sorsosokra gondolnak, akik pedig íme jókora kontingenst képeznek, nem azokra gondolnak, akiket csak üzleti spekuláció fűz a földhöz, hanem azokra, akiket ahhoz a földhöz tradíció köt a halálig.

Akiknek ősapjai ezt a földet védelmezték, és véres csatákban elfoglalva nem érték rá, hogy úgy szaporodjanak, mint a zsidó a kármentő csendes odújában.

Mert ha a modern felfogás ostobaságnak tartja is a háborút, azokat a hősokeket, akik daliás időkben honszeretettől égve, erénynek tartották a harcot és háborút: csak egy Vázsonyi Vilmos

nevezte el *kultur bestiák*-nak, de őket a nemzet hálája övezi, és bármily sivár lelkű legyen azoknak egy-egy utódja, azt is ide köti ehhez a földhöz, ha más nem: az ősapái sírja és a tradíció.

Ezek nélkül a hősök nélkül ma nem volna többé Magyarország, ezeknek a hagyatéka van olyan tiszteletreméltó, mint egy-egy udvari szállító cég öröklött hírneve.

Az is igaz, hogyha azok az ősök elhagyták volna pusztulni a magyar nemzetet, ez a föld, itt alattunk, akkor is itt volna Európában. És a zsidók is éppen úgy itt volnának és akkor nem „jó magyarok”, hanem *jó törökök*, vagy „jó németek” lennének. Csak-hogy nagy kérdés, hogy akkor a környezet volna-e olyan *jó bolond és jó fejős tehén*, mint amilyenek itt most mi vagyunk?

Nem árt tehát azokat a kultur bestiákat megbecsülni a haló poraikban.

Mielőtt lez áránk ezt a fejezetet, azt hiszem, nem lesz érdektelen dolog rámutatni arra, hogy míg 5922 zsidó nagy gazda van az országban, addig a gazdasági tanintézetekben évenként csak 60 zsidó ifjú található.

A zsidó tehát nem hivatásszerű gazda, de jó üzletember, és meg bír gazdagodni haszonbér fizetés mellett is ott, ahol a gazda maga csak nehezen élne meg. Természetes dolog, hogy ha a tőke és munka közé még egy közvetítő is beékeli magát: annak a közvetítőnek járó hasznot úgy a tőke, mint a munka meg kell hogy fizesse. Tehát itt a munka is olcsóbb, és mégis a paraszt-szociálista agitátorok ott dolgoznak legvehemensebben, ahol a borkabátot nem a zsidó viseli.

Ebben is csak az ő minden irányban kifejlett, tervszerű szolidaritásukat kell felismerni, mert hogy a konvenció (nem a kialakított, de ezerféle címeken levont bér, hanem az effektív javadalmazás), a munkás lakás és az emberséges bánásmód több és jobb volna a zsidó uraságnál: az egyszerűen vakmerő hazugság.

*

Ennek a kapcsán, mivel az imént akaratlanul is érintettem a cselédbér kérdését, nem bírom megállani, hogy fel ne említsem azt az érdekes tény, hogy a cseléd-szociálistákat is a zsidók nevelik.

Debreczenben az ősz óta nagy a cseléd szükség. A szomszédos falvak leányai nem igen akartak szolgálatba állani, vagy horribilis fizetést követeltek. Kiderült, hogy vasárnaponként lejártak

Budapestről valami „urak”, akik házról-házra menve, kioktatták őket, hogy „*megadnak az urak kétszer annyit is, mint tavaly, mert rátok vannak szorulva*”.

Úgy is van. A zsidók minden alku nélkül megadják, amit a cseléd kér, de mikor fizetésre kerül a sor, annyi a drága törött tányér, meg holmi egyéb, hogy végeredményében annyit se kap a cseléd, mint tavaly. Az is igaz azonban, hogy amit keresztény ház meg nem túrne: nem haragusznak érte, ha mindennap másik huszár a leendő vőlegény a konyhában.

*

Ezt a dolgot, a zsidóknak a földéhségét fejtegetni nincs tovább szándékom, annyival is inkább, mert e téren már jóval én előttem mélyen szántott igen tisztelt jó barátom Petrassevich Géza 1904. évben kiadott; *Zsidó földbirtokosok és bérlők Magyarországon*” cz. művében.

Az ő szellemes és mély tanulmányára utalok tehát és remélem, hogy a füzetében kilátásba helyezett további kutatások és adatgyűjtések eredményét mielőbb olvasni fogjuk.

**BUDAPEST KÜLÖNLEGES HELYZETE
A ZSIDÓSÁG SZEMPONTJÁBÓL.**

Paris, London, Berlin, Róma egy-egy nagy nemzet szinevirágát gyűjti össze. A francia nemzetet épúgy jellemzi Paris, mint ahogy Parist jellemzi a francia nép.

De a magyar faji jelleget, szokásokat, erkölcsöket, typut hiába keressük Budapesten, mert ami volna is, háttérbe szorítja a zsidó.

A bércaszárnyák stylustalan stylusától kezdve a nyilvános élet ezerféle nyilvánulásán keresztül, a minden lépten-nyomon felhangzó zsidó-német szóig egy internacionális, haszonleső, kapzsi fészket lát itt az a bizonyos „idegen” és ha fogalmat akar szerezni a *magyarról*, le kell czipelni őket a Hortobágyra.

És ezt a keserű vallomást szinte hazafiatlanság is hirdetni, de azt hiszem, mégis, hogy kötelesség. Mert a nemtörődömség és indolencia mellett talán épen ez az álszemérmetség biztósítja legjobban a zsidók boldogulását.

*

Minél kisebb egy ország, aránylag annál nagyobb jelentősége van a fővárosának. Míg Németországban nemcsak a kereskedelem és az ipar, de a művészet és a tudomány is, hogy úgy mondjuk, decentralizálva van: addig Magyarország egész magasabb rendű kultúráját jóformán Budapest köti le.

Aki magában valamelyes képességet érez, az mind Budapestre vágyik és igyekszik, mert érvényesülni csakis ott lehet.

Tényleg igaz is, hogy legértékesebb elemei a magyar kultúrának már ma is ott vannak és hova-tovább megerősödik az a felfogás, hogy a vidék Magyarországon csupa Mucsá.

Féltő szeretettel néz a magyar ember Budapestre, ezt a várost fejleszteni, szépíteni, naggyá és vonzóvá tenni nincsen áldozat, amire képesek ne volnánk: de senkinek sem jut eszébe módot találni arra, hogy ezt a várost ne csak a német ajkú régi benszülöttek magyárosításával, hanem szellemében, külsejében, stylusában is magyarrá tegyék.

Ha az ember Budapesten az utcára kimegy, a szemközt talált 10 ember közül vagy 8 a zsidó. Az Andrásy-úton, a vácz-utcán Hebron szép rózsái virítanak és ha a magyar typust akarjuk látni, ahhoz az egypár kis vagy nagyobb méretű szoborhoz kell elbaktatnunk, amelyekben viszont a magyar életteremtés kiabál felénk.

Minden utcasarkon ott egy kávéház. Tele zsidóval. A sarkokból a „Hirsch-kontra” csatakiáltásai hallatszanak és ha talán magyar szó is hallik: rögtön német-zsidó nyelvre fordul a beszéd, ha a vitatkozás hevesebbé válik; *mert ha a kifejezéseket megválogatni kevés a türelem: mindenki azon a nyelven beszél, amin gondolkodik.*

*

A nagy zsidó ünnepeken kihalt a város. Jeruzsálem utcáin sem látszhatott meg valaha jobban, hogy e napokon *szünetel a munka és a gseft*. Legforgalmasabb utcáinkon minden üzlet be van zárva, még hordárt se látni, az is mind az ideiglenes imaházakban ül.

Ahány üres bolthelyiség van a városban, az mind tele van összetákolt deszka padokkal és templomává válik a 2000 esztendő üldözések kultuszának.

Pipázhatik a hivatalában minden bíró, ilyen napokon nincsen panaszos, nincsen vádlott és nincsen védő-ügyvéd, sem mentő-tanú. Pihen a zsebmetsző is.

*

A vonatok üresen jönnek Budapestre, csak legalább ilyenkor ne jönné valami idegen!

*

Ez a kép olyan ismert és olyan igaz, hogy szinte felesleges azt statisztikai adatokkal igazolni. Jobbára nem is azért választottam külön Budapestet az ország többi városaitól, hanem azért, hogy a hódítást akarom bemutatni a terjeszkedés és a foglalások hihetetlen gyors voltának igazolására. Ez a fejlődés folytonos és elrémítő s éppen a főváros iránti rajongó szeretet folytán gyors segítségre kell hogy ösztönözze a magyart.

Budapest összes lakossága és a zsidók az utóbbi 4 népszámlálás adatai szerint így szaporodtak:

1869-ben volt	270,685	összesből	41,938	a zsidó
1880-ban	„	360,551	„	68,578 „ „
1890-ben	„	491,938	„	103,317 „ „
1900-ban	„	716,476	„	167,974 „ „

Az utolsó 30 esztendő alatt tehát míg Budapest összes lakossága csak 264.6%-kal szaporodott, addig a zsidók 400.5%-kal.

*

Hogy ez a tenger sok zsidó honnan került, némi fogalmat nyújt az anyanyelv és honosság (illetőség) statisztikája.

			1880	1890	1900
Magyar anyanyelvű ¹	volt		41,860	76,623	
Német	„	„	25,087	23,916	
Tót	„	„	1,048	1,258	
Oláh	„	„	33	71	
Ruthén	„	„	12	14	
Horvát	„	„	24	51	
Egyéb hazai	„	„	1	27	
Külföldi	„	„	513	1,357	Adatok nincsenek.

Hogy ezek az adatok mennyire megbízhatók, arról a következő fejezetben bővebben lesz szó, de az kétségtelen, hogy akik itt nem magyar anyanyelvűnek vannak feltüntetve, mind olyanok, akik magyarul beszélni nem tudnak. Nos hát, ha vesszük azt, hogy 1880-ban 27,000, 1890-ben szintén 27,000 olyan zsidó élt Budapesten, amelyik magyarul nem tudott: úgy látszik, hogy a tiz esztendő 27 ezer zsidót nem tudott asszimilálni, ez a zsidó elem tehát a bigottabb fajtából való.

1890-ben a statisztikai hivatal pusztán galicziai illetőségű zsidót 7000 darabot számlált össze Budapesten és konstatálja azt, hogy a zsidók Bereg, Ung, Abauj, Nyitra és más felső vidéki megyékből özönlenek Budapestre, szintén az „asszimilációra nem alkalmas elemek” képeben.

Budapest a Mekkája a galicziai zsidóságnak és a bevándorolt új magyarok csak pihenőt tartanak a határszéli vármegyékben, míg a viszonyokkal megismerkednek és a fáradalmakat kipihenik.

¹ Lásd 121. stb. lap.

A Dob-utca, Szerecsen-utca, a Kerepesi-út mellékutczái (az Erzsébetvárosi részen) az önkéntes ghettó jellegét mutatják, ami azonban épenséggel nem azt jelenti, hogy a Lipót-, Teréz-, Erzsébetvároson kívül a többi városrész se volna zsidóval tele.

*

Hogy Budapest összes lakosságának ma már több mint 25%-a zsidó, tudjuk, Igen, de ez nem igaz mértéke a budapesti viszonyoknak. Mert igaz, hogy Budapestet az a 700 ezer ember alkotja, aki itt lakik, de város képét tulajdonképen az a 150-200 ezer ember adja meg, amelyik az utczákon jár és nyilvános helyeken mutatkozik. Az a szorosabban vett intelligens elem, az értelmi-ségi, keseskedelmi, ipari foglalkozást űző kétszázezer, amelynek már nem 25, de 70-80%-a a zsidó.

Az elemi iskolákról, középiskolákról külön statisztika Budapestről nem áll rendelkezésemre, erről tehát képet nem adhatok, de már a budapesti tudományegyetem, műegyetem, állatorvosi főiskola hallgatói között 7404 összesből 2836 a zsidó. Közszolgálatban és szabadfoglalkozásokban 21,604 kereső között 7089; az ipar és kereskedelem terén legalább 70% a zsidó.

Ez adja meg a Budapest külső képét és belső nyavalyáját!

*

A közfoglalkozások közül különösen figyelemre méltó az, hogy az orvosok és ügyvédek száma horribilis Budapesten.

1890-ben volt 739 ügyvéd és 445 ügyvédjelölt, 1900-ban lett 1069 ügyvéd és 705 jelölt. Amazok 330-czal, emezek 260-nal szaporodtak.

Igen, de 1890-ben volt zsidó ügyvéd 345 és 271 jelölt, és 1900-ban már 616 és 414.

A zsidó ügyvédek száma már csak 100-zal kevesebb, mint amennyi ügyvéd összesen volt 10 év előtt, ügyvédjelöltben még szebb a rekord.

Ilyen az állapot az orvosokkal is. 1890-ben volt Budapesten 680 orvos, ma 1900-ban már csak zsidó orvos van 635, míg az orvosok összes száma 1075 lett!

A múltkoriban olvastuk, hogy egy budapesti ügyvédet kemény fegyelmi bírsággal sújtottak, azért, mert az ügyvédi kamarát megsértette. Azt találta mondani a naiv ember, hogy a budapesti ügyvédi kamara egy orthodox hitközség.

Bizonyosan azért büntették meg, mert nem azt mondta, hogy status-quo.

*

Az állami tisztviselők között 75-ről 129-re emelkedett a zsidók száma Budapesten, a megyénél 3 helyett 2, de a fővárosnál 12-ről 28-ra szaporodtak, amellet, hogy a főváros 45 zsidó díjnyokkal is dicsekedik.

Bírák 7-ről 18-ra, ügyészek 1-ről 2-re, bírósági tisztviselők 27-ről 72-re, bírósági díjnokok 30-ra szaporodtak. Az országos átlaghoz képest igen magas a %. Közjegyző is van 3 (18 közül!), közjegyző-jelölt 11.

A lelkészek közül 300-ból csak 29 a rabbinusok száma, 7 segéddel, és 10 év alatt csak 9-czel szaporodott a rabbinusok száma, dacára annak, hogy a zsidók csaknem megkétszereződtek.

A tanügyi pályán az ország más városaival és a vidékkel szemben a zsidók szempontjából különösen kedvezők az állapotok.

Óvónő van 151-ből 11; elemi iskolai tanító 647-ből 105 (tíz év előtt 349-ből 50), elemi iskolai tanítónő 829-ből 92 (tíz év előtt 424-ből csak 20), nép és polgári, felsőbb leányiskolái tanszemélyzetben 381-ből 53 (tíz év előtt 137-ből 13), tanítóképző intézeteknél 82-ből 12, középiskolai tanárok között 365-ből 32! A nevelők között 442-ből 281; nevelőnő 1493-ből 352 (tíz év előtt 921-ből 168).

Gyógyszerész szaporodott összesen 64-ről 76-ra, de közte van 19 zsidó; gyógyszerész segédek száma 172-ről 236-ra, köztük a zsidó 35; állatorvosok 46-ről 88-ra, benne 34 zsidóval; *szülésznő* 537-ről 717-re, közte 158 zsidó.

Budapesten volt 1890-ben hírlapíró és szerkesztő 289, lett 10 év múltán 571. Itt is az az eset, mint az orvosoknál. 1900-ban már csak zsidó újságíró van annyi, mint az előtt az összes létszám, mert itt a zsidó 132-ről 281-re szaporodott!

A színészek és színésznők között is van elég. Színész 105 közül 23, színésznő 104 közül van 19. Kár, hogy a brettliről nincs statisztikám, ott bizonyosan 100%-ot lehetne kimutatni. A szellemes és könnyed Múza papjai, de még inkább papnői közülök kerülnek ki.

*

Szóljunk-e még a börzéről is? Azt hiszem, hogy a börzeügynökökről kár volna szólni, azok egytől-egyig zsidók, de az

1906. esztendőben fungált tőzsde-tanács és titkári hivatal névsorát ide iktatom, minden kommentár nélkül. íme:

A tőzsde-tanács elnöke,
Kornfeld Zsigmond.

Alelnökök:
Neumann Miksa.
Geiger B. Zsigmond.

Tőzsdei tanácsstagok:
Auer Róbert.
Baronyi Benedek.
Beer J. Izsó.
Beimel Sándor.
Blau Arnold.
Császár Jenő.
Fellner Henrik,
Franki József.
Freund Fülöp.
Hanke Jenő.
Herzfeld Frigyes.
Hermann Bertalan.
Hoffmann Sámuel.
Horváth Elemér.
Klein Gyula.
Kohner Adolf dr.
Löwy Adolf.
Lukács József.

Markó Albert.
Oblath Gyula.
Pékár Imre.
Sándor Ármin.
Sándor Pál.
Schöffler Bódog.
Schwarz Félix.
Simon Jakab.
Sonnenberg Imre.
Strasser Alfréd.
Strasser Sándor.
Strausz Antal.
Székely Ferencz.
Ullmann Emil.
Vuk Gyula.
Wahl Béla.
Weiss Fülöp.
Weisz Károly.

Titkári hivatal:
Főtitkár: Fuchs István.
Helyettes főtitkár: Engel Emil dr.
Jogügyi titkárok: Ulbrich Ede.
Donath Gyula dr.
Vál. bírósági titkár: NyáryJózsef.

Nem lehetetlen, hogy van közöttük keresztény ember is.

A ZSIDÓ HELYE AZ EMBERI NEMBEN.

Rendet akarok tartani, különösen ebben a fejezetben, amelyik könyvem legkényesebb, de egyúttal legérdekesebb része, és amikor igénytelenségem tudatában az argumentumokat összeszedem, én magam igen keveset kívánok szólani. Azt hiszem sokkal jobb, ha részint zsidó írókat, részint hivatalos adatokat idézek.

A bizonyításnál azt a módszert kívánom követni, hogy először bizonyítsuk be, hogy a zsidóság nemcsak vallás, de *nemzetiség*, azután beszéljünk arról, hogy ez a nemzetiség egyúttal egy külön emberi változat, azaz emberfaj.

*

A magyar nemzetnek a többek között van egy saját maga elleni bűne: az, hogy szeretjük magunkat elbolondítani; közállapotaink szépítgetése végett elhítetünk magunkkal óriási nagy hazugságokat, nem akarunk meglátni semmit, ami ránk kellemetlen. így az 1868. XLIV. t.-cz. szerint politikailag Magyarországon csak egy nemzetiség van, a magyar.¹ Mégis ma az országgyűlésen 18-20 „nemzetiségi” oláh, tót képviselő ül, és van „*nemzetiségi párt*” s mindennap halljuk ezt a szót is, hogy „*nemzetiségi kérdés*”.

Tételes törvényünk van rá, hogy Ausztriával szemben az önálló vámterület jogi alapján állunk, de persze a gyakorlatban most is alkudozunk a vámközösség *neve* felett, hogy t. i. vámszövetség vagy közös vámterület néven – hagyjuk-e el a vámsorompót?

Ennek az önbolondításnak egy igen jellemző példája az is, hogy a hivatalos világ mily komikusan naiv módon igyekszik a zsidókat vérünkből való vér, testünkből való testnek feltüntetni még akkor is, mikor maguk a zsidók sem kérik ezt.

„Az 1890. évi népszámlálás eredményei” cz. munka II. kötet 149. lapján ezt írja:

„. . . csak kivételesen fordul elő, hogy a zsidók közt aránylag kevesebb a magyar anyanyelvű, mint az összes népességben,

¹ Szó szerinti idézet az „1890. évi népszámlálás eredménye” cz. hivatalos kiadvány 112. sz. lapjáról.

ilyen kivétel Máramaros és Bereg megye, hol *a Galicziából beözönlő lengyel zsidók a maguk elzárkózottságában épen nem alkalmasak az asszimilációra.* „

Majd később:

„A ruthének közt a zsidó vallásúak erős csökkenése nem a tényleges viszonyok megváltozásának, hanem a népszámlálásnál követett eltérő eljárásnak a következménye: *minthogy 1890-ben a rontott németnyelven beszélő máramaros-bereg-ugocsamegyei zsidók, kik magukat héber anyanyelvünknek vallották, németnek vétettek, holott 1880-ban a héber után első helyen megnevezett (még' ismert) nyelv fogadtatott el anyanyelvül*”.

A máramaros-bereg-ugocsai zsidó tehát, míg még elég naiv a maga faji büszkeségét (*habeat sibi*) hirdetni is, és még nem tanulta meg, hogy itt cselekedni *szabad*, de hazudni *kell*: és magát *héber* anyanyelvűnek vallja be, a statisztikai hivatal nyelvészeti buvárlatokat végez és megállapítja 1890-ben, hogy ez a héber nem héber, hanem a Góthe nyelve, majd 1880-ban egyáltalában nem létező nyelvnek veszi a bevallott anyanyelvet, és anyanyelvül veszi azt, amelyik nyelvet a héber után még tud beszélni a zsidó.

Csak arra vagyok kíváncsi, mit csinált a statisztikai hivatal 1880-ban az olyan zsidóval, aki véletlenül semmi más nyelvet sem tudott a héberen kívül?

Ezek bizonyosan siketnémáknak lehetnek feltüntetve.

Mi vagyunk a siketek, és rosszabbak vagyunk, mintha némák volnánk, mert hazugság a szó, ami ajkunkon lebeg.

Kinek áll érdekében ez a ferdítés? Boldogabbak vagyunk talán, ha több németet, vagy több magyart mutatunk ki, mint amennyi tényleg van, és a veszedelmeket, melyek ellen védekezni hazafias kötelesség, ostoba módon elrejtjük magunk elől, hogy azután nem várt meglepetések akkor érjenek bennünket, amikor már a betegség gyógyíthatatlan?

Érdekében állott ez azoknak, akik 30 esztendőn keresztül a magyar politikát vezették, akik zsíros közigazgatási tevékenységüket a zsidóval szaturált bankigazgatóságokban végezték, és a präsents márkás kollegáknak tettek vele szívességet, amikor a zsidót a faj-magyarsággal egyenlő értékű magyarnak, sőt sok tekintetben értékesebb elemnek tüntették fel!

És emellett egy másik nagy hazugságot is cselekedtek.

Nem ismerik el a hébert (már mint a *rontott német nyelvet*) nyelvnek.

Nagyszerű!

Ennek a nyelvnek múltja, irodalma, betűi vannak a XVI. század első fele óta. 1540-ben már e nyelven Cremonában egy bibliafordítás is jelent meg és e nyelvről *Kohn Sámuel*, a magyarországi zsidók legalaposabb írója, ezt mondja:

„e nyelvben (már mint a zsidó-német jargonban) csak az újabb időben ismerték fel az egykorú és régibb német nyelv elavult alakjait”.

Nem létezőnek vett a magyar hivatalos világ egy nyelvet, amelyik a zsidók között már 5 évszázaddal ezelőtt megoldotta a *volapük* és *esperanto* problémáját, nem létezőnek veszi a zsidóság nemzetközi voltának legerősebb biztosítékát, amely azt eredményezi, hogy a debreczeni zsidó kántor Przemyslből, Ploestből kerülve azonnal akadálytalanul megérti itteni hitsorsosait; amelynek segítségével beszélget az indiai és a franciaországi zsidó!

Valóban nem csoda, ha bennünket alárendelt fajnak tart a zsidó és magát felettünk uralomra hivatottnak érzi.

Mert ezt vallja és hiszi mind Mózesztől kezdve a mádi polgártársig.

*

A magyar ember és a zsidó között a gondolkozásmód tekintetében van egy óriási különbség.

A magyar ember elveken nyargal, szavakra, elnevezésekre fekteti a súlyt és nem törődik a lényeggel.

A zsidó előtt a lényeg: a pozitív haszon a fő és nem érzi sértve magát, ha az anyanyelvét elsikkasztják.

*

Nagyon szükséges volt a statisztikai hivatal fentidézett vallo-mását elmondani, ha tisztán akarunk látni a következő statisztikai adatok között.

Meg van állapítva, hogy a galicziai zsidó a maga elzárkózottságában nem alkalmas az asszimilációra. Persze ez azután azt jelentené, hogy Bereg, Ung, Máramaros stb., szóval az északkeleti megyék zsidói az úgynevezett *Jengyei zsidók*”, tehát külön elbírálás alá esnének a „*magyar zsidókkal*” szemben, akik itt az ősfoglalók le-származói és vérünk-ké vált vér.

Nos hát ezt a kérdést sem árt egy kissé megvilágítani.

Az 1890. évi népszámlálás eredményei cz. munka II. kötet 67. lapján egy rendkívül érdekes statisztikát közöl arról, hogy az 1890. évi népszámlálás az országban hol és mennyi galicziai honost talált.

Álljon itt a szószerinti idézet:

„Sokkal érdekesebb azonban a galicziai bevándorlás, mely már nem iparosmunkás-kezeket hoz hazánkba.

A galicziai honosok száma Magyarországon egy rövid évtized alatt több mint megkétszereződött s míg 1880-ban a hazánkban tartózkodó osztrák honosoknak csak 14'35%-át tette, 1890-ben már közel 20%-ára rúgott. Nagyon érdekes tünemény ez s megérdemli, hogy a galicziaiak elszóródását az ország különböző részeiben néhány vonással bemutassuk. *Legnagyobb részüket, 7000-en félül, Budapest vonzotta magához, azután következnek a felvidéki vármegyék: Sáros, Zemplén, Szepes, Abauj-Torna, hol a galicziai honosok száma 1000-1700 között váltakozott. Ungban már csak 215, Beregben 430, Máramarosban 551 galicziai honos találtatott; a zsidósággal legerősebben szaturált három éjszakkeleti vármegyébe, tehát jóval kisebb a galicziai bevándorlás, mint a másik három határvármegyébe, sőt még mint Abauj-Tornába is, melyet pedig már nem közvetlenül ér az invázió; az utóbbi megyében különben Kassa gyakorolta a nagy vonzerőt, hol nem kevesebb, mint 860 galicziai illetőségűt vett számba a népszámlálás. *Nincs vármegye, hol kisebb-nagyobb számmal galicziai bevándorlót ne találánánk s 63 vármegye közül 27-ben számuk meghaladja a 100-at s még az oly távol fekvő megyékben, mint Krassó-Szörény 141, Brassóban 148, Háromszék megyében 106 galicziai illetőségű találtatott.**

A Magyarországon tartózkodó osztrák illetőségűek között jóval több a férfi, mint a nő; 56 ezer férfi mellett csak 45 ezer nő. Ez egészen természetes; *a férfi mint iparos, mint munkás, mint üzér könnyebben mozdul ki és megy idegen földre, mint a nő. Különösen a galicziaiak, krajnaiak, tiroliak közt látjuk a férfiak erős túlsúlyát, míg Alsó-Ausztriából több nő, mint férfi van nálunk*”.

Ez tehát magyarul azt jelenti, hogy *azt a bizonyos „asszimilációra nem alkalmas” lengyel zsidót nem lehet többé megkülömböztetni az országban lakó más zsidótól, mert ha infectió az: akkor inficiálva van vele mind a 63 vármegye, de különösen a főváros zsidósága.*

Mert sem a pájesz, sem a kaftán nem az oka annak, hogy a lengyel zsidó nem alkalmas az asszimilációra, hanem oka a bele inkarnált faji eksklusivitás érzése és minthogy már 1890-ben túlnyomóan férfiak özönlöttek be, bigott zsidó agglégény pedig nincs: az mind itt nősült meg és itt szaporít, és ha a régebben itt lakó zsidók talán már mi felénk el is fajzottak volna: az ősi tiszta, fajtisza vér ezeket is in integrum regenerálná.

Mert a lengyel zsidó és a már régebben itt élő zsidók közt csak *divatbeli* és *műveltségbeli* különbség van. Az egyiket levetni, a másikat felvenni csak idő és opportunitás kérdése, de a világnézetet, tradíciót, hajlamokat, szokásokat, modort sohasem változtatta a zsidó 2000 esztendő óta.

*

Most, hogy a statisztikai hivatalnak a zsidók anyanyelve dolgában követett eljárási módszerét ismerjük, meg fogjuk érteni azt a statisztikát, amelyik a zsidók megmagyarosodását akarja igazolni.

1890-ben – már mint az ismertetett módon – a zsidók közül 64% vétetett magyar anyanyelvűnek. 36%-ra még egy zsidó rabbi se mondhatta rá, hogy magyar.

A közfelfogás szerint az úgynevezett magyar zsidó és az úgynevezett lengyel zsidó között sokan abban is szeretnek különbséget tenni, hogy amaz neológ, emez pedig orthodox lévén, a két fajtát ez a rituális különbség is felvilágosodott és bigott, asszimilációra alkalmas és nem alkalmas elemre bontja.

Ez azonban csak merő látszat, hogy úgy mondjam, optikai csalódás és valóban kapóra jön a magyarországi zsidók egyik kimagasló alakjának: *a kálvinista Róma büszkeségének: Bakonyi Samunak az országgyűlésen 1907 márczius 7-én, a függetlenségi párt hivatalos szónoki minőségében elmondott beszéde*, amelynek vonatkozó passzusát szórói-szóra itt idézem:

„Jóllehet ugyanis az 1895. XLVII. t.-cikket, amely az izraelita vallást a bevett vallásfelekezetek közé sorozza, nyomon kellett volna követnie az izraelita felekezet szervezésének, ez be nem következett és be nem következhetett, különösen azért, mert annak daczára, hogy az összes hazai törvényeink egy zsidó vallásfelekezetet ismernek, mégis az idők folyamán az abszolutizmustól átvett hagyományokat is követve, az emancipációt kimondó 1867. XVII. t.-cz. daczára és daczára magát a reczepciót törvénybe iktató törvényhozási intézkedésnek, a többnyire hatalmi szempontokból,

sokszor tájékozatlanságból keletkező közigazgatási rendeletek és kormányrendeletek akként kezelik a teljesen azonos hitet valló zsidóságot, mintha az különböző felekezetekre oszlanék”.

*

Szögezzük le – tekintettel a következőkre – dr. Bakonyi Samunak azt a kijelentését, hogy – mondjuk akár ő is – minden előkelő zsidó *azonos hitet vall* a máramarosszigeti szefárd¹ rabbinussal: dr. Danczig Samu úrral.

*

1900-ban – persze az ismert módon – 71.52% vétetett magyar anyanyelvűnek, ellenben 25% német, 3.48% más anyanyelvet kapott ex offo.

Hála Istennek, városainkban ma már jóformán 70% arányában magyar nyelv dominál. A zsidóknak több mint fele városokban élve, nem csoda, ha beszél magyarul. Szüksége van rá, ezen nincs mit csodálkozni.

De csodálatos az, és ez mutatja a bevándorló zsidók vad fanatizmusát, hogy 30% merő konzervativizmusból ma se tud magyarul!

Hogy pedig 25% német anyanyelvvel ruházott fel, annak nem az a magyarázata, hogy ez német környezetben élne, mert sem a Szepesség, sem a dunántúli, sem a délvidéki sváb, sem a szász nem jó talaj a zsidóság számára. Nem ez a magyarázat, hanem az, hogy ezek nem tudván az ő becsülettel vallott héber anyanyelvükön kívül egyebet: idiómájukat csupa magyar virtusból a németeknek ajándékoztuk.

Mondjuk: – galgenhumorból.

*

Ha semmi egyéb adatunk nem volna, ez a héber-, alias német-zsidó nyelv elegendő volna arra, hogy a zsidót külön nemzetiségnek tartsuk; a folytonos bevándorlás pedig az ország minden részébe lehetetlenné teszi, hogy a lengyel zsidót elkülönízhessük a többitől, lehetetlenné teszi, hogy elkülönözzük csak a külföldi zsidóságtól is.

Mert hiszen van példa bőven arra, hogy francia családok, német, osztrák családok magyar családokkal rokoni viszonyba kerülnek. De ez szórványos dolog, és jobbára csak a magasabb körökben fordul elő, azok között, akik vagyonuk által képesítve vannak a külfölddel érintkezni, és a külföldön ismeretségeket kötni.

¹ Szefárd, szefárdim = spanyol zsidó szekta.

De – és itt hivatkozom az ország összes árvaszéki levéltárára - a legszerényebb viszonyok között élő zsidóknál is igen gyakori, hogy egy-egy elhalt zsidó hagyatéki tárgyalására Európa különböző államaiban, Amerikában, sőt néha Afrikában élő örökösök megkeresése válik szükségessé.

Természetes ez, hiszen a zsidót nem köti helyhez semmi, sem tradíció, sem pedig a nyelvtudás hiánya.

Bárhova megy, egyformán ellenszenvvel fogadja a gój, de tárt karokkal a hitsorsos, bárhol megértik egymást a héber nyelven, addig megy, míg jó helyre talál és akkor *ubi bene, ibi patria*.

*

A zsidóság tehát geográfiai értelemben nemzetközi, érzelmi tekintetben pedig konzervatív és egységes nemzetiség az egész világon.

Nem is tagadják ők, hiszen nemzetközi szervezeteik az „*Alliance Israelit*” és a „*Board of Delegates*”, sőt nemzeti politikai törekvésük is van, a *Zionista mozgalom*, amelyik Palesztinát akarja *megvenni* a zsidó nemzetnek. Hamvába halt e mozgalom, úgy látszik, egyszerűbb lesz kisajátítani Magyarországot!

*

Nemzeti összetartozóságuk biztosítására leglényegesebb a vallás. Ünnepeik egytől-egyig a rég elmúlt zsidó nemzeti élet történelmi eseményeihez fűződnek. És legtöbbször keserű emlékeztető napok ezek. Pusztulások, kínoztatások, megalázások emlékei. Legalkalmasabb órák ez ünnepek fenéig felkavarni 2000 esztendő keserűségeit, gyűlöletre, bosszúra ingerelni, a szolidaritás kapcsait szorosabbra fűzni a gój ellen. Hiszen maga a Jehova sem a mi könyörülő Istenünk, hanem a bosszúálló, aki az apák bűneit heted-hetvenheted-ízig bünteti!

Erre nézve legjellemzőbb az, hogy mikor velünk a zsidóság márczius 15-ikét ünnepli, akkor is a maga régi nemzeti múltjára gondol.

Hogy pedig ez így van, bemutatom itt egy máramarosszigeti újságnak egy őszintén és pedig: gyanútlanul őszintén megírott cikkét: A Máramarosszigeten – jó hely! – megjelenő „*Világosság*” című lap f. évi márczius 23-án megjelent 12-ik számából álljon itt a következő idézet:

„Magyar beszéd az izr. szefárd templomban.

Dr. Dancig Samu, a máramarosszigeti izr. szefárd hitközség tudós rabbija, szombaton, e hó 16-án délután a *szefárd* templomban magyar beszédet mondott, melyet bő kivonatban az alábbiakban közlünk:

Négy kiváló szombat előzi meg a *Pesach*, a szabadság ünnepest. Az első e négy szombat közül a *sekelek szombatja*, amelyet annak emlékére rendeltek el bölcseink, hogy a régi *Izraelben* mindenkinek kivétel nélkül egy fél sekelt (Pénzdarab. Szerk.) kellett áldozatul adnia.

A második szombat az emlékezetnek szombatja. Emlékezzél meg arról, amit *Amalek és Haman veled tett*.

A harmadik szombat a *parah, a veres tehén* szombatja.

Ez a tannak törvénye, melyet az Örökkévaló megparancsolt, mondván Mózesnek, szólj Izrael fiaihoz: hogy hozzanak neked veres tehenet, ezt pedig égessék el s vegyítsék annak hamvát eleven vízzel, az aztán tisztító hatással legyen mindenkire, aki egy életelen testnek megérintése által tisztátalanná lett.

A negyedik *szombat a mai nap, a szabadság szombatja*.

Hangzott ma a mi zsinagógánkban az Isten tanszava: E hónap legyen nálatok a hónapok kezdete, első legyen ez nálatok az év hónapjai között.

Ez a ma megkezdődő Niszán hónap, mely hónapban Isten csodás műve által Izrael az egyiptomi szolgaságból megszabadult-, a Niszán hónap, amelyben Izrael szabaddá lett és ezért mondja a szentírás: Ez a hónap nektek a hónapok kezdete. Mint számottevő tényezők csak most vonultok ti be a világtörténelem csarnokába, csak mint szabad emberek kezdtek élni.

És amire a Niszán hó, a hónapok elseje, bennünket, mint zsidókat emlékeztet, ugyanazon jelentőséggel bír reánk, magyarokra a most folyó hónap – a márczius. Itt is elhangzottak Isten szavai, ez a hónap legyen nektek magyaroknak a hónapok kezdete. *Úgy mint Niszán hó 15-én Izrael szabad néppé, Isten népévé lett, úgy a magyar nemzet is márczius 15-én új életre ébredt.* márczius 15-ike!

Ugyanezeket a fenséges eszméket hirdeti vallásunk e kiváló szombatjaival, amelyek a szabadság ünnepest, a pesachot megelőzik.

A sekel szombatja az egyenlőséget hirdeti: Egyenlő jog mindenkinék, legyen az gazdag, legyen az szegény. A gazdag ne részesüljön előnyben, a szegény ne károsodjék.

A testvériség szombatja a veres tehén szombatja, mert ez adta meg a módot arra, ha valaki tisztátalanná vált, hogy ismét tisztává válhasson.

Ez a valódi igazi testvériség. Testvérnek tekintjük még azt is, aki anyagi vagy erkölcsi csapás által a társadalom, vagy állam ellen vétett. Nem mint bűnöst segítsük és támogassuk, hanem mint testvért, mint vérünkből valót. Ha valaki vétkezik, és nem adatik meg neki a mód és alkalom arra, hogy ismét tisztává váljék, akkor mi vagyunk a hibásak azért, ha a társadalmi életből kiküszöböltetik.

A szabadság szombatja a mai szombat, mely fennen hirdeti, hogy ebben a hónapban ébredt Izrael, ebben a hónapban ébredt a magyar nemzet életre.

Emlékezzünk meg kegyelettel ama nagyjainkról, kik mély belátással, lángoló hazaszeretettel, szilárd bátorságukkal kivívták szeretett hazánk alkotmányos szabadságát, kik az igazi honszeretet lelkesedésével sikra szállottak és küzdöttek a haza javáért, szabadságáért, egyenlőségéért és a valódi, igazi testvériségért.

Oh add uram, istenem, hogy a márciusi napok emlékezete és a négy kiváló szombat tanúsága buzdítson, lelkesítsen benneteket nagy, szép és nemes tettekben megnyilatkozó igazi honszeretetre, törhetetlen hűségre *a vallás, a haza és király iránt!*¹

Most még meg kell emlékeznem arról is, hogy ezzel a cikkkel egyidejűleg jelent meg ugyanazon lapban, ugyanakkor két hással előbb dr. Kardos Samu debreczeni izraelita vallású híres kriminali stának egy cikke, amelynek történetét a következőkben van szerencsém ismertetni.

Husz Ábrahám az első zsidó, akit magyar bíró halálra ítélt. Nem azért, mert bűnöző zsidó ne lett volna, hanem azért, mert azt vagy jól megvédték, vagy pedig mert a Csemegi-féle Codex a zsidók által előszeretettel kultivált bűn-fajokat halállal nem bünteti.

Szóval Husz Ábrahám halálra van ítélve.

Példátlan eset, hogy egy úgynevezett res judicata (Dreyfustól

¹ Lásd a zsidó sajtó szálló igéjét: „Igaz hazafi első sorban magyar s csak azután katolikus!”

eltekinve) országos hírlapi polémia tárgya legyen, és példátlan eset, hogy egy vidéki fiskális, nem jogi szaklapban, de a nyilvánosság előtt egy másik szintén vidéki fiskalist a maga működési körében kikezden. Dr. Kardos Samu a „Független Magyarország” márczius 7-iki számában cikket ír arról, (ez az úr írta a Wesselényi-féle nagy történelmi munkát) hogy ő nem úgy védte volna Húsz Ábrahámot, mint dr. Heller Zsigmond, a máramarosszigeti ügyvéd.

Van egy jó dunántúli közmondás, amelyik a fogadatlan prókátor díjazásáról állít fel árszabályt.

Erre azután – persze nem a budapesti lapokban, azok talán fel se vették volna – szerényen megfelelt dr. Heller Zsigmond, a „Máramarosmegye” 1907. évi 11. számában, levetköztetve a dr. Kardos érveit egész az üres reklámkeresés nivójára és ugyanazon lapban, amelyben dr. Kardos Samu erre tehetetlen, új argumentumok nélkül való módon felel: ugyanazon lap közli a máramarosszigeti tudós rabbi márczius 15-iki beszédét, és abban a következő – előbb is irt – passzust:

„Ez a valódi igaz testvériség. Testvérnek tekintjük még azt is, aki anyagi, vagy erkölcsi csapás által a társadalom vagy állam ellen vétett. Nem mint bűnöst segítsük, hanem mint testvért, mint vérünkből valót.

Most már látjuk, hogy a fogadatlan prókátornak – a Talmud rendel fizetését.¹

*

Hogy a zsidóság nemzetiség, az 1880. és 1890-iki népszámlálás alkalmával maguk a beregi, máramarosi és ugoicsai zsidók dokumentálják. Külön nyelvük van, az összetartozandóságnak minden nap ezer és ezer példáját adják, gondolkozás módjuk, hajlandóságaik, hajlamaik, foglalkozásuk: évszázadok óta ugyanaz, testi szerkezetükben – mint később látni fogjuk – külön jellegzetes faji sajátságokkal bírnak, tradícióik közösek, nemzeti hagyomá-

¹ A Talmud ide vonatkozó passzusa különben így szól: „Aki Izrael fiai közül egyet megöl: olybá vétetik, mintha az egész világot megölte volna, aki pedig egyet Izrael fiai közül megtart: annyi, mintha az egész világot megtartotta volna”. De viszont ennek ugyancsak a Talmudban pendentja: „A legbecsületesebbnek a gojim között vedd el az életét”

nyaikból kultuszt űznek, ezek alapján kétségbe vonhatatlan, hogy a zsidóság nemcsak vallás, de nemzetiség.

*

Hogy a zsidóság nemcsak vallás, de legalább is nemzetiség, arra maguk a zsidók adnak legjobb bizonyítékokat magukról.

A zsidó ember rendkívül felvilágosodott és szabad gondolkozó akkor, ha a *más*, a keresztények vallási dolgairól van szó. Ők eszközölték ki a felekezetenkívüliséget Magyarországon. De viszont ők ma is megtartják a Mózes parancsait, még az olyanokat is, mint amilyet itt bemutatok a Mózes I. könyvének XXXII. része alapján.

Ugyanis Jákob birokra ment az Istennel, és

„25. Ki mikor látná, hogy Jákobon semmi erőt nem vehet, illeté az ő csípőjének forgó csontját, és a Jákob csípőjének forgó csontja helyéből kiiszamodék, mikor a férjfiu tusakodnék véle”.

„30. Annakokáért nevezé azt a helyet Jákob *Peniel*-nek, mert látám – úgymond – az Istent színről-szinre és nem halék meg.

„31. És azonközben a nap feljőve, míg átal menne a Peniélén és az ő csípőjére sántít vala”.

„32. *Annakokáért nem eszik az Izrael fiai mind e mai napig a csípőnek forgó csontja mellett való inat, mivelhogy illette vala az Angyal Jákobnak csípő csontját és a forgó csontnak inát*”.

Már most azt, hogy a szabad gondolkozó zsidó ma sem eszi meg ezen – a Jákobon elkövetett könnyű testi sértés objektumául szolgáló inat az ökörből, semmi sem indokolhatja más, minthogy ez náluk nemzeti babonás hagyomány, és nem a vallási nézet, hanem a tradíció tisztelete szól mellette.

A zsidó férfit különben sem az a bizonyos anatómiai csekélység, sem a feltett kalappal evés, nem teszi zsidóvá, mert egyik sem olyan természetű, hogy egy világnézetet szuggeráljon. Más az, mikor az agyvelőnek irtanak ki egy-egy részét, ami bizonyos, – éppen ott székelő tehetség vagy képesség elvesztésével járna.

De hogy a zsidót éppenséggel nem a vallás teszi zsidóvá, mutatja az, hogy Kohn Sámuel a „Zsidók története”-ben éppen úgy, mint a Pallas Lexikonban, a kikeresztelkedett zsidót továbbra

is csak zsidónak tartja és ezekre meg is van a héber név: az *anuszim*, ami *ál-keresztényt* jelent.

Bölcs mondás ez a zsidók részéről, mert az a faj, amelyik *száraz lábbal járta meg a Veres tengert, egy fél pohár keresztvíztől bajosan mossa le a faji sajátságait*. Kohn Sámuelnek – hogy jobban ellenőrizhessen mindenki, – a Pallas Lexikonbeli cikkeiből idézem ide vonatkozólag a következő mondásait: 16. kötet 1207. lap, alul 2-ik sor:

»*Isák de Rocamora*», aki mint marannos (álkeresztény, az anuszim spanyol neve) *Mária osztrák császárnő gyóntatójává lett, aztán visszatért a zsidóságra*”. 1215. lap alól 6-ik sor:

„A hátramaradt álkeresztények közül sokan az inquisitio évszázadon át folytatott üldözéseinek estek áldozatul, sokan megszöktek és többnyire Hollandiában kerestek és találtak is új hazát, *hol nyíltan visszatértek régi hitükre*”.

1215. lap első hasáb közepén:

„Az üldözöttek részben elmenekültek, többnyire Észak-Afrikába, részben *szinleg vették fel a kereszténységet*. Az utóbbiakat (*Marannos*, héberül *Anuszim* azaz *kényszerítettetek*), mivel igaz hithűségökből nem bíztak, éber szemmel megfigyelték, gyakran üldözték, úgy, hogy vagy szintén elmenekültek, vagy pedig ősi hitükre visszatérve hősiezen szenvedték a martyrságot”.

1216. lap 2-ik hasáb végén:

„Ezen középkori üldözések s az általuk okozott teljes elszigeteltség közepette a *zsidók nyelve az úgynevezett zsidó-németi* (jargon) *fajult, de szellemük, hithűségük töretlenül maradtak*, vallás tanulmányukat, kivált a *talmudot* odaadással ápolták és gyászos helyzetükben, *majdnem kényszerből* elsajátították azt az összetartást, áldozatkésziséget, jótékonytságot, szorgalmat a szívós kitartásra és a családi élet bensőségét s tisztaságát, melyekből erőt merítettek az étellel való, rájuk nézve keserves küzdelemre”.

*

Ezek az erényeik ma is megvannak, csakhogy jellemző dolognak tartom, hogy ezeket az erényeket az üldözések váltották ki, és ami ezen erények között aktív természetű van, mint a jótékonyság, az összetartás, a szívós kitartás és a szaporaság szem-

pontjából még a családi élet bensősége is, az akkor defensiva volt, de ma már offensívává lett.

És ezen erényeknek kiváltó ingere az a gyűlölet volt, amit a zsidóság a középkorban maga ellen tapasztalt, és nincs a világon olyan nép, nincs olyan faj, amelyiknek a tagjai csupa Jézus Krisztusok lehessenek, mert az emberben van epe is, van bosszúérzet is, amit csak a műveltség és intelligencia tart féken.

De ha az a bosszúérzet a vallási bigottizmussal nem ellenkező, de egyirányú erőt képvisel, az feltétlenül aktív helyzeti energiát jelent, amelyik a fizika alaptörvénye szerint éppen olyan erővel nyomja az eléje tett akadályt, mint a mekkora erőt ellene emez kifejti.

És ebben a tekintetben a zsidók helyzete a kedvezőbb, mert ők régen tudják annak a jelszónak az igazi értékét, hogy:

„Viribus unitis”.

Az a zsidó, aki kikeresztelkedik, mind csak „*anuszim*” az ő szemök előtt. Ők tudják legjobban – hiszen hirdetik, – hogy nem válik vízzé a vér; azok csak kényszerítették, amint hogy igaz is.

Opportunitásból talán még a Talmud is megengedi ezt a színleges áttérést, de valószínűleg a visszatérés és rekompenzáció fejében. Mert különben érthetetlen volna, hogy amint az 1905. évi statisztikai évkönyv kimutatja: 1905-ben más vallású férfi és nő zsidóvá lett összesen 88, úgyszólván *ebből 37 csak visszatért a zsidó hitre.*

Azoknál, akik vallásukkal ma már tüntetnek is, és az exkluzivitás még a Culinariákban is jelentkezik: egy életben háromszor cserélni a hitet nem éppen ritkaság, mert a lényeg: a faji öntudat és faji jelleg – tudják és érzik – nem vetközhető le amúgy sem.

Ugyanazon évben kikeresztelkedett 456 zsidó férfi és nő összesen.

Valóban nem lehetetlen, hogy egyszer mind a 860 ezer kikeresztelkedik és akkor anélkül, hogy lényegben változás lenne, táltott szájjal bámulhatnánk, hogy összetartásuk, pénzük, befolyásuk és szívósságuk mellett rövidesen *anuszim* lenne a hercegprímástól kezdve a kolduló konfraterig az egész büszke magyar klérus.

*

Még ezt is megérhetik az unokáink.

Köztudomású dolog az, hogy a zsidót feltétlenül meg lehet ismerni az arczáról. Nem kell hozzá sem festőnek, sem szobrász-nak lenni: – akiknek a szeme, hogy úgy mondjam, hivatalból keresi az arczok karakterisztikumait – a magyar ember vele született megfigyelő képessége elég hozzá, hogy a zsidó typust azonnal felismerje.

A mai világban, mikor az úri emberek öltözete, modora körülbelől azonos az egész művelt világon, az arczokból a nemzeti vonásokat csak ritka esetben lehet kiolvasni. Egy Bismark nem németebb arcz, mint a Zola arcza, s nem tűnnék fel, ha Kossuth Ferencz arczképe alatt valami angol államférfi nevét olvasnánk.

De a zsidó férfi arczában ott van egy pár jellegzetes vonás, ami mint ismertető jegy, csaknem olyan biztos, mint a japán és kínai szem állása és lapos arcz-alakja.

A fej alakulatában legjellegzetesebb az a hullámos tagozottsága a koponyának, egy a két fül mögött vezetett függőleges metszet síkjában. Két dudorodás a fül magasságában, élesen kiválva a fej gömbölyűségéből. Az arczon a pofacsontok erős fejlettsége, az orr görbületének egy olyan nüansza, amit leírni bajos volna, de amely a sasorrtól annyira különbözik. Az ajak húsos, két oldalt lejjebb álló, a pallia rövid, a felső fogsor erősen fejlett.

Barna, legtöbbször fekete, göndörhöz közelítő bőrszörzet.¹

A csontszerkezet a magyaréhoz viszonyítva gyengébben fejlett, az izomrendszer pedig, természetes következményeképen az évezredek óta testi munkától való irtózásnak, határozottan gyenge. A gerincoszlop felső része az előre görbülésre hajlandó.

A térd alakja gömbölyű, a lábszár kifelé görbül, a lábfej természetes állásában befelé, összefelé mutat.

A kéz hosszú, nedves ujjakkal bír, s igen gyakran már a kézfej is erősen szőrös.

Ez a zsidó férfi typus, amelyeknek egyes jeleit lecsiszolhatja a kultúra és a borbély, de összhatásában feltétlenül jelentkeznek.

A zsidó női typus már nem ilyen állandó. A szegényebb és dolgozabb zsidó nőben jobban, a vagyonos és munkát nem végző, művelt zsidó nőben már kevésbé jelentkeznek.

A zsidó női typus határozottan szép és plasztikus, különösen a fiatalabb korban, valódi hamvas, keleti szépségeket produkál.

¹ A szőke zsidó csak olyan változat, mint a szőke cigány.

Széles csípő, jól fejlett medencze-csontok jellemzik, amik a plasztikusan telt idomok mellett a bő termékenységnek is biztos zálogai.

De viszont a keleti vér természete szerint e szépség nincs olyan tartós, mint a nyugati hidegebb temperamentumú fajoknál, sőt azt a szép matróna-arczokat is hiába keressük a zsidóknál, ami a magyar fajnál olyan gyakori.

Az arab nép még az, amihez a zsidó legjobban hasonlít, de az orr szerkezete azzal szemben is elválasztja.

A legrégebbi festményeken és ma, közöttünk a typus ugyanaz. Schakespeare Schylok-ja bátran elmehetne ma is Bereg vármegyébe, jobban otthon érezné magát, mint Rip van Winkle a húsz évi alvás után.

Kohn Sámuel mondja, hogy az egész középkor folyamán a zsidók az uzsora és a közvetítő kereskedelemre (no meg később a szesz italok előállítására és kimérésére) voltak utalva. A pénzzel bánás, a közvetítés és a szesz ma is a főfoglalkozásuk. A nyereség reménye fejében sok megalázást kellett eltűrniök és ez a falusi zsidóban még ma is bizonyos alázatosságban jelentkezik, amely alázatosság azonban a visszatörítés vágyát fedi el.

Szerénysége addig tart, míg a gyengeségét érzi, követelő és gőgös, ha biztonságot és hatalmat érez maga körül.

Ha szolidaritásuk érdekelve nincs, a közhangulat árával úszik, de soha sem feleli el ennek ellenértékét megkövetelni.

*

Sok igazságtalanság történt már a világon, de olyan általános nemzetközi felbuzdulást egy sem okozott, mint a Dreyfus eset. 1849-ben 13 hős tábornokot akasztottak fel és Európa némán nézte e 13 glóriában úszó bitófát. De egy apró kis kapitány sorsa felrázta az egész világot, mert e kis kapitány zsidó volt, és szolidaritásuk egy nagy nemzetet rá szorított arra, hogy egy dicsőséges múltú hadsereg, egy nemzet büszkesége és támasza aláztassék meg inkább, semhogy Dreyfus kapitány – mondjuk – ártatlanul szenvedjen.

Gyönyörű dolog ez az összetartás és ha más jó tulajdonsága nem volna a zsidóságnak, ez az egy biztosítaná az életrevalóságát, életképességét és létjogosultságát a többi emberfajok között.

Elismerjük e fajnak minden érdemét, gyönyörködni tudnánk minden sikerén, de nem ilyen közletről és nem a mi rovásunkra.

Éppen a zsidók nem vehetik tőlünk rász néven, – hiszen bár egészen megtudnánk tőlük tanulni – hogy mi magyarok jobban szeretjük a magyart, mint őket, ez természetadta jog és isteni parancs.

*

Különösen a magyarországi zsidóságra nézve akarok még egy pár szót elmondani, a magyar nemzetbe való beolvadás dolgáról. Példátlan dolog az a világon, amit „névmagyarosítás” címén ez az ország produkál. Az önbolondítás e nagyszabású munkája minden józanésszel ellenkezik. Hosszú évek sora óta figyelem a névváltoztatásokról szóló kimutatást. Azt a célt, amivel annak idején megindokolták – elérve egyáltalán nem látom. Tudósaink, államférfiaink között, akik a külföld előtt is ismeretesek, nem igen látjuk ez irányban a fejlődést. Wekerle ma is Wekerle, tudósaink között ma is csak annyi az idegen nevű, mint volt 20 esztendővel ezelőtt. És ezen nincs mit csodálkozni. A nevét, akit ahhoz a névhez tradíció köt, nem változtatja az ember, mint az ingét. Lemond róla az, akinek a vereték nevét annak idején is csak oktrojálták, amelyhez csak tréfás gúnyolódás és sok keserű emlék tapad. Különösen a magyar vidékeken volt kifogyhatatlan a néphumor ily gúnynevek gyártásában és íme itt a visszahatás. A *nyakigláb* fia íme Báthori vagy Rozgonyi lett, a *kajla zsidó* fiát Rákóczinak hívják.

Érthetetlen az a nemtörődömség, hogy legalább a történelmi neveket nem lehet megóvni ez invázió ellen, mert ha csak az a lényeg, hogy magyar legyen a név, akkor, ha nem mutatnak is a zsidók némi szerénységet a névválogatásban, az államnak kellene őket pietásra szorítani.

*

De ki ma az az államférfi, aki a sajtótól nem félti a népszerűségét és magára meri venni a reakzionariusság, a klerikáliság gyanúját!

A ZSIDÓK BOLDOGULÁSÁNAK
MAGYARÁZATA.

Szinte önkénytelenül is előtérbe nyomul az a kérdés, hogy a zsidók ilyen hihetetlen szaporodása és hódításai a magyar közélet legfontosabb pozícióiban mire vezethetők vissza tulajdonképpen?

Igaz volna-e az, amit a zsidók hisznek, vallanak, hirdetnek, – kevesebb szerénységgel, mint sikerrel – hogy t. i. a zsidóság, az „Isten választott népe” különös, természettől nyert kiváló képességei folytán van hivatva a világfeletti uralomra!

Szellemi képességek tekintetében tényleg alacsonyabb rendű volna hát a magyar, mint a zsidó?

*

Aki valaha belenézett egy mikroszkopba, aki valaha a virágos réten kint járt, meggyőződött arról, hogy az Isten, bölcsessége mellett, alkotásaiban még nagy aesthetikus is.

A formákban a változatost és szépet, a szervezetekben a tökéletest válogatja ki a továbbszaporodásra.

Ha nézem a zsidó fajt, amely szervezetében satnya és gyenge, erkölceiben elpuhult és buja, formájában egyhangú és sablonszerű, önző volta mellett nem az örök béke, de az örök harcz magvát hordja magában; – mondom – ha e fajt nézem és elgondolom, hogy csakugyan igaz lehetne, hogy ez a faj van hivatva a Föld urává lenni: kétségem támad az Isten bölcsessége felett: ezért kár lett volna megteremteni a földet!

Tanúmul hívom a legnagyobb zsidó természettudósokat, hogy az Isten, a Jehova, a Világrend, az Erő, az Anyag, a Rezgés., a Fátum, a Véletlen, – vagy bárhogy is nevezzék őket a felettünk uralkodó Hatalmat, tüzhett-e ki a Föld céljaképpen ilyen aesthetikai, fizikai, ethikai abszurdumot?

De maradjunk a kérdés tárgyilagos vizsgálatánál.

Ez a kérdés fontos és érdekes, és amint látni fogjuk a komoly megfigyelés azt deríti ki, hogy nem a szellemi fölény, hanem egy pár jó tulajdonsága az a zsidóknak – legtöbbször túltengésben – ami boldogulásuknak magyarázatát adja.

Sohasem esnek vétkes túlzásba a szerénységben, az elfogulatlanságban – a gójjal szemben; ellenben az emberbaráti, felebaráti szeretetben a paroxizmusig képesek lelkesülni – egymás iránt.

Míg a magyar ember természete az, hogy ha valaki közülünk csak 3-4 ujjal kinő a közepszerűség szürke tömegéből, azon vagyunk, hogy azt a 3-4 ujjnyit már akár felül, akár alól, le nyessük, addig a zsidó egyik a másikat üstökénél fogva is kiemelni törekszik. Nem mindig azért, mintha irigység bennök nem volna, hanem azért, hogy alkalomadtán az ilyen, a tömegből kinőtt, kiemelt hitsorsos őt is emelhesse. Közöttük a *hála* kötelező, nem azért, mert erény, hanem azért, mert a hála egy jó befektetés. Minél nagyobb súlyra és tekintélyre emelkedik a vállalkon egy-egy társuk, annál nagyobb súllyal, tekintéllyel, befolyással, hatáskörrel segítheti azokat, akiknek hála van kötelezve.

Hodie tibi, eras mihi. Do ut des, facio ut facias!

iii

A zsidó a tudományos pályákon szorgalmas, kitartó, de a tudása – tisztelet a kivételeknek – felszínes és éppen azért, mert tanulása *magolás*: pillanatnyi brillírozásra képesíti a vizsgán, de szavakhoz, mnemoteknikai jelekhez kötöttsége folytán nem alapos áttekintést ad, hanem a rövid életű agybenyomások chaosza elpárologván, legtöbbször csak a diploma marad meg belőle, meg a kvalifikáció.

Különös, fiziológiailag is elismerendő, öröklött képességük van a kereskedelemre és a pénzzel való bánásra. És azt látjuk, hogy leg-híresebb zsidó tudósaink egyúttal gazdasági tevékenykedést is űznek, részvénytársaságok ügyvezető-igazgatói. Szóval ez az öröklött hajlam előbb-utóbb kitör a zsidókból a tudományos pályákon is, pedig a világ nagy természettudósai, matematikusai, bölcseleői, nagy költői, kik a kultúrát előbbre is vitték, éppen abban tűntek ki mindenkor, hogy jóformán nem is ismerték a pénz értékét.

*

A kockázattal járó izgalom a zsidó éltető eleme. Értékes jó tulajdonság, ami az elmét és a tetterőt fokozza. A kedvező sanszok gyors áttekintése az elme élességét fejleszti. Ezért szeret kártyázni a zsidó, mert a kártya két irányban is fejleszti képességét. Először is az esélyek gyors áttekintését szokja meg, másodsor

megszokja azt, hogy a véletlen esélyének kihasználása jogot ad a másikat – a partnert – mezítelenre levetkőztetni.

A kártyában úgy, mint az üzletben nincs humanitás, legfeljebb – kölcsönt lehet adni a letörött ellenfélnek.

Az üzleti tisztesség csak a fizetési kötelezettségek pontos teljesítésére vonatkozik, de az üzleti haszon tekintetében semmi vonatkozása nincs. Az, hogy tisztességes nyereségről szó lehessen, szertintök ostobaság, mert mindenkinek joga van annyit nyerni, amennyit tud. A szolidaritás nem kötelező a kereskedőre: ne legyen buta a vevő.

Az uzsora is jogos: mert ne kérjen pénzt uzsora kamatokkal az, aki perhorreskálja az uzsorát!

Sok igazság van ebben az okoskodásban, de kevés humánus érzés, pedig Kohn Sámuel szerint ez egy főerénye a zsidóságnak.

*

Minthogy pedig a zsidóknál minden foglalkozás, még az első tekintetre legideálisabb foglalkozások is – végeredményében üzlet, már csak annálfogva is, mert agyrendszerükben az évezredek üzleti szellem öröklődött át: a zsidó világnézetet csak akkor ismerjük meg igazán, ha üzleti felfogásukat megértjük.

Az üzleti elvük, annyit nyerni, amennyit lehet. Tisztességes, úgynevezett „polgári haszon”-ról szó sem lehet. Hogy a nagykereskedő és a gyáros forgalmat csinálhasson, szükséges, hogy a kiskereskedőnek nagy legyen a forgalma. Ezért vannak hitelintézeteink úgy szervezve, hogy míg a reális biztosítékot (betáblázás) nyújtó földbirtokos csak nehezen és reális vagyonának legfeljebb $1/5$ része erejéig jut hitelhez, addig egy kereskedő, akinek jóformán az üzlet bútor-berendezésén kívül semmije sincs, reális vagyonának talán 30-szorosáig hitelt élvez. Így meg van a lehetősége, hogy forgalmat csinálhasson.

Ha egy magyar kereskedő megbukik, az meg van bukva alaposan, az legfeljebb diurnistának, vagy kereskedősegédnek állhat be, de önálló ember soha se lehet.

A zsidó általában vagy meg sem bukik, hanem *kiegyezik*, vagy pedig a felesége, vagy a veje, vagy az apósa, vagy az ezután születendő gyereke neve alatt újra boltot nyit.

Maga a bukás, vagy kiegyezés is csak üzlet és pedig legtöbbször kitérő üzlet. Ha baj van a kréta körül, megindul a kiegyezkedés.

A kiskereskedő – magáról tudja, hogy hitelezője épúgy nem ismeri a maximalis szolid üzleti hasznot, mint ő és így ha követelésének 30-40%-át elveszti, koránt sem szenved e 30-40%-nak megfelelő pozitív kárt, hanem lényegesen kevesebbet.

Azt is jól tudja magáról, hogy az ő adósai sem egyformán „jók” és ha helyesen spekulálni akar, a dubiozus adósokat neki eleve számításba kellett vennie, ez az *üzleti rizikó*, aminek behozására magasabb perccentre dolgozik ő is és a jó adós fizeti meg a rossz adós rizikóját.

Már most legtöbbször ezen alapelveken indulva, meg is történik a kiegyezés és ezáltal a kiskereskedő csak egy jó üzletet csinált: kierőszakolta a gyárostól, hogy az neki olcsóbban adta legyen a maga portékáját.

Az üzlet – üzlet, nem dehonestál és jó képet vág a gyáros is, nem vonja meg a további hitelt, hanem legfeljebb óvatosabb lesz a finansz kapacitással szemben.

„Leben und leben lassen!”

*

Ha azután a kiskereskedő még jobb finansz kapacitás, kellő alapos előkészület után vagy leég, vagy csődbe kerül.

Sok kereskedőt láttunk már leégni is, megbukni is, de aki meg is perzselődött és tönkre is ment – tisztelet a kivételeknek – aligha volt zsidó.

A bukott zsidó kereskedő – úgy mondják, elveszíti a *nevét*. Azt t. i., amelyiket ráoktrojáltak valamikor.

Nagy eset!

Ha ugyanazon körzetben, a megmentett portékákkal, tehát ugyanazon brancs-ban akar tovább is existálni, akkor a felesége, vagy fia kerül a czég élére.

Ha más brancsban akar dolgozni, akkor egy rövid kérvény-nyel *Spitzig Iczigből* részben a rabbinus, részben a m. kir. belügyminiszter szíves közreműködésével 3 hónap alatt kész lesz *Szende Béla* és Hajdú vármegyéből áttelepedik – mondjuk – Sáros vármegyébe és Szende Béla terménykereskedő megszakit minden összeköttetést a Spitzig Iczig v. b. rövidáru kereskedő kellemetlen emlékeivel.

*

Bámulatos dolog ez a névmagyarosítás, amelyik gyakran a tulajdonnévre is kiterjed. Hiszen még a gyáros a maga összeköt-

tetési révén meglelheti Szende úrban is Spitzig urat, de ha egy jámbor falusi parasztnak volna követelése Spitzig úron, soha se leli fel azt a hetedik vármegyei Szende úrban. Hja! az üzlet – üzlet!

*

A napokban hallottunk az országgyűlésen egy interpellációt egy érdekes jogi esetről.

Trencsén megyében élt egy zsidó krájlzer, aki két falu lakosságának adott hitelbe bort, sert, pálinkát, szatyingot, sót, lisztet, borsot, paprikát, szóval, amit a szem és a száj megkíván. 700 adósa volt, mikor bizonyosan megnöttek a gyerekei és az ő igényei is, városba költözött immár nagykereskedővé átvedleni.

A 700 paraszt fizetni nem tudott, biztosítékul tehát vagyónukra nem bekebelezték az adósságot, hanem a föld forgalmi értékének és a tartozásnak arányában társbirtokosul vették be a szatócsot, aki így 700 törpebirtoknak részbirtokosává vált.

A városban azután egyszer 2800 korona erejéig beperelték a fináncz-zsenit és ekkor – kitűzték az árverést a 700 paraszt 700 darab kisbirtokára és hihetőleg – a törvény is így szól¹ – elkötyavetyélik a 700 kis birtokot a zsidó adósságában.

Mondjuk, ez a 700 nyomorult ember nem megy ki Amerikába. Marad belőle egy pár idehaza is. Látni fogja azt, hogy mint a dögön a varjú, ott fog licitálni a kis földjükre 20-25 galicziai új honpolgár, és a végrehajtó, a bíró, a szolgabíró, a zsandár azt a földet majd nekik is adja, hiszen a törvény úgy rendeli.

És ha – én nem tudom – volna is joga Spitzig Iczigen neki kereskedni elpredált vagyonaért, ha az Trencsénből elmegy Budapestre és Bende Bélává lesz: kérdem, mikor leli őt meg az a nyomorult koldus ember?

*

Óh! nem hiába nevei Spitzig Iczig a fiát doktor jurissá, tisztában van ő azzal, mit lehet csinálni, és bizonyosan tudja, hogy a § éppen azért olyan görbe, mert csavarható.

¹ 400 koronánál kisebb értékű ingatlan, ha az több társbirtokos tulajdona, egyik részbirtokos ellen vezetett árverés esetén, egészében árverés alá kerül.

A zsidók anyagi boldogulásának ilyenek a titkai és ilyenféle dolog annyi van, hogy azzal egy könyvet lehetne megtölteni. Csak nekem van összegyűjtve vagy 300 eset, újságokból kivágott szemelvényekben, ezeket közre adni sem volna felesleges dolog.

*

Nem azt mondom én ezzel, hogy *minden* zsidó vagyon így keletkezik és így szaporodik. Ez lelkiismeretlenség volna és túlzás. De hogy túlnyomóan így keletkezik, különösen az analfabéta vidékeken, az bizonyos. És bizonyos az is, hogy az üzleti szellemnek az imént bemutatott – bár gyarló kézzel festett – képe az abban kifejezett *liberális világnézet* a magyarázata annak, hogy a már megszerzett garas a zsidó kezében koronákat fiadzik.

A mai világban a gyors meggazdagodás csak a ruletten, meg a zsidók boltjaiban lehetséges. De az a bolt azután lehet nemcsak krájlzeráj, hanem „*Comptoir*”, „*Iroda*”, „*Korlátolt italmérés*” egyaránt.

A múlt század második felében, amikor Magyarországon a tulajdonképeni nagyipar és kereskedelem keletkezett, tőkéje jóformán a mágnásoknak és a zsidóknak volt.

A magyar mágnás nem úgy volt nevelve eleitől fogva, hogy pénzét ipari, kereskedelmi vállalatokba fektesse, és ennek első sorban nem mágnásaink, hanem ennek a szerencsétlen országnak politikai viszonyai voltak az okai.

A mozgó és könnyen mozgósítható tőke a zsidóknál volt és nagyon természetes, hogy a kereskedelem és hitel, a nagyipar és a vállalkozás csaknem kizárólag zsidó kézbe került. És mivel a zsidók révén a kereskedelembe a fentebb elmondott liberális világnézet lett uralkodóvá: a modern élet küzdelmei közepette, ha később magyar ember is mehetett volna e pályákra: ellenszenves lett a magyar középosztály előtt a gseft és nem az úrhatnáság, nem az előítéletesség, hanem a magyar emberbe belerögzött szeméremérzet (aberratiójában – álszemérem) és szerénység tartotta vissza a magyar elemet attól, hogy e pályákat visszahódítsa a magyaroknak.

Hogy ez mennyire igaz, mutatja az, hogy a múlt század első felében, vagy az 1850-es években keletkezett magyar kereskedői vállalatok ma is szépen prosperálnak és a vidéken ma is vannak közbecsülésben élő, szolid magyar kereskedő dynasztiák,

akik összeköttetésüket még a zsidó invázió előtt szerezték meg és mire a liberális világnézet lábrakapott, ők már elég tőkével rendelkeztek arra, hogy a versenyt kiállják.

Nem igaz az, hogy a magyar nem való volna kereskedőnek. De a magyar emberben nincs arravalóság, hogy olyan „szabadgondolkodó” legyen, mint a zsidó, és nincs kitartás, mikor látja, hogy ha kezét-lábát-agyát agyondolgozza is, akkor sem tud olyan jó üzleteket csinálni, mint a kávéházban alsózó kollegája egy-egy leégés, kiegyezés, vagy bukás révén.

Deprimáló dolog is ez és ne csodálkozzunk rajta, ha a közvetítő kereskedelem ma szinte egészen zsidó kézben van.

*

És ez így is marad addig, míg büntetőtörvényeink olyanok, hogy a modern országok elítélt svindlerei is Magyarországon élveznek asylumot.

Mert ide iktatom a Budapesti Hírlap 1907 márczius 17-iki számából a következő példát:

„*A berlini bankár.* Néhány évvel ezelőtt virágzó banküzlete volt Berlinben Blumenthal Lipót bankárnak. Egy alkalommal telefon-kérdezősködéssre, hogy egy háromezeröttszáz koronás váltó leszámítható-e, kedvező információt adott s ez vesztét okozta, mert a váltóadás rövidesen tönkre ment s a hitelező pénze elveszett. A veszteségért a hitelező a bankárt tette felelőssé, akinek panaszára a berlini büntetőbíróóság csalásnak minősítette az esetet s bár a bankár a kárt megtérítette, Blumenthal Lipótot mégis tizennyolcz hónapi nehéz börtönre ítélte. Az elítélt a büntetés elől Budapestre szökött s itt Max Klein néven bizományi irodát nyitott. Egy névtelen följelentésre azonban a budapesti rendőrség letartóztatta. Max Kleint, vagyis Blumenthal Lipótot s erről távirati értesítést küldött Berlinbe. A berlini törvényszék csalás és orgazdaság miatt nyomban megindította a kiadatási eljárást, amely teljes százegy napig tartott, míg végre ma a büntetőtörvényszék meghozta határozatát. A törvényszék a kiadás megtagadását javasolja mindkét vád tekintetében az igazságügyminiszternek. A csalás vádjá tekintetében nemcsak azért, mert az nem büntetendő cselekmény, ha valaki telefon útján információt ad, bárha az az információ téves is, de legfőképen azért, mert nincsen kellőképen igazolva, hogy a bünper kinek

a kérelmére indult meg. Az orgazdaság vádja tekintetében azért kellett megtagadni a kiadást, mert ez az eset nálunk a körülmények mérlegelésével büntetendő cselekménynek nem tekinthető. Lázár Ernő dr., vizsgálóbíró Blumenthal Lipótot nyomban szabadon bocsátotta. A kiadás ügyében a minisztert illeti meg a döntés joga”.

Ez a példa sok tekintetben tanulságos.

Blumenthal Lipót saját szakállára (óh növelje nagyra Allah!) *megmagyarosítja* a nevét *Max Klein*-ra, és bizományi irodát nyit Budapesten. Országot, nevet, foglalkozást cserél és 4 évig elkerüli – nem a tőröczmegeyi parasztot – de a Német birodalom policzáját.

Hát én sem értek hozzá, s talán olvasóim nagy részese, eldönteni, hogy kinek van itt igaza? A magyar törvénynek-é, vagy a német birodalom független bíróságának?

De azt látjuk, hogy a német bíró, aki előtt a per lefolyt, *másfél évi börtönre* ítélte Blumenthal urat. Mindenesetre kell tisztelnünk a német bírót is annyira, mint a magunkét, tehát jobban kell hinni neki, mint Blumenthálnak, aki megszökött.

Ha a német törvény túlszigorú az ilyen kereskedői dolgokban, akkor persze azt kellene hinnünk, hogy ez megbénítaná a német kereskedelmet. Mivel pedig kereskedelmi szempontból Németország talán egyik legelső országa Európának, meg kell állapítanunk, hogy ez a szigorúság nem *megbénítja*, de *megettisztítja*, hitelességében, tekintélyében megerősíti azt.

De Blumenthal úr talán hamis név használata miatt fizet valami 40-50 korona kihágási poenalét és Magyarország független bírósága rehabilitálni fogja őt a német birodalmi bírósággal szemben.

Így igyekszünk mi megszerezni Európa rokonszenvét.

*

A zsidóknál üzlet a házasság is. A házasság-közvetítőnek a hozományból bizonyos „*szokványos*” % jár ki. Vidéki városban köztudomású, hogy egy-egy jó klientélájú orvosnak rendszeres ügynökei vannak a vidéken és a vasúti állomásoknál, az érkező beteg parasztot – szokásos provízió fejében – az illető orvoshoz terelni. Nem ismeretlen e rendszer olyik jeles és híres kriminalista praxisában sem. Üzlet – bár közcélra – a vallási kultusz: a

gabella és a templomi ülőhely is. (Mindkettő olyan pozitív jövedelem, illetőleg érték: hogy le is foglalható bírói úton.)

Üzlet az egész élet minden relációjában. És az üzlet- üzlet.

*

Es e világnézet már elharapózott az egész magyar közéleten, a zsidók honosították meg az üzleti szellemükkel a korrupciót.

Óh nem a protekciót, az állások elnyerésénél. Ez politikai rendszer volt, de azt a másik, anyagi korrupciót: a megvesztegetések, províziók korrupcióját.

Az *árverési* hiénák mintájára vannak *árlejtési* hiénák is, akik mikor egy-egy vállalat költségvetését csinálják, gyárakat akarnak szervezni, mindig felveszik a számításba az „*alapítási költségek*” tételét és a magyar ember amint sápot ajánlani nem is merne, de magyar embertől elfogadni restellene is: a zsidó meg meri tenni az ajánlatot és ha – mondjuk: ritkán – gyenge emberre talál (és mivel hitelintézeteink zsidó kézben vannak, a zsidó mindig tudja kinek van és mennyi gyenge oldala) el is éri célját. Azt kockáztatja legfeljebb, hogy kilöki, de ez az üzleti életben csak olyan dolog, mint mikor az aszfaltbetyárt egy-egy jóra való menyecske legazemberezi.

Nagy vállalatok zsidó nélkül nem is képzelhetők.

*

És hogy a zsidó ilyen eszközökkel is élhet: a magyarázata az, hogy a lekenyerezett mindig „hallgat, a zsidó konkurrens pedig a *hodie tibi, eras mihi* elve szerint mindenkor szolidaris. És szolidaris minden zsidó.

Legnagyobb erejük ez a szolidaritás és a sajtó. Mert hogy a sajtó a kezökben van, azt ime statisztikai adatokkal igazolom. De egyúttal legyen szabad egy rövid visszapillantást vetni a magyar sajtó fejlődésére is, mert sok, manapság mindennap emlegetett jelszó igaz értékét fogjuk benne feltalálni.

Sajnos – tisztelet a kevés kivételnek – a sajtó ma már szinte zsidó intézmény, amit igazol az, hogy Herczeg Ferencz a minap, az újságírókat, mint az újságírói kar tagját így aposztrofálta:

„ha azt a kis riportert – hogy szálló igével szóljak – azt a kis zsidógyereket bántják . . . stb.”

A SAJTÓ.

Tulajdonképeni modern értelemben vett politikai lapjaink ősapja, a *Helmezy „Jelenkor”* 1832-ben indul. Majd a „*Pesti Hírlap*” és a „*Világ*”, amelyekben Kossuth Lajos, Széchenyi István gróf, Dessewffy Emil, Dessewffy Aurél, Kemény Zsigmond báró, Szalay László, Eötvös József báró, Trefort Ágoston, Csengery Antal, Szontágh Pál, Madách Imre dolgoztak. Szerkesztők voltak Vajda, Borsos Márton, Jabláczy Ignác, Kulcsár.

A „*Pesti Hírlap*” gárdájába tartozott még: Pulszky Ferencz, Pap Endre, Beöthy Zsigmond, Irányi Dániel, Tóth Lőrincz, Hunfalvi János, Ballagi Móricz, Heulszman Imre, Lukács Móricz, Nyáry Pál.

Az első magyar politikai napilap: a „*Buda-Pesti Híradó*” szerkesztői Dessewffy Emil, Szevény József, Vida Károly voltak.

Ezeknek a számára vívta ki a nemzet a szabadsajtót!

1848-ban volt	86 magyar lap,				
1850-ben	9	„	„		
1854-ben	20	„	„		
1861-ben	54	„	„		
1868-ban	140	„	„		
1874-ben	201	„	„		
1879-ben	321	„	„		
1898-ban	1114	„	„	ebből politikai	182
1899-ben	1258	„	„	„	176
1900-ban	1299	„	„	„	189
1901-ben	1402	„	„	„	232
1902-ben	1247	„	„	„	202
1903-ban	1369	„	„	„	231
1904-ben	1425	„	„	„	243
1905-ben	1438	„	„	„	242

Ha a 40-es évek újságírói gárdáján végig tekintünk, csupa olyan nevet látunk, amelyek szinte abszolút garanciát nyújtanak rá, hogy az a publicisztika csak a nemzeti nagy czéloknak és nem magánérdekeknek szolgált.

De a Tisza-ára idejében, mint minden nobile officium, a sajtó is magánvállalkozás és üzletté alacsonyult. A hihetetlen nagy konkurrenzia, az üzleti érdek egy új hangot, egy új szellemet hozott a magyar sajtóba, és ez a hang, ez a szellem abban az arányban harapózott el, amely arányban tódult erre a pályára a zsidó.

A szenzációk hajhászása megrontotta magát a publikumot, amely a lapjában ma már csak úgy megköveteli a maga napi idegizgató szenzációját, mint a feketekávéjába a cukrot.

Az üzleti konkurrenzia a publikum alacsony ösztöneire utazott és elveszítette maga elől azt az egy szempontot, amit a sajtó egyetlen szabályaképpen lehetne felállítani: *hogy csak azt szabad megírni, ami igaz és aminek publikálása közérdek.* Maga a közérdek fogalma elég tág arra, hogy a szabad vélemény nyilvánítása beleférjen, de korlátokat állítana legalább arra, hogy a sajtó csak terjessze a kultúrát a szó nemes értelmében és ne törje is össze a balkezével, amit a jobbal egy ezerezstendő nehéz munkájára alapítva építeni tud!

*

Ostobaság volna meg nem különböztetni a tisztességes sajtót a nem tisztességes sajtótól, és amikor a sajtót, mint a zsidóság boldogulásának egy nagy eszközét akarom bemutatni, akkor is válasszuk szét a dolgot és beszéljünk előbb a nem tisztességes sajtóról.

*

Van Budapesten egy újság, amelyik eléggé el is van terjedve: a „*Népszava*”, amelynek most márczius 8-án megjelent számából ide iktatok egy idézetet.

Egy cikksorozatot kezdő sorai ezek, egy cikksorozaté, amelynek írója még most is szabadon írja tovább a lelke förtelmeit.

„*A keresztény-szociálmusról.* Budapest, márczius 6. Nem jó a szentírást olvasni. A sok ezeryi ellenmondás közül is kihámozható fönséges, krisztusi tanítások mai elferdítése önkéntelenül is ajkunkra adja Voltaire jelszavát: „Ecrassez l'infâme!” pusztítsátok el a gyalázatot! *Azt a gyalázatos kereszténységet, mely évszázadok óta Krisztust gyalázza, tanításait ferdíti s e szentségtöréssel keresi meg kenyérét, kalácsát,*

aranyát, gyémántját. A szertartásokba, külsőségekbe merült üres, élettelen kereszténységet. „Hogyha a só megromlik - semmire sem való többé, hanem, hogy kivetessék és eltapodtassék az emberektől”. (Máté 5. 13.) De ne engedjük át magunkat a valóban méltányos felháborodás kitörésének, vegyük szemügyre az ős- és a mostani kereszténységnek a magántulajdonról vallott meggyőződését” ...

Bocsánatot kérek, de az a Voltair nagyon bölcsen szólott: Pusztítsátok ki a gyalázatot! Az ilyen gyalázatot!

Hát kérem, hol élünk itt mi ma Magyarországon. Az egész művelt és nem művelt világon nincs egy ronda fészek, ahol a modern kultúra alapját képező világnézetet, 418 millió ember vallási meggyőződését ilyen gyalázatos módon inzultálni büntetlenül lehessen! Hát nincsen itt se lámpavas, se börtön, se bolondok háza? Hát ez a sajtó szabadság! Ez a szabad véleménynyilvánítás? És ezt megrendszabályozni nem szabad? Ez a sajtó is szent és sérthetetlen? Ennek a lapnak is ott voltak a képviselői, mikor Herczeg Ferencz elmondta azt a szép beszédét arról, hogy „ha azt a bizonyos kis zsidó gyereket ütök: az mindnyájunknak fáj!” Ez is fájna Herczeg Ferencznek, ha ezt a cikkirót meglincselték volna!?

No de hiszen volna még lap is, czitálni való is bővön.

Pedig ezek a lapok nagy szolgálatokat tesznek a zsidóságnak.

Megmétélyezik a népet, elégületlenséget oltanak be a lelkébe, kiölik belőle a haza, a vallás, az Isten fogalmát, megvalósíthatatlan ábrándokkal izgatják, míg a csendőrszurony elé, vagy a kivándorlási ügynök kezébe juttatják. *A darazsak!*

Helyet kell csinálni az oroszországi unokatestvéreknek.

*

Ez nem sajtó, hanem a fürtelem prése, ez nem épít, hanem bont; ez nem a kultúrát és felvilágosodást terjeszti, ez az ostobaság, a sötétség kizsákmányolására utazik, ennek nem világosság kell, hanem a sötét kloáka, mint a patkánynak.

A Vázsonyi Vilmos kulturbestiájának ez a *kultur patkány* a pendantja.

Ezt is, a másik ilyen fajta lapokat is mind a zsidók írják. Azok a napidíjra fogadott stróhmannok csak kihasznált bábok

ezeknek az automobilon járó, Upmaunt szipákoló „*proletár*”-oknak a kezében.

*

A tisztességes sajtó hangja persze más. Eszközei finomak és éppen ezért veszedelmesebbek is. A zsidó világnézetet szinte észrevétlen oltja be a publikumba, nemzeti érzésünket izgatja fel és mikor már hangulatot csinált, akkor egy-egy odavetett megjegyzéssel szolgálja saját érdekeit.

Classikus példákat akarok csak idézni a legelterjedtebb lapok egyikéből: a „Pesti Hírlap”-ból. Íme:

A „Pesti Hírlap” a Hentz Károly interpellációját kommentálva, vezércikkében elmondta, hogy sok igazság volt a szavaiban, de tönkre tette a hatását, mikor antiszemita térre tévedt. „Mi zsidók szidhatjuk egymást, de keresztyén embertől ez ízléstelenség!”

A „Pesti Hírlap” márczius 21-iki számában a romániai paraszt-lázadásról vezércikkében ír. A romániai lázadást a 48-as oláh kegyetlenkedésekkel állítva párhuzamba, ezt mondja:

„A magyar embernek ökölbe szorul a keze s az arczába szökik a vér, ha az oláh vitézségnek a napjaira gondol. S minden kultúrembernek ökölbe szorul a keze s az arczába szökik a vér, ha a romániai vandalizmusnak e rémtetteit olvassa.

Nem kell hozzá se nagybirtokosnak, se zsidónak lenni, hogy az utálat és a megvetés érzését táplálja az ember e kultúrátlan jelenségekkel szemben. Távol van Magyarországtól a vérfürdő, de a borzalom érzése végighullámszik egész Európán. Romániának nemzetközi tekintélyére és hitelére furcsa világot vet az eset, melyet kétségkívül legjobban röstel az a néhány igazi román kultúrember, aki részben Romániában, részben a világban szétszórta él.

Sokan zsidó szempontból fogják bírálni a romániai eseményeket. Ebből a szempontból nekünk csak az a megjegyzésünk az esetre, hogy amely államban zsidó-vérengzés előfordulhat, az kulturállamnak magát nem mondhatja. Magyarországon ilyen esetet elképzelni sem tudunk. Ennek pedig két oka van. Az első az, hogy a magyar paraszt nagyban és egészben sokkal okosabb és műveltebb, semhogy bármiféle vallási fanatizmusba, vagy nagyobb és veszedelmesebb felekezeti agitációba bele lehetne ugratni. A magyar nép összefér a zsidóval a falun is, a városban is. Az idegenajku nemzetiségek már majd mind antiszemiták, ilyen a sváb s az oláh is. Ezenfelül a magyarországi zsidó legnagyobb részben már

magyar zsidó, valósággal része a nemzetnek. A magyar nemzeti eszmének, a sovinizmusnak, a magyar függetlenségnek leglelkesebb hívei a magyar zsidók s magyar irodalmat és művészetet az ő pártfogásuk nélkül elképzelni sem tudnánk. Zsidó szempontból tehát oly távol áll mi tőlünk a romániai pogrom, hogy abból a mi viszonyainkra himet varrni nem lehet.”

Két dolgot kívánok ez idézetből „*leszegezni*”, ahogy ma gróf Tisza István után olyan divatosan mondani szokás.

Az egyik az, hogy a magyar fajt műveltségére való hivatkozással szokás behálózni; a másik az, hogy a zsidóság, daczára annak, hogy magyart olyan műveltnek tartja, ma már nyíltan hirdeti, hogy Magyarországon se irodalmat, se művészetet zsidó nélkül elképzelni is lehetetlen.

Ez bók is, meg hazugság is.

*

Még jellemzőbbnek tartom egy szinte kizárólag zsidó lapból, a „Pesti Napló”-ból ugyancsak márczius 21-ikéről a következő idézetet:

„*Lázító memoárok.* Romániában üldözik a zsidókat. Az öldöklésben nem látok semmi különöset, mert hiszen ilyen zsidómészárlások szinte mindennapos események a huszadik században. De figyelemreméltó, hogy a barbárság alig néhány héttel a királyné memoárjainak megjelenése után ül orgiákat a román városokban. Jól emlékszem ezekre a memoárookra. A zsidó fajról s zsidó vallásról irt himnuszt felséges asszonyom azokban a fejezetekben. Gyönyörű strófák voltak, egytől-egyig méltók egy nagyszívű költőkirálynőhöz, méltók a világ dédelgetett irónőjéhez: a sokat emlegetett Carmen Sylvához. S ezeket a prózában irt verseket mindenütt olvasták volna, csak éppen a Carmen Sylva országában, a Carmen Sylva alattvalói nem vettek róluk tudomást? Vagy a zsidómészárlások éppen e memoárok megjelenésének rovására írandók? Ez különös, nagyon különös lenne és az agitáció egy egészen új fogására tanítaná meg azokat, akik valamely osztály, vagy felekezet ellen eredménynyel akarnak izgatni. Akármilyen merész, sőt vakmerő a vád, mégis kimondom, hogy a felséges asszony memoárjai nem a kibékítést, de a gyűlölet szítását szolgálták tudatos célzatossággal. Mert mirevaló egy barbár faj előtt, mely felekezeti elfogultságáról eléggé ismert, éppen azt a fajt,

éppen azt a felekezetet feldicsőíteni, melynek minden életnyilvánulásai féktelen gyűlölettel nézik és fogadják az ön alattvalói. Egy népet nem lehet az érzelmek, meggyőzések egyik szélsőségéből a másikba átvezetni máról holnapra. Egy műveletlen, durvalelkű nációt nem lehet büntetlenül ama felvilágosodás felé terelni, ahol be kell látnia, hogy hitében, meggyőzésében tévedett. A nép rettenetes haragra gyúl ilyenkor. Nem akarja magát csalódottnak, önmaga által megcsaltnak hinni, s inkább hajlik a meggyőzés felé, hogy ő a becsületes és mások a csalók. Még a kevésbé barbár népfajoknál is ez a meggyőzések lélektana. Mert minden szerencsétlen és gyáva fajnak szüksége van arra, hogy szerencsétlenségének okát egy magánkívül eső valamiben, vagy valakiben megtalálja. Erre azért van szüksége, hogy fenntartsa a maga erejében, a maga fenségében való hitét. Ez a népek öncsalása, ez a népek jótékonyága, melyet önmagukon gyakorolnak. Egy illúzióból élnek s a felséges asszony belegázolt ebbe az illúzióba. Memoárjaiban azt mondja népének, hogy a zsidó nem az a hitvány, jellemtelen faj, aminek a románok hiszik. Hát hogyan béküljön meg egy korlátolt népecske az ilyen tanításokkal? Hogyan nyugodjék meg abban, hogy az ő egész múltja egy óriási tévedés? Honnan vegyen annyi lelki erőt, hogy a saját nyomorúságát, mint saját históriájának következményeit viselhesse? A kicsi román náció eddig abból tartotta fenn a maga nyomorúságos lelkivilágát, s arra építette a maga illuziórius jövőjét, hogy van egy hitvány faj, mely őt elnyomja, kiszipolyozza. Miből éljen ez a kicsi faj, ha még ettől az illúziótól is megfosztják? Kit szidjon, kit okoljon a maga sorsáért, ha arra tanítják, hogy a bajokat nem az idegen felekezetek zúditották' fejére. Végezzon talán a kicsi náció harakirit önmagán? Mert a helyes logika azt követelné, hogy a felvilágosítás után forduljon gyűlöletével önmaga ellen, mert – ő maga idézte fel azt az állapotot, melyet idáig másnak tulajdonított. De követelhetünk ekkora igazságtevést egy néptől? Nem, a népek sohase tévedhetnek. Nem szabad tévedniök, mert tiltja önfenntartási ösztönük. A nép, mely vádló volt, nem ismerheti be bűneit, s nem ülhet át önként a vádlottak padjára. Inkább jusztfikál. Megöli a vádlottat, kiirtja annál vadabb gyűlölettel, minél jobban csoportosulnak a mentő

körülmények. S felséges asszony, mint a maga népének kitűnő pszikológusa, oly művészettel csoportosította ezeket a mentő körülményeket, hogy a programnak okvetlenül el kellett következnie.

Tévednék? Nem ragaszkodom a vádhoz s elejtem azt, mihelyt hírt hoznak arról, hogy a felséges asszony körütra indult országában s az elbutított, megvadult nép közé keveredve, egyszerű szavakkal megmagyarázza az őrjöngőknek ama memoárokat, melyek királyi koronájának meghozták a a kultúrnépek fonta glóriát. Királyi szavaknak mindig olyan a hatása, amelyet a királyok elérni akarnak. S egy királyné, egy szelíd, jóságos tekintetű, finom érzésű asszony ne tudná megszelidíteni dalával az oláh medvét? Orfeusznek más is sikerült. De persze, neki oroszánokkal volt dolga, nem medvékkel. *Ly-”.*

Hol itt a logika?

A román paraszt azért üti a zsidót, mert buta és analfabéta.

De Carmen Sylva bujtotta fel, aki nem is románul ír!

Azt, aki szereti őket, dicséri őket, azt is meggyanúsítják, csak-hogy terrorizálják a hitsorsosok érdekében.

*

Az országos újságíró gyűlésen a minap sokat hangoztatták azt, hogy a sajtó csinálja a nagy embereket! És tessék elolvasni figyelmesen a lapokat, nincs olyan nap, hogy az országgyűlési tudósításban zsidó szereplőről ne lenne szó, holott a 413 képviselő közül csak 21 a zsidó.¹

*

Legkifejezettebben zsidó lap ma az *Úttörő*. Nem súlya vagy jelentősége miatt említem fel, de azért, mert ez mutatja be legleplezetlenebbül, hogy a faji érdek istápolása, már az irodalmi nivó szerint átlátszóbb vagy kevésbé átlátszó formában miképp történik a zsidó újságírás által.

Két szellemeskedő dialógot ollózik ki az *Úttörő* 11-ik, illetve 12-ik számából. Az egyik Kossuth Ferencz (Serenissimus) és Szerényi a „Kohanita ivadék”, államtitkár között folyik le és így szól:

¹ És pedig: Bakonyi Samu, Barta Ödön, Hajdú Frigyes, Hirtenstein Lajos, Kardos Samu, Kelemen Samu, Lányi Mór, Molnár Jenő, Nagy Sándor, Rajk Aladár, Ság Manó, Szatmári Mór, Szunyogh Mihály, Visontai Soma, Markbreit Gyula, Bródy Ernő, Leitner Adolf, Vázsonyi Vilmos, Sándor Pál, Fenyvesi Soma, Mezőfi Vilmos.

„Ókegyelmessége gyárszemlén.

Személyek: *Serenissimus*, a miniszter.
Kindermann, az államtitkár.

Seren.: Kindermann!

Kind.: Parancs, kegyelmes ur.

Seren.: Hol épült ez a gyárkémény?

Kind.: Itt helyben, Serenissime.

Seren.: Nagyon szép. Kindermann, nagyon szép. És 12 méter magas, Kindermann?

Kind.: Éppen annyi, kegyelmes uram.

Seren.: Csak azt nem értem, Kindermann, hogy lehetett ott a levegőben meglelni ép azt a pontot, ahonnan kezdődjék a kémény.

Kind.: Serenissime, a gyárkéményeket a földről fölfelé szokták építeni.

Seren.: Sajátságos, Kindermann, igen sajátságos . . . (*főlényes mosolylyal*). Értem, a mérnöknek legfőljebb azt kell kiszámítani, hogy a fundamentuma ép a felső nyilas alá jusson.

Kind.: Csak azt, kegyelmes uram.

Seren.: És evvel van olyan nagyra ez a népség! Kindermann!

Kind.: Parancs, kegyelmes ur!

Seren.: Itt szalmakalapokat gyártanak?

Kind.: Igen, évenként félmilliót.

Seren.: Hol vesznek annyi fejet, Kindermann? És hogy csinálják?

Kind.: Vesznek egy lyukat, azt körülfonják szalmával.

Seren.: Nagyon szép, Kindermann – de hol veszi a lyukakat?

Kind.: Itt, ott, ahol lelik.

Seren.: Egyéb nem kell a szalmakalap gyártáshoz?

Kind.: Egyéb nem, Serenissime.

Seren, (*gúnyosan nevet*): Elfelejtí a gyárkéményt, meg a fejeket, Kindermann.

Kind.: Kegyelmisséged szelleme villámlík.

Seren.: Ugye jó, – majd a skriblereket, tudja . . . Küldje be nekik. *Kindermann.* És még . . . igen . . . tegyen előterjesztést, hogy a lyukakat is itthon gyárthassuk a kalapokhoz . . .

Kind.: Igen, Serenissime.

Seren.: Tudja . . . hogy is mondják – szállítsunk a külföldnek is lyukakat . . . tegyen előterjesztést, *Kindermann,* állami szubvenczióban részesítjük – lehet egyéb lyukakat is, nemcsak szalmakalapokhoz valókat . . .

Kind.: Kegyelmességed koncepcziói igazán kolosszálisak.

Seren.: En már ilyen vagyok, *Kindermann* . . . kell gondolni az alattvalókra is, *Kindermann* ... ne felejtse el azokat a . . . hogy is mondjam: . . . skriblereket.

(Kocsira ülnek. A kocsiban):

Seren.: *Kindermann!*

Kind.: Parancs!

Seren.: Úgy-e méltóságos voltam.

Kind.: Ah! hüh! pszsz! ez! ez! ez! A spanyol király ő katolikus felsége elküldi ide rendkívüli követét, hogy kegyelmessegédről vegyen az udvari etiketthez mértéket.

Seren.: Na igen . . . kegyeskedtem Európában megfordulni . . . igen . . . *Kindermann!*

Kind.: Parancs!

Seren.: Mit beszélnek a... hogy is hívják, a munkás ... igen...

Kind.: A munkás betegsegélyző törvényről?

Seren.: Na igen . . . hosszú a neve ... ezt nem jól csinálta *Kindermann,* rövidebb, rövidebb név, tudja!

Kind.: Lenyírjuk a felét . . .

Seren.: Helyes – maga elég tanulékony, *Kindermann,* tőlem még sokat tanulhat ... de ezt a törvényes, meg törvénytelen gyermekekről, azt a dolgot, tudja, nem tudom . . .

Kind.: Az a legszebb, a leghumánosabb az egész világon. A munkás gyerek egyforma.

Seren.: Igen ... a munkásnál mindegy a törvényes, törvénytelen, neki nincs is törvénytelen gyereke, tehát – maga erre nem gondolt, *Kindermann.* És az urak, *Kindermann?*

Kind.: Az uraknak sincs, kegyelmes uram, mert az urakét a munkások tartják.

Seren.: Igen ... így már helyes, *Kindermann,* az erkölcsről sohse feledkezzék meg, *Kindermann.*

Kind.: Az egész világ dicsőíti ezért Serenissime, azt mondják, ilyen még nem volt.

Seren.: Helyes, Kindermann, helyes ... de tudja én egyetlen vagyok ... de tudja, akadnak emberek, akiknek olyan ne vök van, mint nekem, pedig ők nem én.

Kind.: Ez nagy szemtelenség, Serenissime.

Seren.: Igen – helyes, de tenni kell ellene . . .

Kind.: Benyújtunk egy törvényjavaslatot, hogy az ilyen nevűek másra változtassák a nevüket.

Seren.: Helyes, Kindermann, de mi lesz a halottakkal, a régiekkel? Kényelmetlen, hogy az embert mindig összetévesztik mással, aki már régen meghalt . . .

Kind.: Én azt hiszem, Serenissime, hogy legyen *kegyesen elnéző* őseivel szemben . . .

Seren.: Na igen – csak az ősök szükségesek ... de tudja, Kindermann, néha, hogy is mondják? . . . igen . . . néha alkalmatlanok . . .

Kind.: Teljesen osztom kegyelmességed véleményét.

Seren.: Kindermann! . . .

Kind.: Parancs!

Seren.: El ne felejtse, hogy a szalmakalap-lyukakról megcsináltam a törvényjavaslatot – foglalja írásba.

Kind.: Parancsa szerint kegyelmes úr.

Seren.: El ne felejtse . . . hogy is mondják . . . tudja . . . paragrafusok is legyenek benne . . . „

*

És ne higgye Kossuth Ferencz, hogy nem minden zsidó így gondolkozik felőle – legalább Sztérényivel való összehasonlításban, csak hogy nem mondja ilyen leplezetlenül meg a véleményét, mert hogy valamiképen félre ne értsék, következő számában leközli ugyanazon lap a következő cikket:

Sztérényi.

Kivételesen beválik nála a régi mondás: akinek az Isten hivatalt ad, ész is ad hozzá. Tényleg a „darabantok” alatt államtitkárosított Sztérényi esze a koalíciónak. Furcsa eset ugyan, hogy ugyanakkor, amikor az aszpik gróf purifikáló dühének a

Kafkák és Sélleik áldozatul estek: a Lánczhid melletti miniszteri palotában Vörös László munkatársa és államtitkára megmarad hivatalban, sőt a darabont államtitkár az új rend egyik legkiválóbb oszlopává lesz. A veleszületett alkalmazkodó képesség, ez ime Szterényi fényes karrierjének a nyitja.

Bánffy Dezső elragadó naivitással vallotta meg politikai pálfordulásakor, hogy ő csupán kiváló szakférfiak véleménye alapján lett tántoríthatatlan híve az önálló vámterületnek. Az ilyenféle szakférfiaskodásának köszönheti Szterényi, hogy az új érában oly nagy szerepet osztottak ki neki. Persze, jól megválasztotta azt a férfiút, akinek szakemberévé szegődött. A darabont-kormányzat idejében, amikor az egész ország függetlenségi pártivá vált és a felkelő napot Kossuth Ferencznek hívták, Szterényi beállott oktatónak és tanácsadónak a függetlenségi párt nagynevű vezére mellé, aki alapos szükségét érezte annak, hogy a gazdasági kiegyezés komplikált kérdéseiben okuljon és felvilágosíttassék. És a darabont államtitkár még a Vörös László minisztersége alatt, mikor még meg sem száradt a tinta államtitkári kinevezési okmányán, hozzálátott gazdája legnagyobb politikai ellenfelének oktatásához és hónapokon át avatta be a nagy név és a függetlenségi eszmék örökösét a gazdasági kérdés minisztériumaiba. Hogy ezenközben a hivatalos utón gyűjtött és az államtitkárnak rendelkezésére álló anyagot és adatokat a buzgó tanácsadó szakférfiú paedagogiai gyakorlatában sem hagyta felhasználatlanul, ez biztosította számára mindenképp inkább a nagy név- és eszmeörökös elvülhetetlen háláját. Amikor pedig az új rend kis egere a nagy hegyek nehéz vajúdása közepette megszületett, a méltóságos házitanító pártbelileg elkanyarodva kegyelmessé vált tanítványától – felcsapott alkotmánypártinak – ezzel biztosítván magénak a miniszterelnök, valamint az Andrássy körül csoportosult mágnások jóindulatát. Mely utóbbira annyival is inkább rászorult, mert a darabont-szemét kisöprésének nemes feladatára Andrássy és ennek Szterényije: Hadik gróf, a politikai kiválóságok legújdonsültebbike vállalkoztak.

Polónyival együtt az osztrák Kaiserstadtban végzett nem jelentéktelen bábaszolgálati után Szterényi, a Kossuth kioktatója, az alkotmánypárt híve, a koalíciós világ megteremtésének legutolsó percében beugrott szülemestere büszke öntudattal, megdagadt önérzettel és a biztonság ama jóleső érzésével, melyet a német ekként fejez ki: „mir kann nix mehr passieren”, beleült

abba a piros bársonyszékbe, amelyben pro foro externo az országnak Kossuth Ferenczet mutogatják.

És amily ügyesen inscenálta ez az okos és ravasz ember az új rendbe való beolvadását, éppen oly okosan adminisztrálja magát azóta. Minden párttal jóban van, szem előtt tartván a Goethe színházdirektorának azt az elvét: wer Vieles bringt, wird jedem Etwas bringen. Az összes pártok analfabétáinak hoz sztrájk törvényt, a kisszámú olvasott doktriner-humanistáknak munkásbiztosítást, az iparbároknak iparfejlesztési szubvencziót és vasúti beruházásokat, a függetlenségi kiskorúaknak nemzeti frázisokat, az elégedetlen vasutasoknak, számszerint negyvenezernek, egy fél milliót és végnélküli ankétet, főnökének Kossuth Ferencznek pedig dicsőséget és elismerést. Mert pokolian mulattató látvány, hogy mikép hárit el minden érdemet ez az államtitkár a miniszterére. Valamennyi között ez a legkoalíciósabb manőver. Az ország hadd tömjénezen Szterényi érdemeiért a nagy Kossuthnak, azért Szterényi tudja, hogy a beavatottak tudják, hogy mindent Szterényi csinál, Kossuth csak szignál. Már pedig a Szterényieknek nem az ország, hanem a hatalmasok jóakarátára van szüksége.

Csak egyet nem ő csinált, fogadni mernék. Nem ő adta be Kossuthnak a „nem vámszövetség, hanem kereskedelmi szerződés” formuláját, amelyből oly nagy kavarodás támadt. Mert ilyen zöldség nem teremhetett a Szterényi kertjében. És meglássa mindenki, ebbe az egy dologba fog belepusztulni az egész kolicziós pünkösti királyság, melyet azonban Szterényi tul fog élni, hiszen nem ő tőle' való ez a rossz tip. Tul fogja élni a koalíciót, mert ennek az embernek nemcsak szerencséje van, hanem esze is, melynek csodájára jár az egész koalíciós tábor, valahányszor kinyitja a száját a Házban . . .

A szellemi kiválóság tisztelete az üres fej uralma korában – mily anakronizmus. És ebben az anakronizmusban gyökerezik az államtitkár úr egész jelen nagysága, hatalma és dicsősége.”

Ez a cikk mutatja be, hogy *támadja* egyik zsidó a másikat a politikai küzdőtér porondján.

*

Ennek az elébbi idézeteknek pendentja a következő humortól csepegtő dialógus:

„Nemzeti szimfónia.

Személyek: *Apponyi*,
Tóth János az államtitkár.

Apponyi (ül a székén, merengve, hátrahajolva, egyszerre elkezd a nyaka nőni, mind magasabbra, míg majd a boltozatot éri).

Tóth (ijedve nézi, megdöbbenve a csengőhöz akar kapni, hogy segítségért kiáltson).

Apponyi: Sohse ijedj meg Jancsi – csak egy nagy nemzeti gondolat emel – egész a plafonig, (hattyúmódra meghajtva nyakát a szemébe néz): Jancsi, rendelj száz fonográfot!

Tóth: Minek, kegyelmes uram?

Apponyi: Azon törtem az elmém, mint lehetne hazafiságot beoltani egész ifjúságunkba és nagyon egyszerű, biztos módra találtam. Bemondok a fonográfgba egy nemzeti, meg egy valláserkölcsi beszédet, a lemezeket pedig elküldjük minden iskolának s utasítjuk a tanító és tanártestületeket, hogy minden istenadta nap elkornyikáltassanak a hallgatók.

Tóth (alázatosan): Pompás!

Apponyi: Csöngess csak. (Tóth csenget, belép a szolgál): Szedje ki a gégegyűjteményemet.

Komornyik: A nemzeti-, a valláserkölcsi- vagy a kulturgégéket, kegyelmes Uram?

Apponyi: Ostoba, a kulturgége csak idegeneknek meg idegenben jó, – csak a más két fajtát.

A komornyik (előszedi a gyűjteményt).

Apponyi (sorra próbálja a nemzetieket): Lehetetlen már kiállani ezekkel a hangolókkal, milyen kopott hangok, mennyi hamis hang, – pedig hogy a lelkére kötöttem, hogy jól hangolja meg.

Tóth: A nemzeti gégekben tán már elkoptak a lemezek, nem volna-e jó újakkal pótolni?

Apponyi: Az én gégeim? Oh nem, azok elévülhetetlenek. A gége az én vagyok s mi vagyok én, – egy dicső zengéjű gége. Csak a hangoló a hibás. De hallgasd csak meg Jancsi ezeket a valláserkölcsieket, – ahány szentimreista meghallotta, mind sírva fakadt tőle (válogat a gyűjteményben, az egyiket felhúzza). Íme, látod ez nemzeti s milyen pompás a hangja. Akár Lehel kürtje.

Mindig azt kérdezem magamtól, hogy elfoglalták volna-e dicső őseink ezt a szeretett hazát Lehel kürtje nélkül? (A felhúzott *gége* nagy nemzeti szimfóniát bűg el. Mindketten andalogva hallgatják eleinte, lassan-lassan billegtetik a derekukat az üteme szerint, Tóth János keseregni kezd, a kegyelmes a lábával dobog, de a finálé felé Tóth a kállai kettőst kezdi ropni, előbb nyalkán, aztán mikor a szaporábbja szól, derékon kapja és ketten ropják.)

Tóth (lihegve, kifáradva lerogyik, lelkesen).” Nincs is olyan szép semmi, mint a hazaszeretet.

Apponyi (gondosan elzárva a gégét egy tokba, méltósággal): Ez az óra nagy gondolatot érlelt meg bennem. Boldoggá akarom tenni nemzetemet s dicsővé nevem, hogy késő százak után is áhíttattal emlegessék a nevem. Igen, megteszem.

Tóth (alázatosan): Mi az a nagy gondolat, kegyelmes ur?

Apponyi: Ezt a szent, nagy, dicső gégét, nemzetemnek ajándekozom. Igen, ird meg Jancsi az ajándéklevelét.

Tóth: írni muszáj azt feltétlenül, kegyelmes uram?

Apponyi: Persze.

Tóth: Kívánd kegyelmes uram, hogy feltúrjam a mezőt Mezőtúr körül, hogy felássam enkörmeimmel Árpád apánk fejelegyházi sírját és siskát napvilágra hozzam, – kívánj akármit, csak azt ne, hogy írjak.

Apponyi: De miért, boldogtalan?

Tóth: Megsűgök neked egy titkot, kegyelmes uram: analfabéta vagyok.

Apponyi: Csak ennyi! Ugyancsak rám ijesztettél. Ez fiam, nem ütközik a hazafiságba, – te egyszerűen valláserkölcsi nevelésben részesültél. De mikor azt mondtam, hogy írj, azt érttem, hogy írasd meg valakivel a minisztériumban.

Tóth: Kegyelmes uram, a legdicsőbb *gége* megszólaltatója, muszáj annak épp a közoktatásügyi minisztériumból valónak lenni?

Apponyi: A világért sem, – végre is a betű *Öl*, csak az ige éltet, mondja az írás. Az én ígém, én azért egyre csak örökösen ígézek.

Solus.

Apponyiról tehát még az „*Úttörő*” is elismeri, hogy van valamije.

Gégéje.

Ezt is bizonyosan Sternberg Ármin és testvére szállította.

Tóth János pedig analfabéta. Bizonyosan nem ismeri a pontozott zsidóírást.

*

Egyszerű dolog segíteni rajta. Tóth János helyére oda kell tenni – Vázsonyi Vilmost. Ő ismeri.

*

Magam is voltam egyideig egy előkelő újságnál Budapesten újságíró. Rövid ideig. Későn fogtam hozzá és sem a riportereskedéshez nem volt kedvem, sem a budapesti újságíró modort elsajátítani nem tudtam. De ez a rövid idő módot adott arra, hogy közlőrlől lássam a folyosón és az írók karzatán, hogy kik azok, akik a nagy politikusokat – ők mondják – csinálják.

Keserűség fogja el az embert, ha látja, hogy az a túltengő önértzet a sajtó munkásaiban – tisztelet a kivételeknek – csak a felszínes rutinra támaszkodik és az írás mestersége is éppen olyan mesterség, mint a csizmadiáé; – de mivel ehhez, a rutin megszerzéséhez a zsidó a maga veleszületett mérsékelt szerénységével hamarabb eljut, mint a magyar kitartással, ennek a kitartásnak és a magyar emberek közötti szolidaritásnak hiánya az, ami a józan-eszű magyar embert e pályától visszatartja, úgy, hogy ma az újságírók között több mint a fele zsidó.

Amikor itt a magyar sajtóról hivatalos statisztikai adatokat akarok közre adni, előbb jöjjünk tisztába azzal, hogy a Budapesti Hírlap és a Mucsai Kürt szerkesztője a statisztika szemében egyformán egy point. Ennélfogva osztályozzuk a sajtót először is súlya és jelentősége szerint. Qui bene distinguit, bene docet!

*

Először is van fővárosi és vidéki sajtó. Azután a vidéki sajtó is kétféle. A vidéki városokban még van politikai és társadalmi súlya a lapoknak, de az apró helyiérdekű kürtöknek jelentősége legfőlegb lokális jellegű. A fővárosban jelen meg csaknem minden szaklap, amelynek szerkesztői szintén egy-egy point a statisztika előtt, mint – mondjuk – Braun Sándor. Tehát ha a sajtónak, mint a közvélemény irányítására hivatott tényezőnek a statisztikáját akarjuk összeállítani, 4 kategóriát kell megkülömböztetni.

Először is legnagyobb súllyal bír az a 16 újság, amit az ország – már ki, mit – olvas.

A második kategória a Budapesten megjelenő többi lapok.

A harmadik kategória a törvényhatósági városok lapjai, s az utolsó a szó szoros értelmében vett vidéki sajtó.

Az imént említett 16 újság a következő:

Budapesti Hírlap.
 Magyarország.
 Alkotmány.
 Magyar nemzet.
 Az ország.
 Pesti Hírlap.
 A nap.
 Az újság.
 Pesti Napló.
 Egyetértés.
 Független Magyarország.
 Magyar Hírlap.
 Friss Újság.
 Budapesti Napló.
 Népszava.
 Magyar Szó.

E 16 újságnál alkalmazva levő újságíróknak 70%-a zsidó. Ez ma a magyar sajtó, mert a többi keveset számít.

Általában – összesen – volt Budapesten újságíró 1890-ben 289, közte 132 zsidó.

1900-ban 571, közte 281 zsidó.

A vidéki városokban volt

1890-ben 113 közül 28

1900-ban 167 közül 41 zsidó.

A falusi lapoknál

1890-ben 52 közül 7

1900-ban 146 közül egy sem zsidó.

Mit látunk? Azt, hogy a közvélemény valódi irányítói között 70%, a kis, jelentéktelen lapok között 0.0% a zsidó. (Ez nobile officium.)

Hunyja be a szemét, dugja a fejét a homokba az, akinek ehhez kommentárra van szüksége.

*

Visszatérek újra, még egyszer az „Úttörő”-höz. Ennek a lapnak köszönöm, hogy meglelte azt a helyes kifejezést, amit én az előző fejezetben üldöztem.

Én azt vitattam, hogy van külön zsidó világnézet, aminek az alapja az, hogy a szerelemtől kezdve a csődig minden csak üzlet.

Az „Úttörő” (felelős szerkesztője *Fényes Samu* dr. – de nem a csokaji Fényesek közül) 12-ik számában az „Olvasóhoz” címmel egy programot közöl, hogy mily irányú lesz a lapja ezután?

Ebből ollózom ki ezt a pár sort:

„Az „Úttörő” iránya nem változik, ezentúl is a legradikálisabb politika, a szabad gondolat és az egy elvű világszemlélet bátor, szókimondó harciosa lesz”.

Egyelvű világszemlélet az övék és az az elv: az üzlet.

*

Epilógus.

Mikor most a könyvem utolsó betűit szedik, jelent meg a „Budapesti Közlöny” május 11-ik száma (107. szám), amelyben a következő sorok olvashatók:

„Személyem körüli miniszterem előterjesztésére *dr. Kohn Sámuelnek*, a pesti izraelita hitközség főrabbijának, hosszú és érdemes működése elismerésül, a királyi tanácsosi címet díjmentesen adományozom.

Kelt Prágában, 1907. évi április hó 23-án.

Ferencz József, s. k.

Zichy Aladár gróf s. k.”¹

Mázel und broche!²

A szerző.

¹ Szerencse, hogy a király mindenkitől, de a királyi tanácsosoktól – soha sem kér tanácsot.

² Zsidó-jargon nyelven: *Szerencse és áldás!*